

Češkoslovaške zanimivosti

Sanacija železnice — Volilna reforma — Prenagljena sodba praškega nadškofa — Samomor hitlerjevskega voditelja — Onemogočena madžarska opereta

H. Praga, 5. maja. Po velikem odmoru pristopa državni zbor zopet k reševanju nujnih notranjopolitinskih, zlasti pa gospodarskih zadev. Program vlade je zelo obsevan. Odbor gospodarskih ministrov mora dovršiti novo carinsko tarifo in urediti na novo podpore brezposelnim; njegovo glavno delo pa bo, napraviti načrt za popolno sanacijo železnice, kojih primanjkljaj najbolj obremenja državni proračun. Ministrstvo prometne je izdelalo obširne načrte za pozivljanje in povečanje prometa, da bi se javnost, ki so jo odzvali visoke cene in birokratske šikanе, zopet navadila na potovanje po železnici. Vozne cene bodo znatno nižje, najmanj za kakih 20 odst., takisto bo znatno zmanjšana razlika v ceni med osebnimi in brzimi vlaki, razen tega pa bodo uvedeni zelo znižani vozniki listi za izetnike in posebni turistični vlaki. Prihodke osebja na železnici se je sedaj zmanjšal na to, da se je železnica upravnika dala znatno število nameščenec na razpolago finančni upravi. Tako sedaj izkušeni in dobro kvalificirani železniški nameščenec vrše obsejno carinsko službo in so zaposleni tudi na drugih mestih tehnične službe v finančni upravi.

V notranje-političnem pogledu je najaktualnejše vprašanje izprememba poslovne obeh zbornic, ki so se o nji že spoznale stranke konicije; na vrsto pa pride tudi reforma volilnega reda. »Narodni listy« so objavili v tej zvezi niz člankov najodličnejših pravnih strokovnjakov pod različnimi naslovi: »Proti državni politični stranki«. Od vseh strani se čujejo glasovi proti vezanim kandidatom listam in proti rezeram, ki vežejo poslance na politične stranke. Nekateri strokovnjaki so proti temu, da bi se stavilo preveč predlogov, ker bi se s tem reforma samo zavlekla. Vsi strokovnjaki se menja, da je vlada strank, kakor se je sedaj; razvija na češkoslovaškem, slab notranje-političen sistem, in priporočajo vsaj za poizkušeno interesno zastopstvo, s čimer bi bil zločin današnji sistem, ki se v praksi ni obnesel. V podobnem smislu razpravljajo stvar tudi razne ankete, ki so jih priredile med svojimi pristajali stranke same.

Kot novo zanimivo bodočega zveščanja so nekateri listi poročali vest, da vlada resno pretrpa možnost za razširjenje konicije. V tem primeru bi prišli v poštev slovaška ljudska stranka, obrtniki in morda tudi nemški klerikali. V tej zvezi se tudi govori o osebnih izpremembah v nekaterih ministrstvih, največje svede v ministrstvu saobračaja, kjer so težkoče največje.

Češki katoliški so napravili o Veliki noči veliko romanje v Rim. Odpravno je sprejel papež ter jo je počastil z zelo ljubeznivimi nagovorimi. Bojzopotnike je vodil praški nadškof dr. Kašpar, ki je pred odhodom v Rim izrazil neprijetno zadevo, da je vmemril vso javnost in napravil mnogo zla. Nadškof je nemore objavil o Masarykov akademiji za narodno vzgojo v glasilu čeških klerikalcev »Lidovih Listih« članek, v katerem trdi, da filmi te akademije kverjo mladino. Proti nadškofu napadu se je dvignil hval odpor in odbor akademije je tožil nadškofa zaradi te izjave. Za nadškofa so se svede zavzeli vsi klerikalni listi in prišlo je do hude polemike z nasprotnim tabornom, ki pa je je končal sem nadškof z izjavo, da filmov akademije sem ni videl, da je bil slab informiran in da zato v celnem obsegu preključuje svojo izjavo. Masarykova akademija

se je s to izjavo zadovoljila in umeknila tožbo.

Nedavno je izvršil samomor eden izmed voditeljev Hitlerjevih telovadnih organizacij, bivši učitelj Donnhäuser. V znanem procesu proti »Volksportu« je bil obsojen na več mesecev ječe; obsodba se ni bila pravomočno in Donnhäuser je v vlaku na potovanju iz Prage v Karlove Vare na tak način smrtel češkoslovaško državo, da so ga v Karlovih Varah aretirali in zaprli. Mož se je zbal kazni za svoj prestop in se je v zaporu obesil. Hitlerjevski tisk v Nemčiji je svede takoj zagnal krik in vik, da so Donnhäuserja v ječi ubili politični organi. Obdukcija, h kateri je bil povabljen tudi zdravnik, hitlerjevec, je ugotovila, da so napadi nemškega tiska gojo netačevanje in da gre v tem primeru za izrazit samomor.

Branislav Nušić in trboveljski pevčki v Pragi

Kulturni striki med Češkoslovaško in Jugoslavijo so zadnji čas razveseljevali oživilci. Zabeleži je napravil Branislav Nušić s svojim praskim posetom, ki je postal pravi pravcati kulturni dogodek. Nušić je prišel v družbi Velimira Jankovića in je gost praškega primatorja dr. Baxe. Nastopil je v radu, kjer je poslušalce nagovoril s češkim pozdravom ter se iskreno zahvalil za prelopi sprejem, ki ga je bil dočel v Pragi. Bil je prisoten tudi pri predstavi svojega dela »Gospa ministrca«. Gledališče je bilo nabito polno in občinstvo je priredilo Nušiću prisrčne ovacije, kakršne pa prirejata samo rodoljubno praško občinstvo. Uprava Narodnega dvorca se je priprčila, da so jugoslovnski komedi primernješi za praško občinstvo, nego nemški in madžarski. Nušić je svede posetil vsa praška gledališča in se je pri tej priliki seznanil z znanim komikom Vlaso Burianom ter mu obljubil, da bo za njegovo gledališče napisal posebno delo. Prisostvoval je tudi prazni slovesnosti ustanovitve Umetniške besede ter posetil razstavo svojih rojakov slikarja Trstenjaka in kiparja Ivančovića v Topičevem salonu.

Prihodni teden pridejo v Prago »Trboveljski slavčki«; vsi češki listi pišejo obširno o tem izvrstnem mladinskem zboru in ne dvomijo, da bodo mali Trboveljčani dosegli prav lepe uspehe.

O priliki konference Male antante se pripravljata velika razstava Meštrovičevih del. Prirejena bo na Hradčanih, v Belvederu, zgodovinskem gradu češke kraljice Ane Premyslove.

Sporočam tudi zanimiv pendant h kulturnim in gledališkim stikom: Prošli teden je dajalo brat-slavsko narodno gledališče premiero madžarske operete »Ples v hotelu Savoy«. Ko je bila odigrana uvertura in se je dvignila zavesa, je prišla mladec na galeriji, večinoma študentje, hrumei in živžogiti, da igralci niso mogli priiti do besede. Predstava se ni mogla vsrčiti in listi občajo ravnatelj gledališča Drašanja, da importirajo madžarske operete, ker je generalni zastopnik te vrste madžarske glasbe za Češkoslovaško.

Z najnovejšo uprizoritvijo je naravnost izval mladino, ker je odrazil primerno brezposelnosti madžarske operete ravno na večer pred proslavo spomina generala Stefanika, slovaškega narodnega junaka. Dasi daje država gledališču ogromne subvencije, vendar se politično oblastno ni upalo nastopiti proti ravnatelju gledališča, tako da je moralo občinstvo samo napraviti red.

Stališče Nemcije

Washington, 6. maja. AA. Roosevelt in nemški zastopniki so se danes prvič setali pri obedu v Beli hiši. Kakor pravijo, bodo Nemci govorili z Rooseveltom predvsem o političnem položaju, ker je dr. Schacht menja, da gospodarski problem ne igrajo bistvene vloge pri sedanjem položaju sveta. Nemški delegati zastopajo stališče, da je treba za vsako ceno napraviti konec delitvi vlesil v nasprotujoče si skupine. Dr. Schacht bo skušal Roosevelta prepričati, da je treba Nemčiji vrniti popolno enakopravnost z drugimi državami na vseh področjih.

Glede gospodarskih problemov sodi dr. Schacht, da je treba, preden se začne govoriti o znižanju carin, rešiti glavni problem, to je vprašanje denarne stabilizacije in obnove svetovne trgovine, ki je do cela izpodrežana, ker ni več stabilnih valut, v katerih bi se dala izražati vrednost blaga in ki bi jamčile izpolnjevanje trgovskih dogovorov.

Italijanski razgovori

Washington, 6. maja. d. Razgovori italijanske delegacije z zastopniki ameriške vlade so trajali štiri dni. Danes popoldne je bil italijanski finančni minister poslednji sprejet v Beli hiši pri državnem predsedniku Rooseveltu. Kakor pa poročajo listi, z zaključitvijo teh razgovorov mislja italijanskega finančnega ministra v Washingtonu še ni zaključena in je italijanska delegacija sklenila ostati še nekaj dni v Ameriki.

Včerašnji sestanek Roosevelta in Junga je bil, kakor sodijo ameriški listi, še prav posebnega pomena. Na povabilo Roosevelta se je minister Jung udeležil tudi sprejema novinarjev. Ko so novinarji vprašali predsednika Roosevelta, ali se je razgovarjal z italijanskim zastopnikom tudi o načrtu pakta štirih vlesil, je Roosevelt to potrdil. V primeru, da bi dejanska prišlo do sporazuma med štirimi evropskimi vlesili, se bo morala ameriška zunanja politika postaviti na novo podlago, ker bo morala Amerika računati z enotnim nastopom evropskega direktorija tudi v vprašanjih, ki se tičejo neposredno nje same.

Zmagoslavna turneja trboveljskih slavčkov

Plzen, 6. maja. h. Včerašnji koncert trboveljskih slavčkov v Budjevičah je bil pravi triumf naših malih pevcev, ki nikoli ne bodo pozabili brateške in odkritosrčne sprejema, ki so ga bili deležni. Davi so se trboveljski malčki odpeljali v Plzen, kamor so dospeli pred 10. uro. Na kolodvoru so jih pozdravili zastopniki JCL, mestne šole itd. Še dopoldne so si ogledali Plzen. Kakor v Budjevičah, je bil tudi v Plznu interes javnosti zelo velik. Trboveljski slavčki so navezali ozke prijateljske zveze a tamojno mladino. Nastanjeni so deloma v Masarykovi šoli, deloma pa v Sokolskem domu. Ob 15. so priredili plzenski mladini koncert, zvečer ob 20. pa se je vršila v dvorani Meštanske besede glavna prireditel. Tudi v Plznu je bila velika dvorana polna in uspeh popoln. Jutri odpotujejo trboveljski slavčki v Prago, kamor dosepejo pred 10. uro. Vsi češkoslovaški listi in tudi radio podpirajo turnejo naših malih pevcev, tako da je tudi uspeh koncerta v Pragi popolnoma zagotovljen.

Iz metropole češkega zapada, črnega Plzena, pošiljajo trboveljski slavčki preko novega uredništva pozdrave svojem v Trboveljah in domovini ter sporočajo, da so vsi popolnoma zdravi in jako zadovoljni z dosežanim bivanjem na Češkoslovaškem.

Manifestacijsko zborovanje JRKD v Cetinju

Beograd, 6. maja. p. Banovinski odbor zetske banovine je obvestil predsedništvo JRKD, da se bo po skleni banovinskega odbora vršilo na Cetinju dne 12. julija veliko manifestacijsko zborovanje JRKD za zetsko banovino. Še sedaj računajo, da bo udeležba iz vse banovine ogromna, razen tega pa bodo povabile tudi vse ostale banovinske organizacije, da pošljejo na zborovanje svoje delegacije. Na zborovanju bo govorili tudi več članov vlade in predsedništva stranke.

Konferenca JRKD v Splitu

Split, 6. maja. n. Danes se je v Splitu sestalo predsedništvo JRKD za primorsko banovino. Seje so se udeležili vsi narodni poslanci in senatorji ter predstavniki sreskih organizacij iz vse banovine. Predsedoval je narodni poslanec dr. Andjelinović, ki je poročal o politični situaciji. Na seji so ugotovili, da so ustanovljene krajevne organizacije že na vseh občinah in srezih primorske banovine in da so konstituirani tudi krajevni odbori.

Kongres četnikov

Beograd, 6. maja. p. Na svečan način so danes jugoslovnski četniki v Pčinju pri Kumanovom proslavili tridesetletnico početka četniške akcije v borbi za narodno osvobodjenje in uedinjenje. Leta 1903 so prvi nastopili ter vse od takrat pa do konca svetovne vojne krepko sodelovali v osvobodilnih borbah ter doprinesli tudi neštete žrtve. Na proslavi se je zbralo nad 1000 delegatov iz vse države. Četnike iz dravske banovine zastopa večja delegacija pod vodstvom g. Vladimira Kapusa in I. Hrovatina. V proslavo 50-letnice je bila danes svečano blagoslovljena grobnica v Tabanovcu, kjer je padlo v osvobodilnih borbah največ četnikov. Po cerkvenih svečanostih se je vršilo slavnostno zborovanje, ki ga je vodil četniški vojvoda Kosta Pečanec. V svojem govoru se je spominjal padlih drugov in naglasil, da so četniki tudi sedaj, kakor so bili v prošlosti, vselej pripravljeni, braniti sleherni ped naše zemlje od Triglava do Soluna. Z velikimi ovacijami sta bili sprejeti pozdravi bratavki Nj. V. kralju in ministru vojske.

Zemljski plaz zasul vso vas

Beograd, 6. maja. p. Kakor poročajo iz Valjeva, se je v kolubarskem selu Berkovcu pripetila velika katastrofa, ki je upropastila skoro celo naselje. V Berkovsko reko se je pričela usedavati zemlja in v približno dveh urah je bilo opustošeno zemljišče v površini 10 ha. V nastale razpoke se je pogreznilo 15 poslopij. K sreči se je katastrofa pripetila podnevi, zaradi česar ni bilo človeških žrtve. Da se je pričel premikati hrib poleg vasi, so opazili okrog 11. dopoldne. Kmalu nato je nastala velika zemeljska razpoka v dolžini 800 m. Alarmirani seljaki so skušali rešiti, kar se je dalo, vendar pa je bilo skoro vse zaman. Poslopja so propadala v zemljskem plazu drugo za drugim. Slika, ki jo nudi opustošenje, je grozna. Nekedno so nastale razpoke, ki so globoke nad 60 m. Vas Berkovce je bila znana kot premožna zaradi dobro razvitega zadržništva.

Za oživiljenje lesne industrije

Zagreb, 6. maja. n. Upravni odbor Zveze lesnih industrijev in trgovcev kraljevine Jugoslavije je imel danes svojo sejo, na kateri je generalni tajnik poročal o poslovanju odbora in o akcijah Zveze za osvoboditev blokiranih terjatev naših lesnih izvoznikov v Španiji, ki so bile postavljene pod zaporo že pred 7 meseci. Kljub večkratni intervenciji in raznim obljubam se to vprašanje doslej še ni uredilo. Odbor je sklenil naprositi vlado, da nujno ukrene pri španski vladi vse potrebno za ukinitve te zapore. Nato je odbor razpravljal o pogajanjih z Madžarsko. Kakor znano, se vršijo v Budimpešti pogajanja za sklenitev kompenzacijske pogodbe. Pri razgovorih je prišlo do sporazuma, po katerem se bo izmenjava blaga izvrševala na podlagi kompenzacije v razmerju 1 : 1. Končno so se na seji posvetovali o bližnjem obnem zboru zveze, ki bo sredi meseca junija.

Dr. Ribofi v Beljaku

Zagreb, 6. maja. n. Zagrebška policija je prejela iz Rima sporočilo, da so tamkajšnje policijske oblasti izpustile iz zapora zagrebškega odvetnika dr. Ribolija, ki je po begu zaradi zlorab s hranilnimi knjižnicami v Italijo. Odpotoval je v Avstrijo in se sedaj mudi v Beljaku. Jugoslovnsko poslanstvo na Dunaju bo sedaj zahtevalo od avstrijske vlade, naj ga avstrijske oblasti izročijo jugoslovnskim oblastvom.

HEMOROIDI (zlata žila)

nastajajo najčešče zaradi slabega presnavljanja tvarin, pomanjkanja redne prebave, kakor tudi zaradi slabega mešanja in obnavljanja krvi. 6—12 tedensko spomladansko zdravljenje z naravnim zdravilnim »Planinko« čajem Bahovec bo izborno učinkovalo na nečisto kri ter na zaradi tega nastale škodljive posledice. Zahtevajte v lekarnah in drogerijah samo pravi zdravilni »Planinka« čaj Bahovec, ki se ne prodaja odprto, temveč samo v plombiranih zavojčkih po Din 20.— z napisom izdelovalca:

LEKARNA Mr. L. BAHOVEC, LJUBLJANA

Reg. br. 1.340 od 6./VII. 1932.

Poletni vozni red na naših železnicah

Stopil bo v veljavo 15. t. m. in prinesel več novih sprememb in novosti

Čez teden dni, o polnoči med 14. in 15. majem, bo stopil v veljavo novi, poletni vozni red za naše železnice. Zaradi mednarodne povezanosti železnicega prometa so spremembe v voznih redih združene s precejšnjimi komplikacijami in ostajajo zaradi tega zveze, ki so se enkrat obnesle, navadno za mnogo let nespremenjene. Kljub temu pa prinaša letošnji poletni vozni red celo vrsto novosti in to večinoma takih, ki bodo vzbudile zadovoljstvo med potujočim občinstvom. Za danes hočemo opozoriti le na nekatere najbolj zanimive spremembe.

Na glavnih progah Ljubljana-Maribor in Ljubljana-Zagreb-Beograd bo ostal vozni red za potniške vlake enak, kakor je sedaj. Pač pa je pri nekaterih vlakih povečala hitrost in zmanjšal postanek v Zidanem mostu, tako da bodo oba jutranja in popoldnanski vlak iz Ljubljane odhajali po 10 minut kasneje, a bodo kljub temu prispeli v Maribor in Zagreb ob istem času kakor sedaj ali celo poprej. Samo za par minut so spremenjeni tudi odhodi potniških vlakov iz Maribora in Zagreba proti Ljubljani, vendar bo tudi tukaj vozni čas krajši.

Med Ljubljano in Mariborom so ostali tudi brzovlaki v glavnem nespremenjeni, pač pa prinaša novi vozni red precejšnje spremembe za brzovlake med Ljubljano in Beogradom. Poleg jutranjega in večernega vlaka, ki ostaneta tudi v bodoče, bo vozil še nov brzovlak Beograd-Milan, ki bo odhajal iz Ljubljane ob 3.50 in prišel v Beograd ob 15. torej v 11 urah. Iz Beograda bo novi vlak odhajal ob 14.40 in bo prihajal v Ljubljano ob 2.12 ponoči. Dnevni brzovlak bo vozil kakor do sedaj, nočni pa bo odhajal iz Beograda še le ob 23.15 in prišel tudi v Ljubljano še le 9.49, dočim prihaja sedaj ob 8.10. Ekspresni vlak bo vozil kakor sedaj. V juliju in v avgustu bo vozilo tudi letos en par brzovlakov v relaciji Zagreb-Monakovo-Berlin.

Kakor lanko poletje bosta tudi letos med Zagrebom in Ljubljano vozila v sobotah in nedeljah ponoči posebna izletniška vlaka, ki bosta imela zvezo na izletniške vlake v Ljubljani.

Na gorenski progi Ljubljana-Jesenice-Bohinj ostanje potniški in brzi vlak v glavnem nespremenjeni, enako tudi izletniška vlaka. Le dopoldanski brzovlak bo odhajal iz Ljubljane kasneje (ob 10.02) in bo imel na Jesenicah zvezo z Bohinjem po novem potniškem vlaku, ki bo odhajal z Jesenic ob 11.34 in prihajal v Bistrico ob 12.18. Ob delavnikih bo vozil med Ljubljano in Kranjem nov potniški vlak z odhodom iz Ljubljane ob 6. jutraj.

Važne so spremembe za progo Kranj-Tržič, ki je modernizirana na enak način, kakor je bila lani proga Ljubljana-Kamnik. Namesto sedanjih 4 bo vozilo v vsako smer po 6 vlakov, od teh dva direktno v Ljubljano, odnosno iz Ljubljane. Skrajšan je tudi vozni čas med Tržičem in Kranjem od sedanjih 50 na 32 minut, tako da bo z nekaterimi vlaki voznja iz Tržiča v Ljubljano trajala komaj pet četrt ure. Vojni red je zaradi tega precej spremenjen.

Na progi Jesenice-Rateče je uveden nov potniški vlak, ki bo odhajal z Jesenic ob 11.37 in bo imel zvezo z brzovlakom iz Beograda, odnosno Ljubljane. Zato bo po dopoldanski vlak odhajal skoro eno uro poprej (ob 9.32). Vlak v obratni smeri pa bo odhajal iz Rateč eno uro kasneje (ob 9.20).

Proga Ljubljana-Kamnik dobi običajni izletniški vlak ob nedeljah, zato pa na nedelje in praznike odpadeta prvi jutranji vlak iz Ljubljane (ob 6.07) in Kamnik in drugi jutranji vlak iz Kamnika (ob 7.25) v Ljubljano. Ostali vlaki so spremenjeni le za par minut.

Tudi proga Ljubljana-Vrhnika je »modernizirana« po kamniškem vzorcu in vo-

nja za 10 minut skrajšana. Vrh tega je v obeh smereh vpeljan po en nov vlak in ob nedeljah še izletniški večerni vlak. Vojni red je zaradi tega precej spremenjen.

Na progi Ljubljana-Postojna bosta vozila gori omenjena nova nočna brzovlaka Beograd-Milan. Iz Ljubljane bo odhajal v Postojno ob 2.22, iz Postojne pa prihajal v Ljubljano ob 3.43. Zato pa bo odpadel brzovlak, ki je odhajal iz Ljubljane v Postojno ob 9.06, in v obratni smeri vlak, ki je prihajal v Ljubljano ob 19.16. Na mesto njih bosta vozila potniška vlaka iz Ljubljane v Postojno ob 10.10 in iz Postojne s prihodom v Ljubljano ob 19.15. Ostali vlaki so le nebitveno spremenjeni.

Tudi Savinjska in Saleška dolina bosta z zadostnim pozdravili novi vozni red, ker prinaša modernizacijo tudi na progi Celje-Velenje. Namesto sedanjih 4 bo v obeh smereh vozilo po 5 vlakov, vojni čas pa bo znal eno uro, dočim znaša sedaj skoraj podlugo, pri nekaterih vlakih pa celo dve uri. Vojni red je zaradi tega precej spremenjen, sveda pa je v Celju ohranjena zveza na vse važnejše glavne proge. Malo je skrajšan tudi vozni čas na progi Velenje-Dražograd, vendar pa bodo tam vozili tudi v bodoče samo trije pari vlakov, v glavnem tako kakor sedaj.

Proga Grobelno-Rogatec dobi običajne sezonske vlake kot zvezo na vlake glavne proge. Vozili bodo v vsako smer po 4 vlaki, namesto treh po zimskem voznem redu.

Vojni red na progi Poljane-Konjice-Zreče se spremeni le za par minut pri nekaterih vlakih, v glavnem pa ostane dosejani. Pač pa bo na slovenskobistriški spojni železnici vozil v vsako smer po en vlak več, zaradi česar je vojni red deloma spremenjen.

Proga Maribor-Prevalje dobi običajni poletni brzovlak Budimpešta-Meran in obratno. Vlak bo vozil od 24. junija do 31. avgusta. Vozil bo v obeh smereh popoldne in imel postanke v Dravogradu, Vuhredu, Brezemu in v Rušah. Potniški vlaki so spremenjeni le za nekaj minut.

Tudi na progi Pragersko-Kotoriba ostanje potniški vlaki v glavnem nespremenjeni, pač pa bo večerni vlak iz Kotoriba v Maribor imel na glavnih postajah krajše postanke, tako da bo prispel v Maribor podlugo uro poprej. Brzovlaka bosta v obeh smereh vozila kakor sedaj s parnimi motornimi spremembami.

Na progi Ormož-Murska Sobota ostanje v glavnem dosejani vojni red, le večerni vlak iz Murske Sobotke bo odhajal podlugo uro poprej. Pač pa je precej spremenjen vojni red na železnici M. Sobota-Hodos. Vlaki bodo imeli v Murski Soboti boljše zveze z ormoškimi vlaki. Manjše, a vendar dosti znatne so spremembe na progi Ljutomer-Radgona in Čakovec-Dolnja Lendava, zlasti večerni vlaki vozijo prej.

Važne so spremembe na Dolenski železnici (Ljubljana-Karlovac in Ljubljana-Kočevje). Kočevski vlaki bodo vozili odslej direktno do Ljubljane in iz Ljubljane, ne več samo do Grosupljeja kakor sedaj. Vozili bodo tudi malo hitreje, tako da bo voznja skrajšana za približno pol ure. Kraji med Grosupljem in Ljubljano bodo s tem profitirali tri nove vlake, ker bo po novem vozilo od Ljubljane do Grosupljeja in obratno v vsaki smeri po 7, ob nedeljah celo po 8 vlakov. Slabše pa bodo zveze iz Kočevja v Novo mesto in obratno, vendar pa je promet v teh smereh razmeroma majhen. Prvi jutranji vlak iz Novega mesta v Ljubljano bo poslej vozil le ob delavnikih. Vojni red na progi Trebnje-St. Janž in Novo mesto-Straža je svede prilagodil voznemu redu na progi Ljubljana-Karlovac. Belokrajska proga obdrži v glavnem sedajni vojni red.

Vremenski pregled

V preteklem tednu se je vreme širom Evrope močno spremenilo, a ne povsod na enak način. Pri nas smo šele sedaj dobili pravo popolno pomlad, šele v začetku tega tedna je prevladal pravi topli južni zrak, tako da se je ozračje doobira segrelo. Dosedaj prevlekl hlad ni pustil, da bi se rastje razvilo, kakor se spodobi za čas okrog sv. Jurija. Sedaj pa je postalo takorekoč na mah drugače; samo dveh, treh zares posteno toplih dni je bilo treba, pa je zazelenelo vse in je zelenje res odelo vse naravo. Toplota se je držala ves teden, se celo stopnjevala in dosegla ob koncu tedna že tako mero, da se nam je zdelo, že kar vroče, zlasti ker se je stopnjevala hkrati tudi vlažnost.

Ce se vprašamo po vzrokih, ki so nam naklonili to prijetno spremembo za začetek maja, imamo isti odgovor, kakor sploh za vse vremenske spremembe: atlantska depresija nam je nakonila za majnik pravo pomlad. Zapeljala se je na ocean zapadno od Biskajskega zaliva in vztrajala temkaj več dni zaporedoma. Njen vetrovni sistem je posegel nad ves zapadni del Evrope in tudi čez naše kraje; sprožil se je južni tok, ki je pognal segreti zrak od Sredozemskega morja čez kontinent, potem pa črpal se toplejši zrak iznad severne Afrike in ga puhil proti severu, kjer se je povsod ozračje prav močno segrelo. Tudi prve nevihte so se pri tem že sprožile, zlasti v Alpah. Po časopisnih vesteh se je z deljem pokazal rdečkast in rumenkast prah, kar ni bilo nič posebnega, saj se podobno precejkrat dogaja v evropskih predelih, zlasti na jugu. Kje ga je vzdignil veter, se more z zadostno zanesljivostjo šele polagoma dognati.

Ta čas, ko je južnoznanodno polovico Evrope preplaval topli zrak od juga, je

imela severna Rusija povsem drugačno vreme. Tudi tamkaj gospoduje depresija, toda njen vetrovni vrtnec ima obrnjeno ugodno stran južnovzhodnemu delu evropskega ozemlja, severno Rusijo pa ima v oblasti neugodni severozapadni sektor depresije, ki puha proti jugu mrzli zrak iz polarnih predelov. Po vsem evropskem severu, zlasti v zaledju Belega morja, se je temperatura znižala do ničle, pa tudi še znatno padajo in snežilo je prve dni maja, ne le na severu, marveč še daleč na jugu, tudi še v Nižem Novgorodu. Kakor pa je vremenska situacija v celoti, se ni bati, da bi se mrzla poplava iz severne in srednje Rusije obrnila proti nam.

Stavkarski pokret v Španiji

Bilbao, 6. maja. AA. Stavka, ki so jo začeli nacionalistični elementi, se je danes končala.

Saragossa, 6. maja. AA. Splošna delavska unija je sklenila proglasiti prihodnji tork splošno stavko.

Vremenska napoved

Zagrebška vremenska napoved za danes: Precej vedro ali pa ne nekoliko oblačno, stalno, topla. — Situacija včerašnjega dne: Nad Biskajskim zalivom in Severovzhodno Evropo prevladuje barometrska depresija, nad centralnim južnim delom kontinenta pa relativno višji pritisk. Zaradi tega je nastopilo v Južni Evropi topla vreme. Pritisk je večinoma narasel za 0.5 do 3 mm, zlasti v vzhodnih krajih države. Temperature so se neenako spremenile, narasle ali padle so za 1 do 3 stopinje.

Dunajska vremenska napoved za nedeljo: Mogoče bo ponoči prihod slabega vremena od zapada, v nedeljo pa mogoče zopet jasno in toplo.

Macdonald

o vojnih dolgovih

Od ureditve vojnih dolgov je odvisen tudi uspeh svetovne gospodarske konference

London, 6. maja. AA. Snodi je predsednik angleške vlade Macdonald govoril po radiju in se enkrat povzel glavne misli svojih washingtonskih razgovorov s predsednikom Rooseveltom. Kot uspeh svojih razgovorov z Rooseveltom je označil končno odločitev o svetovni gospodarski konferenci, ki se sestane 12. junija, začasno izmenjavajo misli o vzrokih svetovne gospodarske krize in o ukrepih proti tej stiski, tako da bo mogoče medsebojno sodelovanje in tudi sodelovanje z drugimi narodi pri pozitivnem izidu svetovne gospodarske konference, in oseceno izmenjavajo podatkov o vojnih dolgovih ter soglasno ugotovitev, da je odvisen od ureditve tega vprašanja uspeh svetovne gospodarske konference.

Ker sta soglašala v tem, da je treba to konferenco z vsemi sredstvi omogočiti, sta soglašala torej tudi v tem, da bo treba za vsako ceno urediti vprašanje vojnih dolgov.

Nadaleje sta se razgovarjala o načinu, kako uspešno zaključiti razorožitveno konferenco.

Soglašala sta, da naj bodo odnosi med Veliko Britanijo in Zedinjenimi državami prijateljski. S tem se je ojačil mir med narodi in olajšalo politično stanje sveta.

Glede vojnih dolgov je Macdonald še posebej poudarjal, da sta si s predsednikom Rooseveltom iskreno pojasnila stališče javnega mnjenja v obeh državah. To sicer še ne pomeni rešitve, vendar pa je bil s tem storjen prvi korak. Če naj se svetovna konferenca konča z uspehom, potem je treba vsakakor rešiti tudi to vprašanje.

Glede carinskih mej je Macdonald izjavil, da je bila ta politika vsiljena Veliki Britaniji od strani drugih držav. Danes nihče več ne misli, da je mogoče narodno blagostanje obnoviti z zmanjšanjem obsega mednarodne trgovine in denarnega prometa. Ta obnova bo prišla samo od povečanja tega obsega. Zato se bo morala svetovna gospodarska konferenca končati predvsem s sporazumom o znižanju carinskih mej, o odstranitvi deviznih težkoč in o drugih olajšavah za mednarodni denarni promet.

Naši kraji in ljudje

Sedemdesetletnica ge. Antonije Kramerjeve

V najožjem krogu svoje družine je te dni praznovala svojo sedemdesetletnico gospa Antonija Kramerjeva, mati ministra dr. Alberta Kramerja. Gospa Kramerjeva, iz znane trboveljske Camerjeve hiše, je dolga leta gospodarila na lepem Kramerjevem domu v Trbovljah. V harmoničnem, srečnem zakonu z uglednim trgovcem in

zaslužnim javnim delavcem Ivanom Kramerjem je vzgledno vzgojila svoje otroke, njeno blago srce in njena plemenitost pa sta ji pridelala veliko spoštovanje in splošne simpatije v najširših krogih.

Po prerani smrti svojega ljubljenega soproga pred 11 leti se je ga. Kramerjeva preselila v Ljubljano, kjer uživa, čila in zdrava, jesen svojega življenja v toplem krogu svojih sinov, ministra Alberta in industrijskega Milka, ter njihovih rodbin, dočim je njena edina hčerka ga. Anica poročena z znanim narodnim delavcem odvetnikom dr. Pučnikom v Slov. Bistrici. Dobri mamici tudi ob 70letnici ne manjka materinskih skrbi: svojo je na sliki s pravnučko Nevenko!

Sposotvani gospe želimo tudi mi prav iskreno: Na mnoga leta!

Naš finančni minister na Boču

Poljčane, 6. maja. Gospoda finančnega ministra dr. Mita na R. Djordjeviča, ki je preživel del svojega dopusta v Rogoški Slatini, se po pogled na močnega Boč tako zmikala, da se je ob koncu svojega dopusta 26. aprila odločil mahitati jo na vrh. V spremstvu po. močnika g. dr. Ljubice Nikića in zdravnika škega ravnanja g. inž. Dietricha se je

skozi Podplat do Kostivnice pripeljal z avtom. Od tod pa so se povzpeli v hrib ter so po enourni hoji mimo pomonih vinskih gorice skozi gozd prispeli do Sv. Milčevca, kjer jih je pozdravil pevska kvartet gospodov iz Rogoške Slatine (šefzdravnik dr. Kolterer, župan Šentjanc, učitelj Predan in Berger) s pesmijo »Oj ti moj Boč...«, za kar se jim je g. minister prisrčno zahvalil. Ko se je po mali južini v planinski restavraciji vpisal v spominke knjižico, si je ogledal nad 500 let staro gorosko cerkvico, je nadaljeval pot do stolpa, ki pa je bila za radi snega (15 cm) precej težavna. Zlasti je bila močno zamažena pot od sedla Boča pa do stolpa, kjer so izletniki sneg naravnost gazi. Toda trud je bil bogato plačan, ko se je odličnemu gostu raz stolpa mudil diven razgled na sliki je g. minister levi, na desni pa njegov pomočnik, da se je izvil g. ministru presenečen vzdik veselja in občudovanja nad lepoto panorame pod njim. S svojo kamero si je napravil med potjo in zgoraj več posnetkov.

O delovanju podružnice SPD, ki se ni ustrašila žrtve, ko je s težavo zgradila vse te postojanke na Boču in napravila s tem romantično goro še popularnejšo, se je zelo laskavo izrazil. Na povratku se je mudil izletnikom stisnjen razgled na Rogoško Slatino in tja čez do hrvaških vrhuncov. Po daljšem postanku v gozdarstvu hiši, kjer je gostom pripravila ljubezna gospa Sieber okusno kosilo, se je g. minister ob prepevanju naših narodnih pesmi poslovil od naravnih krasot tako bogatega Boča z zagotovilo, da se bo še in še vrnil v njegovo naročje.

Zvočni kino IDEAL

Danes premiera filma ognjevit ciganske pesmi, ljubezni in strasti

Ciganska pesem

Rapsodija

Lepa grofica v objemu cigana gosla. Največja in najslavnejša ciganska kapela sveta — Senzacija Lonona prvič v filmu!

Predstave ob 3., 5., 7. in 9. zvečer

300 rudarskih rodbin v obupni bedi

Redukcije rudarjev ne bodo odložene — Potrebna je nujna pomoč

Ljubljana, 6. maja. Na znani anketi pri banski upravi o položaju v rudarskih revirjih je bila stavljena zahteva, naj bi TPD velikonočne redukcije 412 rudarjev odložila vsaj za 6 tednov, da bi se med tem časom organizirala zasilna dela in se na kak drug način našla sredstva za preživljanje bednih rudarskih rodbin. TPD na anketi ni mogla dati končnega odgovora, zdaj pa je odgovorila, da so redukcije neodložljive. Večina reduciranih rudarjev je delala svoj zadnji ših v petek 28. aprila in od tedaj je najmanj 300 veččlanskih rudarskih družin brez vseh sredstev za najnujnejše življenjske potrebe, ščine. Dokler so redniki teh družin delali, so zaslužili toliko, da je prišlo mesečno na vsakega rodbinskega člana vsaj po nekaj

desetakov, zdaj pa so te družine že teden dni brez belica in tudi brez hrane, ker so konzumi za nje zaprti in že davno izčrpani vsi krediti v drugih trgovinah. Izčrpani so tudi vsi pomožni in prehranjevalni odbori. Za organiziranje zasilnih del, pri katerih bi se začasno zaposlili redniki najbednejših rodbin, je potrebno najmanj mesec dni. Za sestrarske in obupane rodbine je to dolga doba, tako dolga, da lahko veliko število izmoranih delavcev, žen in otrok med tem časom pomreje od lakote. Skrajna beda se da preprečiti le s takojšnjo pomočjo, ki bi iznašala okroglo 150.000 Din, če računamo za vsako rodbino po 500 Din kolikor je najnujnejše potrebno za mesečno prehrano veččlanske družine.

Političen atentat v Cerkljah

Trije mladi zločinci so ponoči vrgli pekleni stroj v stanovanje šolskega upravitelja — Zločin priznavaj

Novo mesto, 6. maja. V četrtek okrog 23. ure je prebujala močna detonacija vaščane znane dolenske vasice Cerklje v Krki iz globokega spanja. Razburjeno ljudstvo je prihitelo iz hiš pred poslopje osnovne šole, ki stoji tik državne ceste. Hkrati je prišel iz šolskega poslopja upravitelj šole g. Ludvik Kabač, ki je prestrašen poljski množici, da je nekdo vrgel skozi okno njegovega stanovanja v pritličju bombo, odnosno primitivno napravljen pekleni stroj, ki je takoj po padcu v sobo eksploziral in poskočeval po stanovanju in pohištvu, a k vsej sreči ni nikogar ranil. O dogodku alarmirani orožniki iz bližnje Krške vasi so takoj pohiteli pod vodstvom narednika Leopolda Valenčiča v Cerklje, cernirali šolsko poslopje in pričeli intenzivno preiskavo. Bomba, ki so jo zločinci vrgli skozi drugo pritlično okno na desni strani poslopja, je bila napravljena iz bukovca debela, dolga nad pol metra, okovana z železnimi obroči in je tehtala nad 10 kg. Skozi sredino tega panja je bila izločena 35 cm globoka luknja v premeru par cm, v katero so storili nasuh močnega eksploziva in iz cevi napeljali vžigalno vrvico. Storič tega zločina so vrvico zažgali, nato pa zagnali pekleni stroj skozi zaprto okno v stanovanje. Učinek je bil zelo velik. K sreči je lega zakonskih parov in postelje illetne hčerke Slavice tako, da eksplozija ni dosegla sprehajališča. Tako je strahovit pok poškodoval le strop, okno, zavese in uničil nekaj delov pohištva, predvsem pisno. Takoj je tudi prišlo goreti pod hčerkinjo posteljo in po podu. Ogenj pa so stari hitro pogasili in tako otehi hčerki življenje. Toda otrok sam kaže znake prestrašene strahu in bati se je, da zločin zapusti na otroku hude posledice. V velikem razburjenju je šolski upravitelj oddal proti oknu nekaj streliv, ki pa niso zadeli.

Orožniki, ki so vso noč in še v petek vse dopoldne vršili hišne preiskave in poizvedbe, so okrog polnoči aretirali kot najmo sumljivega 20letnega Alojzija Srpič.

Ča, hlapca pri posestniku Jožetu Žibertu. Hlapec je takoj po aretaciji prošil komandirja Valenčiča, naj ga izpusti, nakar da bo izdal vse pri zločinu udeležene skrivnice. Toda tej prošnji orožniki niso ugodili, nakar je Srpič vendar izdal svoje pajdaše. Označil je za glavnega krivca 23letnega Franca Gramca iz sosednje vasi Gance in 17letnega Ivana Videniča iz Cerklj, oba sta kmetiča sinova. Vsi trije zločinci so pri konfrontiranju priznali brezdušno zločinstvo, ki edino po izrednem naključju ni zahtevalo nedolžnih človeških žrtv. Bomba sta vrgla skozi okno Franc Gramc in Alojzij Srpič, dočim je Videnič stal pod bližnjim kozolecem na straži. Kaj je dovedlo te mladeniče, da so zasnovali in izvedli tako ogabno podel zločin, bo dognala v najkrajšem času vsestranska preiskava. Glavni zarnotnik Franc Gramc pravi, da ga je do zločina dovedlo to, ker »vračani žele imeti v vasi bolj katoliškega učitelja, kakor je sedanj«. Splošno mnenje prebivalcev vsega Krškega polja pa je, da so bili ti mladi kmetički fantje zgolj orožje, je v rokah drugih oseb, ki imajo predvsem interes, da se tamošnji šolski upravitelj ukloni iz Cerklj. Vsi trije aretiranci so bili odpeljani z močno orožniško eskorto v Krško, odkoder bodo v prihodnjih dneh pripeljeni v zapore novomeške okrožnega sodišča. Ljudstvo se nad takim zločinstvom počutje močno zgraža. Priporočamo pa, da je bil to že drugi napad na šolskega upravitelja v Cerkljah.

DAMSKI PLAŠČI in DEŽNI PLAŠČI

iz specialnih edinstvenih blagov. Sportna oblačila vseh vrst. Za gospode vsakovrstne obleke po meri

K. PUČNIK, LJUBLJANA
SELENBURGOVA ULICA ŠT. 1.

Manifestacija ruske besede na liceju

Ljubljana, 6. maja. Včeraj popoldne se je na liceju vršila prirska hišna svečanost. Učence tečaja za ruski jezik, ki ga vodi pisatelj prof. dr. Ivan Lah, so priredile rusko akademijo, da so pred povabljenimi gosti izpričale s predavanji in recitacijami, koliko so napredovale. Akademiji so poleg profesorjev zavoda z direktorjem Jugom na čelu prisostvovali med drugimi tudi senator Ivan Hrihar, ki mu je mestna ženska realna gimnazija hvala za mnogo zaslug, in gospa soproga, prosvetni šef Mazi, univ. prof. dr. Spektorski, vodja ruskih tečajev pri Ruski Matici prof. Kun in znana prijateljica ruske kulture ga. Jenkova.

Akademijo je s kratkim nagovorom otvoril pisatelj dr. Lah in je med drugim izjavil:

Naš zavod je bil že po svoji ustanovitvi namenjen nacionalni vzgoji ženske mladine. Zato je bil od vsega početka žarišče naše slovenske in jugoslovanske narodne zavesti. Naši ruski tečaji so se začeli l. 1920. Poslej skoraj nismo imeli letnega leta brez rusčine, ki smo ji posvetili vsaj eno uro na teden. Imeli smo na našem zavodu že lepe ruske akademije in mnoge gojenke se z radostjo spominjale prvih začetkov, ki so jim odprli lepoto ruskega narodnega sveta. Zdi se mi, da ima rusčina med slovanskimi jeziki poseben čar; kogar objame, ga ne izpušči več. Zopet in zopet se vrača k njej, kakor čudna opoznost ga vabi lepota jezika in globina njegove poezije, najlepše trenutke življenja ob nesmrtnih verzih njenih pesnikov in odprt mu je ogromen svet slovanske kulture, ki je ostal drugim neznani ali le na pol odprt, kajti uživanje ruske literature v prevodih je le polovičen užitek. Jezik je tu močnejša sila, ki te veže s svojim svetom. Zato bi rekel, da pri rusčini ni polovičarjev; ali smo proti nji indiferentni, ali pa smo njeni fanatični ljubitelji. Da ima ta jezik v sebi res magično moč, se vidi iz tega, da so ga iz ust hudožestvenikov enako poslušali v Berlinu in na Dunaju, v Parizu in v Londonu in so ga — razumeli. Ni dvoma, da je to naš edini svetovni slovanski jezik, da bo moral v bodočnosti imeti svoje upravičeno mesto na vseh mednarodnih kongresih — to je stvar nas Slovanov, in gotovo je, da bo on pevi iz vseh Slovanov govoril svetu v filmu. Ako ga male slovanske države po vojni niso vpeljele v srednje šole, je to samo dokaz, da še nismo na oni stopnji, kakor so si to predstavljali naši preporodilci pred sto leti. Mislim pa, da pride čas, ko bo to skupen jezik slovanske inteligence. Mi vemo, da so se ob ruskem svetu razvijali naši največji pesniki in pisatelji. Zato se tudi zavedamo globokega pomena, ki ga ima učenje rusčine za našo mladino. V teku 6 mesecev po 1 uro na teden smo dosegli, kar hočemo pokazati tudi pred vami. Naša šola je zaradi — rekel bi — življenjskih zahtev še vedno zapadno orientirana. Nikar ne bi hotel podcenjevati praktične in kulturne vrednosti zapadnega nemškega in francoskega kulturnega sveta. Toda napuče je, ako kot Slovani ne cenimo dovolj

slovanskega kulturnega sveta, ki ga danes priznava zapadna Evropa, kajti rusčina se danes uči v Berlinu, v Parizu in v Londonu.

To so gotovo spoznale ona naše gojenke, ki so žrtvovala tedensko po eno uro rusčini. Njih zasluga je, da se more na zavodu danes vršiti akademija, ki naj bo ob enem manifestacija za potek rusčine v naših srednjih šolah. V drugi vrsti gre zahvala gosp. direktorju, ki je vedno z naklonjenostjo podpiral delovanje našega krožka. Prav prirska zahvala velja tudi prof. Frankovu, ki nam je omogočil, da prejemo gojenke skromen spomin na svoje delo. Vam vsem, ki ste prišli, prisrčen pozdrav in prosimo, da sprejmete dokaze našega skromnega znanja, z dobrohotnostjo, ki edina daje pobude za nadaljnje delo, da obrodijo svoj sad.

Res je, da gre pri takih tečajih predvsem za pasivno znanje, ki omogoča uživanje slovanskih del, in pri velikih stvarih ne smemo gledati na malenkosti, kajti duh je, ki oživlja naš program, je zložen v znamenju onega trozvezdja, ki bo vekomaj svetilo na čebu ruske, slovanske in svetovne poezije, to so Puškin, veliki genij ruske kulture, Lermontov, največji lirik med velikimi in Koljcov, pesnik ruskih sterv, ki so pred sto leti razsvetlili rusko literarno svet. Pozvali smo vas, dragi gostje, v našo sredo, da ste priča tega malega pomladnega praznika po zimskem delu. Ta prireditelj naj bo dokaz, da tudi naša mlada generacija išče pota v ono svetlobo večno lepe poezije, ki je razsvetljevala našo mladost. Saj je to svet pomladi, ljubezni in lepote.

Veseli nas, da jih moremo s pomočjo naših dobrotnikov obdreti s knjigami, ki jim bodo pomagale pri njihovem delu. Pomladno lipovo listje, ki krasi te darove, naj bo znak naše vere v bodočnost slovanske kulture in spomin na ono veliko slov. lipo, katere šumenju prisluškujejo milijoni, da si ob njih skrivnostih krasi dneve svojega življenja.

Potem so na odr, ki so ga v okvirih iz lipovega zelenja krasili portreti treh največjih ruskih pesnikov Puškina, Lermontova in Koljceva — risbe sedmošolke Malčeve — nastopile predavateljice in recitatorke gospodične Kosova, Novakova, Žerjalova, Oblakova, Vidmarjeva, Marušićeva, Soiller-Muysova, Mahkotova, Franketova, Lenčakova, Čaharjeva, Kosminova in Vajčeva. Njihova lepa prednašanja

Pri revmatizmu v glavi, ledjih, plečih, živčnih bolečinah v kolkih, usedu (Hexenschuss) se uporablja naravna »Franz Josefov« voda z velikim pridom pri vsakdanjem izpiranju prebavnega kanala. Univerzitetne linike izpričujejo, da je »Franz Josefov« voda posebno v srednjih letih in starostni dobi, izborna čistilo sredstvo za želodec in čreva. »Franz Josefov« grenčica se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Zobe lahko kupite

-pa ne svojih!

Izgubljeni zobje — izgubljena mladost!

Zobni kamen Vam uničuje zobe!

Začne tako, da zob omaja... svoje uničevalno delo pa konča takrat, ko zob izpade — če ga ne začnemo o pravem času preganjati! Za to ni treba drugega ko trde čestke in — Sargovega Kalodonta! Sargov Kalodont je edina zobna krema pri nas, ki ima v sebi znanstveno priznani sulforicinov oleat po dr. Bräunlichu, s katerim se nevarni zobni kamen polagoma in zanesljivo odpravi. Pravila nega je tale: po 2 x na leto k zobnemu zdravniku na pregled — po 2 x na dan Sargov Kalodont!

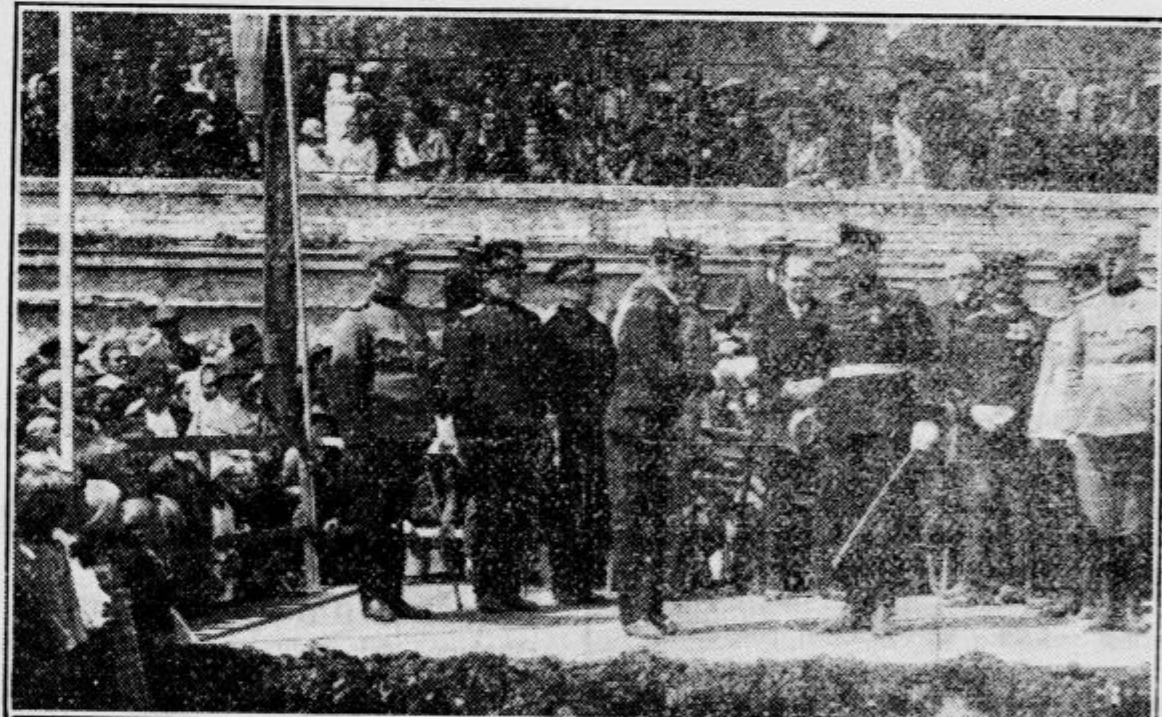

so gostje nagradili s toplim aplavzom, prof. dr. Lah pa je vsaki posebej izročil še sveženj ruskih knjig, ki jih je po posredovanju prof. Franceva darovala v ta namen založba »Kremelj« v Pragi. — V imenu učenk je svojemu učitelju izrekla zahvalo v ruskem jeziku gđ. Franketova in mu poklonila lep šopek rož.

S kratkim nagovorom se je senator Hri-

bar zahvalil tako izjavljam kakor dr. Lah, ki si je kot pisatelj in kot profesor pridobil velikih zaslug za slovansko kulturo, in vsemu zavodu. Zahvali se je pridružila tudi ga. Jenkova. Vsekakor pa je zlasti g. senator Hrihar sam kot soustanovitelj »Mladike« in neomajni pionir za poglobitev bratstva z Rusi imel s to prireditvijo lepo zadoščenje.

Izročitev Karadjordjeve zvezde Francu Zoriču

Kakor smo v četrtek obširneje poročali, je bilo preteklo nedeljo junaku iz koroških bojev, kovaškemu mojstru Francu Zoriču v Krškem na slovesen način izročeno visoko odlikovanje, Karadjordjeva zvezda z meči. Slika kaže prizor, ko podpolkovnik Cerovič čestita odlikovancu.

Tragična smrt pilota podporočnika Alojza Knapa

Cerknica, 6. maja.

Iz Zemuna je prispela vest, da je pilot podporočnik g. Alojzij Knap tragično preminil. Tukajšnji domačini, med katerimi je bil splošno priljubljen, so ga videli še predlansko jesen ko je delal nad Cerknico z avionom drzne akrobatske vaje. Zalostna vest o nenadni smrti sina, odnosno brata, je hudo prizadela njegove starše, brate in sestre, katerim je bil pokojnik v veliko oporo.

Včeraj popoldne se je vršil v Zemunu pogreb tragično preminlega mladega oficirja z vsemi vojaškimi častmi. Pokojnikovi zemski ostanki se pripeljejo v Cerknico in bo pogreb bržčas v nedeljo popoldne iz hiše žalosti. Pogreba se udeležijo tudi Sokoli v krogih in gasilci z godbo.

G. Alojzij Knap je bil po rodu iz Cerknice, po domače Klemencov. Štel je komaj 29 let. Kot 18leten mladenič je šel v podoficirsko šolo v Kragujevac, nato pa v pilotsko šolo v Kragujevac, ki jo je dovršil z odliko. V Zemunu je služboval skoro pet let in je tam z odliko dovršil oficirski izpit za pilota lovca. Za vestno službovanje

je bil dvakrat odlikovan s srebrno kolajno. Bodi pokojniku lahka domača zemlja, ki jo je ljubil z vsem srcem! Globoko užalostnim pokojnikovim staršem, bratom in sestram izrekamo najskrenejše sožalje!

R. PAJK Vam očisti, pobarva in preoblikuje za mal denar
KLOBUCAR KLOBUKE vseh vrst
Sv. Petra c. 51 v najmodernejšo obliko.

Obupen korak v zmedenosti

Šmartno pod Šmarno goro, 6. maja. Danes dopoldne se je obesil ugledni posestnik Ivan Jeraj v Spodnjih Pirmičah, občina Šmartno pod Šmarno goro, na podstrešju svojega skednja. Jeraj je pred kratkim umrla žena in od tistega časa je bil zelo potr. Zato je očito, da je obupen korak storil v zmedenosti. Štel je šele 43 let. Zapusča mater in dve hčerki v starosti 13 in 16 let. Našla ga je njegova hčerka in prestrašena poklicala mater. Ta je nesrečniku takoj prerežala vrv, a žal, mu ni bilo več pomoči.

KINO »LJUBLJANSKI DVOR«
Telefon 2730

Danes ob 3., 4.5., 6., 7.5. in 9. zvečer

Douglas Fairbanks
v filmu junaštva, senzacija in pustolovščin

Gaucha

Najnižje ljudske cene 2.--, 4.-- in 6.-- Din

Sokolska glavna skupščina v Beogradu

Vseobčji napredek v organizatornem, tehničnem in prosvetnem oziru — Nad 1850 edinic — okrog 300.000 pripadnikov — Vrednost Sokolskih domov — Vsaka župa dobi potujočega prednjaka — Osnovanje sokolske zadruge

Naš Savez Sokola krajevine Jugoslavije je imel preteklo nedeljo v Beogradu svojo glavno skupščino, ki je podala važen dokaz, da sokolska organizacija povojno napreduje in izvršuje svoj široki program v vedno izdatnejši meri. Po velikem razmahu leta 1931, ko je bilo osnovanih skoraj tisoč edinic, je v letu 1932 poleg zmernega ustanavljanja novih društev nastopila doba notranjega ustajenja, ko so se poedine stare, zlasti pa nove formacije ojačile in pokazale svojo sposobnost za delo. Da pri tem ni manjkalo tudi nekoliko društev, ki izkazuje niso prestala in so morala biti likvidirana, leži na dani in je samo pozdravljati pameten ukrep Sokolstva, da ne pusti životartit enot tamkaj, kjer niso še ustvarjeni predpogoji za uspešno sokolsko delo.

Pred samo glavno skupščino so izvršili svoja posvetovanja nekaj tedaj zaporedoma vsi najvažnejši organi Sokolstva: savezno načelnništvo in zbor župnih načelnikov in načelnice, dalje prosvetni zbor, sokolski novinarji itd., nakar se je v soboto vršil zaupni sestanek vseh župnih delegatov, ki so zastopali vseh 25 žup. Sploh se opaža, da so vsi sestanki centralnih organov kar najštevilnejše obiskani, kar izpričuje, kako veliko zanimanje vlada za delo. Zaupni sestanek je obravnaval vsa poročila saveznih činovnikov, jih kritično premetoval in končno vsa odobrila. Zelo važna je bila razprava o letnem proračunu, o gospodarskem poročilu, ki je bilo nato soglasno odobreno poleg ostalih.

Glavna skupščina sama je imela popolnoma manifestacijo obležje in se je vršila v veliki dvorani Ratičkovega doma. Poset skupščine ni bil samo zelo velik po župnih delegatih, temveč tudi po zelo odličnih gostih. Nj. Vel. kralj Aleksander je blagovolil poslati svojega zastopnika in tako pokazati svojo pažnjo in naklonjenost Sokolstvu. Vlado je zastopal notranji minister, br. Žika Lazčič, vojni upravo general Pantelije Jurisčič, prosvetnega ministra inspektor br. dr. Makso Kovačič, br. ministra za telesno vzgojo br. Petrovič, beograjsko vseučilišče rektor dr. Petković, narodno skupščino br. Milošević. Prisoten je bil tudi češkoslovaški poslanik br. dr. Flider in zastopnik poljskega poslanika.

Otvoritveni govor je imel poslovodni L. podstarosta br. E. Gangl, ki je v velikem, nad uro trajajočem govoru podal javnosti krasen eksponat celokupnega sokolskega dela v prošlem letu, dotikajoč se pri tem vseh pojavov in emulacij, ki so globlje posegle v sokolsko delovanje. Njegov govor bo raznošen in razposlan vsem sokolskim društvom, da ga prečitajo v telovadnicah in na debatnih večerih. Poleg vdanostne brozjavke Nj. Vel. kralju je skupščina pozdravila tudi vse bratske sokolske zveze ostalih Slovanov, odobrila vse sklepe zbora župnih načelnikov, prosvetnih delavcev, novinarjev, vse predloge žup in seveda tudi poročila vseh saveznih funkcionarjev. Baš letošnja sokolska glavna skupščina je pokazala trdno voljo vsega Sokolstva za čim širše udeleževanje pri celotni vzgoji narodnih mas zlasti med kmetijskim ljudstvom, kjer deluje sedaj že nad 1000 sokolskih čet in preko 300 vaških društev. V tej široki fronti korakajo združeni vsi sokolski tehničarji in prosvetarji ter ostalo članstvo nevzdržno naprej.

Iz poročil saveznih funkcionarjev posamezno nekoliko najvažnejših podatkov:

Savezni načelnik br. M. Ambrožič je svoje poročilo razdelil v programatični del, kjer razvija svoj razpored, naglašajoč, da je treba prilagoditi delo našim nacionalnim prilikam in krajevnim razmeram: pričeti s privzajenjem brambne sposobnosti vsakega poedince, razširiti socialni smisel med pripadniki itd. Program obsega seveda tudi vse glavne poteze glede vzgajanja mladine in odraslih telovadnih, glede pridobivanja zadostnega števila dobrih vaditeljev in vaditeljic, organizacije stalnega kadra župnih prednjakov pod saveznim vodstvom in stalnih stikov s saveznim prosvetnim odborom v dosegu skupnega moralnega in telesnega vzgajanja. Se v večji meri nego dosedaj se bo uvajalo strekiranje, jahanje, plavanje, veslanje, borbeno vaje, tabornarje in pošizletje. Brat načelnik in s. načelnica Skalarjeva podajata v svojih izjavah mnogo lepih misli, ki jih bo realiziralo tehnično vodstvo. O delu slednjega poroča br. Trček, o tehničnem delovanju pa br. Jeras, podnačelnik saveza, ki omenja v svojem poročilu vse dogodke lanskega leta, zlasti praški zlet itd. Za razumevanje sta pridani dve tablici, kjer je razvidno, da šteje naše Sokolstvo 30.076 telovadcev, 20.045 moškega naraščanja in 47.968 moške dece ter 6657 telovadk, 9632 naraščajnic in 38.756 ženske dece, skupno torej 98.069 moških in 55.065 ženskih telovadcev. Končno vsebuje tehnično poročilo tudi izvestje o obeh saveznih prednjakih šolah.

Zelo obširno poročilo je podal prosvetar br. dr. Betajčić iz Novega Sada. Tekom nekaj let se je posrečilo osnovati v omenjenem mestu tako krasno urejeno sokolsko prosvetno centralo, da je delo leto za leto uspešnejše in večje. Ne samo, da je danes sokolsko prosvetno delo po vseh župah dobro organizirano, nego se tudi dejanska dela po gotovem načrtu, določenem na štiri leta. V letnem razdobju 1932 se je mnogo doseglo. Poleg savezne prosvetne šole in konference so priredile za svoje prosvetarje skoraj vse župe svoje šole in zbor. Vršila se je tudi savezna lutkarska šola v Ljubljani. Skozi te šole je šlo 718 druševnih prosvetarjev. Po društvih pa se je vršilo 186 prosvetnih šol s 1554 predavatelji in 11.402 poslušalci. Poleg njih je bilo še 77 drugih prosvetnih tečajev s 2197 slušatelji. Prosvetna propaganda se je vršila

la tudi potom radijske postaje v Beogradu, ki je imela krog sokolskih poljudnih predavateljev. Isto nalogo je vršila župa Zagreb potom zagrebške stanice, dočim v Ljubljani ta panoga dela ni bila oživetovljena. Po savezu se je vršilo preteklo leto 10.148 predavanj z 224.466 slušatelji, dalje 26.074 nagovorov na telovadečih v telovadnicah, ki jih je poslušalo preko 450.000 ljudi. Prosvetno delo se je raztegalo še na nadaljevalne panoge. Župne centralne knjižnice štejejo 5544 knjig, sokolskih čitalnic je po društvih 219, delovalo pa je skupno 747 druševnih knjižnic, ki so šteje 28.601 strokovnih, 102.912 pa zabavnih knjig, izposojenih 54.430 čitateljem v skupno 69.238 zvezkih. Edinice so proslavile stoletnico Tyrševega rojstva, dalje državni praznik unenjenja s primernimi prosvetnimi prireditvami, pa tudi vse ostalo prosvetno delo je bilo prav uspešno.

Naivnejše v gospodarskem pogledu je bilo poročilo saveznega gospodarja brata Branka Živkovića. Točne, pregledne tablice so delegatom predložile točno, kako je savez gospodaril s sokolskim novcem. Debata, ki se je razvila tem potom, je pokazala izredno zanimanje žup za gospodarska vprašanja in je temeljito razpravljalo zaključila daljši eksponat br. gospodarja. Proračun za leto 1933-34 predvideva 9.251.928 dinarjev dohodkov in ravno toliko stroškov. Pri tem je določeno za upravo, načelnništvo, prosvetni in ostale odbore, pa tudi za sokolski tisk toliko, da se bo lahko nadaljevalo v sedanjem pravcu in načinu. »Sokolski glasnik« dobi novo prilogo »Sokolsko selo«, list za sokolske čete. Važna poteza novega proračuna je, da prevzame savez stroške za plačevanje potujočih prednjakov po župah in pripada vsaki župi en prednjak.

Tudi o sanaciji Sokolskih domov in o gradnjah novih domov se je mnogo razpravljalo. Dosedaj je dograjenih skupno 140 sokolskih domov, 9 jih je še v gradnji. Njihova vrednost je cenjena na 61.356.813 dinarjev, vendar pa je tudi okrog 23 milijonov dinarjev dolga na njih. V 282 edinicah so osnovani fond za gradbo domov, ki imajo skupno že skoraj 7 milijonov zbranih denarja. Savezna članarina za leto 1933 ostane po 5 Din za člana, prispevek za poškodbeni fond pa 1 Din za slehernega pripadnika organizacije. Važna je odločitev glavne skupščine, da se pristopi k osnovanju Sokolske kreditne in pomožne zadruge, ki bi ji pristopili kot člani vsi pripadniki organizacije. O tem je bilo mnogo razpravljano ter je bil končno sprejet savezni predlog. Dalje se je mnogo razpravljalo o ureditvi sokolskega tiska po gospodarski strani in so se napravili primeri zaključki z ozirom na naročevanje poedinih sokolskih listov. Savezni poškodbeni fond je imel skupno 713.599 Din imovine in je izplačal v preteklem letu v skupno 160tih slučajih 80.519 Din podpore. Podporni fond za nova društva je narasel na 63.772 Din, sklad dr. Oražna pa izkazuje 57.560 Din.

Savezni statističar br. Švalzer je poročal da je imel Savez po stanju od 30. ju-

nija 1932 — 914 društev in 921 čet, združenih v 25 župah. Članstva šteje naše sokolstvo 125.267 moškega in 22.719 ženskega, skupno torej 147.986, kar da povprečno na eno edinic 68 članov in 12 članic. Društva so vezbala v 140 sokolskih domovih, 736 šolah, 57 gostinskih salonih ter 402 v privatnih prostorih. Brez telovadnice je bilo 178 edinic. Lastno letno telovadišče je imelo 296 edinic, na šolskih dvoriščih je vezbalo 654, na privatnih prostorih pa 507 edinic. Deca je imela skupno 286 igrišč. Število krojev je znašalo pri članih 11.395, pri članicah pa 8702. — Novih društev je bilo osnovanih preteklo leto 32, čet pa 244; člani so se pomnožili za 10 odstotkov, članice pa za 20 odstotkov. Razmerje med moškimi in ženskimi članstvom znaša kakor 5 : 1. — Savezni statistični odsek izdeluje sedaj podrobne statistike za leta 1930, 1931 in 1932 ter bo nato podal izčrpno poročilo o kretanju organizacije o vseh podrobnostih.

Predsednik organizacijskega odseka br. dr. Pavlas je v svojem jednatem poročilu naglasil glavne smernice za spremembo Zakona o Sokolu kr. Jugoslavije ki je sedaj v teku. Skupščina je tozadevni predlog Savezne uprave soglasno odobrila in vzela z zadovoljstvom na znanje.

Poročilo o narodno-obrambenem delu je podal br. dr. Fux, izvestje gradbeno-umetniškega odseka pa arhitekt br. Korunović. Omeniti moramo tudi izčrpno poročilo glavnega urednika br. Čolarja, ki je opisal razvoj sokolskega tiska v preteklem letu.

Skupščina je končno po zaslišanju poročila nadzornega odbora odobrila zaupnico Savezni upravi in pretresala potem v temeljiti razpravi cel niz predlogov poedinih sokolskih žup ter jih odkazala v izvršitev poedinih odsekom Savezne uprave. Zlasti se je naglašalo potrebo, da se po izpremembi sokolskega zakona njemu primerno predelajo in urede vsi pravilniki in poslovilniki poedinih odborov in odsekov, bodisi v Savezu, kakor tudi za župe, društva in čete. Ko bo novi zakon po Narodnem predstavništvu sprejet, se bo vsekar sklical izredna skupščina Saveza v svrhu prilagoditve celotnega dela duha zakona.

Poleg ostalih poročil nikakor ne smemo preiti preko zelo obširnega izvestja saveznega tajnika br. Brozovića, ki je zbral podatke o delu v poedinih župah in tako prikazal splošno sliko sokolskega dela v celotnem Savezu. Poleg tega obsega njegov referat poročilo o ekspediciji na vse-sokolski zlet v Pragi, dalje o razstavi v Beogradu, o vojaških sokolskih šolah za načelnike sokolskih čet, ki so se vršile dosedaj 4 v Beogradu, s skupno 233 slušatelji. Kako ogromen je posel v saveznem tajništvu priča njegovo poročilo o dospelih in odposlanih dopisih in okrožnicah.

Savezna glavna skupščina je dovršila mnogo plodnega dela in pokazala, da naše Sokolstvo zelo zadovoljivo napreduje, držeč se vzvišene sokolske misli in Tyrševe ideje; ne glede na razne zapreke in ovire, ki se mu stavijo na pot. — In tako bo tudi v bodoče!

Kmetijski vestnik

Letošnje hmelnjarske nade

Pomladna dela v hmelnjstvih so končana in že bodejo kljub hladnim dnevom mladice iz zemlje. Precej so nasadili stari hmelnjarji novih nasadov. Cenitve se sučejo okrog 500 ha. Okolica, ki je v zadnjih letih tako popuila nasade, da je ostalo na primer v veliki vojniški občini le pet hmelnjarjev, pa se bo zganila šele, kadar napoči spet konjunktura. Tako je danes naše hmelnjarstvo doseglo prilično predvono razsežnost, na kateri bi ga bilo dobro obdržati, da se ne bodo ponovile napake, ki so v zadnjih 5 letih skoro uničile to važno panogo našega kmetijstva. Tu ni govora o kakšni gonji proti izvensavinjskim hmelnjarjem, saj so bili baš ti novi hmelnjarji tisti, ki so s svojo nezkušnostjo zlasti pri prodaji oškodovani stare hmelnjarje za mnoge milijone. Odpor savinjskih hmelnjarjev proti okoličanom in savinjske težnje po rajoniranju hmelnjarstva sta le obrambni sredstvi proti tistim, ki jih ogražajo v panogi, v katero so vložili Savinjsčani mnogo truda in denarja. Kako se je po bridkih izkušnjah utrdila stanovska zavest starih hmelnjarjev, bodi v dokaz dejstvo, da ne prodaja nobeden Savinjsčan kljub denarni ausi niti ene sadike.

Kako pa kaj kaže za naprej? Zadnja poročila iz tujine kažejo dobro. Ni sicer treba pri tej besedi takoj misliti na stodinarske cene, toda toliko je prav verjetno, da bo prišlo po petih izgubnih letih spet eno, ko bo hmelnjar vsaj kril svoje izdatke s to najdražjo kmetijsko kulturo. Prvotno je kazalo, da bo Amerika v celoti odpravila prohibicijo, toda ni šla tako daleč,

temveč je dovolila variti pivo le s 3,2%, kar znači naših 11 stopinj. To se pravi, da je dovoljeno varjenje samo lahkih vrst piva, za katere je treba dobrega hmelnja, med tem ko je domači ameriški hmelnj za to preslab, saj so varili pred prohibicijo iz njega le težka, do 20 odstotka piva, podobna angleškemu porterju. Zedinjene države so 1913. leto zavarile 74 milijonov hl piva in so porabile zanj 370.000 starih stotov hmelnja. Če takrat so uvozile iz Avstrije 20—30.000 stotov hmelnja. Potemtakem je prav verjetno, da bo ameriška potreba kvalitetnega hmelnja znašala letos nad 100.000 stotov in da bo odvzela ves višek pridelka nad evropsko potrebo, tudi če bo ugodna letina. Tudi Angleži so se naveli težkih, s slabim hmelnjem varjenih piv ter se tam že močno pozna preokret k lažjim svetlim pivom. Uvoz na Angleško bo tudi dvignila okolnost, da je visoka carina 22 Din na kg hmelnja pri višjih cenah hmelnja zmožljivejša, kakor smo to že večkrat opazili.

Po vseh hmelnjskih okoliših je bilo letos opazati zle posledice slabega gnojenja rastline v zadnjih slabih letih, zato se ni bati rekordne letine ne letos in tudi ne drugo leto, ker se oslabiljeno koreninje ne more tako hitro opomoci. Prav slabo bi pa ravnali tisti, ki bi hoteli letos prignati hmelnjike k boljši rodnosti z obilnim, zlasti dušicastim gnojem, ker bi tako še bolj izčrpali koreninje in bi rastlina, kakor prav pravi naš kmet, obolela. Na 1000 rastlin se sme dati največ 120 kg mešanega gnojila kasa, če nismo gnojili s hlevskim gnojem, dodatno k hlevskemu gnoju pa le do 50 kg. Kasu dajemo prednost zato, ker

Vsako se smeje in vsi se izvrstno zabavajo pri opereti

V glavni vlogi poje

Marta Eggerth

* za smeh, dovrtipe in zabavo pa skrbje

Szöke Szakall
Paul Hörbiger
Hansi Niese
Fritz Kampers

Danes nov zvočni tehnik!
Predstave danes ob 3., 5., 7/8. in 10. zvečer

V avdienci pri cariu

ELITNI KINO MATICA
Telefon 2124

vsebuje v pravem razmerju za hmelj najboljše dušicasto gnojilo, žveplenikoli amonijak, ki je hmeljarjem znan že izpred vojne, da dobi po njem kobilje najlepšo zeleno barvo. Obeta se mokro leto in bi po nemških in čeških izkušnjah bilo prav priporočljivo, da bi se spoprijaznili tudi naši hmelnjarji z obrambnim škropljenjem proti peronospori. Pametni naj vedo, da tudi naš goiding ni nedostopen za to bolezen. Po toči zvoni le neumnost.

Nedavno smo čuli hude besede ministra na razpoloženju g. Mohorića, ki dobro pozna razvrzane razmere v našem hmelnjarstvu: »Pri hmelnjarstvu se opaža tipičen primer pomanjkanja samozvesti in orga-

nizirane discipline, saj je skoro vsa hmeljska trgovina v tujih rokah.« Mnogo je resnice na teh besedah, toda res je pa tudi, da so predlaskim hmelnjarji ustanovili kljub hudim nasprotovanjem lastno Hmeljsko prodajno zadruo, ki je lani posredovala svojim 90 združnikom direktno prodajo 700 metriskih stotov (to je eno desetino letine) brez tekačev in mešetarjev. Če bo letos dobila na pristojnih mestih potrebne in delno že obljubljene sezonske kredite, bo zbrala okrog sebe kmalu večino hmelnjarjev, da bodo odslej sami shranili denar, ki so ga plačevali brez potrebe pol stoletja raznim prekupčevalcem in njihovim pomočnikom.

Dogodki za mejo

Slovenski duhovnik pred fašističnim sodiščem

Fašistična policija je inscenirala te dni proces proti slovenskemu duhovniku. Kriminalni značaj, ki so ga skušali vtisniti sodni in pravniški agentje fašističnega režima temu procesu, ni služil namenu, da se pred javnostjo osramoti in uniči ugled katoliškega duhovnika, marveč da se diskreditira eden izmed poslednjih intelektualnih zastopnikov našega ljudstva v Juljski krajini. S tega vidika je toliko bolj ogabna in vsega zaničevanja vredna vsa fašistična politika, ki se v borbi proti slabemu, nezaščitenemu in razoroženemu nasprotniku ne brani niti takli ostudnih sredstev, kakršni je kriminalen proces proti slovenskemu intelektualcu in po vsej deželi znanemu moralistu in poštenjaku, kakršen je bil baš oboženi msgr. Ignacij Valentinčič, ki ga je prav zaradi tega blagopokojni nadškof prod desetimi leti odlikoval s tem, da mu je povelil upravo goriske stolnice in varstvo nadškofjanskega zaklada.

Nesrečno afero je fašistični tisk razkričal po vsej deželi že meseca marca. Policijske oblasti so msgr. Valentinčiča poleg drugih dveh obožencev celo aretirale in ga šele pred kratkim na prizadevanje cerkvenih oblasti izpustile iz preiskovalnega zapora. Proces, ki bi se moral pričeti že prve dni aprila, je bil odložen do preteklega ponedeljaka.

Msgr. Valentinčič je bil pred goriskim malim kazenskim senatom obtožen, da si je v oktobru l. 1928 na nepošten način privoščil od cerkvenega zaklada več starih dragocenih oblačil, v decembru pr. l. pa celo starinski in umetniški kip sv. Marije. Baje je bil ta kipec vreden svojih 180.000 lir. Oboje je prodal, ne da bi o tem obvestil pristojne oblasti, ter s tem kršil zakon, ki prepoveduje odtujevanje dragocenih, umetniških predmetov. Da bi se prikrila odtujitev kipa, je naročil soobtoženemu goriskemu zlatarju Lebanu, da mu izdela posnetek, kar je ta tudi izvršil za 3000 lir. Omenjene predmete pa je po tožnici prodal benedekemu starinarju Zeniju za skupno vsoto 37.000 lir. Zeni je kip odnesel v tujino in ga tam prodal za 30.000 lir.

Msgr. Valentinčič je omenjene predmete zares prodal. O prodaji cerkvenih oblačil pa je že tedaj točno obvestil gorisko policijo. Kakor je izpovedal pred sodiščem, je zanje prejel 27.000 lir. Od teh je 25.000 lir naložil v Ljudski posojilnici, 2000 lir pa porabil v karitativne svrhe, o čemer pričajo računi o upravi nadškofjanskega zaklada. Pozneje je z denarjem, naloženim v posojilnici, znova kupil nekaj oblačil, 10.000 lir pa dal slikarju Mianiju za njegova dela v obnovljeni goriski stolnici.

Glede kipa je treba omeniti, da nikakor ni bil umetniško izdelan, čeprav je bil starinski. Relikvije, ki so bile v njem, sploh niso bile prodane. Zaradi tega kip ni bil vreden več, nego 10.000 lir, ki jih je msgr. Valentinčič dobil zanj pred nekaj meseci od benedekesa starinarja.

Poleg msgr. Valentinčiča so bili v ponedeljek zaslišani še ostala dva obtožena in kot priča msgr. Tarla. Njegovo pričevanje je med obtožencem, ki je napolniti dvorano in hodnike do zadnjega kotička, izzvalo veliko iznenadenje. Pričal je proti svojemu duhovnemu tovarišu. Vtis njegovih izpovedi je bil toliko bolj mučen, ker je priznal, da je msgr. Valentin-

čiča ogradil na policiji že leta 1928. Duhovnik, italijanski, policijski zaupnik in ovaduh, to so bile ugotovitve, ki so dale ne le njemu, marveč vsemu procesu svoj poseben pečat. Pa tudi protokolarne izpovedi italijanskega duhovnika Siona niso bile nič manj obteževalne.

Zaman so bila pričevanja gorjanskega župnika Oblaka o uporabi denarja za sirote, komenskega dekana dr. Kotnika, tajnika goriske kurije Canneve, kancelarja in tajnega papeževskega komornika Seničarja, kanonika Berlota in ceremoniarja Marolta o visoki morali in poštenosti obtoženca. Tudi izpovedi drugih priči in zlasti nekaterih starinarjev o razmeroma neznamiti vrednosti prodanih predmetov so ostale brez haska.

Po navedbah izvedencev in govorih državnega pravdnika in braniteljev, pri čemer naj omenimo, da je državni pravdnik zahteval za msgr. Valentinčiča 3 leta in 8 mesecev zapora ter 20.000 lir globe, je sodišče, kakor je velevala zahteva režima, v sredo zvečer obsodilo msgr. Valentinčiča na 8 mesecev in 6 dni zapora ter 2000 lir globe, zlatarja Lebanu na enako kazen, starinarja Zenija pa na 13 mesecev in 17 dni zapora ter 7400 lir denarne kazni. Na osnovi amnestijskega dekreta je bila kazen vsem trem odpuščena, le benedič starinar bo moral plačati 6800 lir globe. Njihovi branitelji so vložili priziv.

Kakorkoli se je zaključil ta proces, go slovensko ljudstvo v Juljski Krajini ne bo nikoli pozabilo. Po krivici in namenoma so blatile fašistične oblasti pred njim njegovega lastnega sinu, toda obenem z njim je bil zasramovan ves rod. Tak je občutek naših ljudi vse vprek in zato bo temu primerna tudi končna ljudska sodba.

Inspekcija fašističnega ministra

Povsem nepričakovano je prispel preteklo nedeljo v Trst italijanski minister za javna dela Crollalanza. Prišel je na kratko inspekcijsko potovanje po naših krajih, v katerih so zrasla v zadnjih letih na prizadevanje fašističnih in vojaških oblasti velika javna dela, ki služijo, kakor znano, izključno vojni svrham. V tržaški pokrajini si je minister ogledal poslednje gradnje v tržaškem pristanišču »Duca d'Aosta«, preurejeno pristanišče v Trzinu in prenovljeno državno cesto Trst — Reka. Naslednjega dne je odpotoval na Reko, bil je v Opatiji posebno pa se je zanimal za ceste, mostove in regulacijska dela okrog Ilirske Bistrice, Bukovice in pri Trnovem. Iz reške pokrajine je končno odpotoval v Gorico, kjer si je ogledal več javnih del v mestu in okolici. Potoval je tudi po deželi, nakar se je vrnil v Rim.

Nesreča treh mladih Goričanov

V šent Petru pri Gorici se je pripetila pretekli ponedeljek huda nesreča. Trije dečki, 10-letni Angel Leban, 10-letni Josip Pavlin in 13-letni Ivan Turčelj so našli na travniku staro granato, s katero so se pričeli igrati. Poskušali so jo razstaviti, pri tem pa so ravnali tako neprevidno, da jim je nenadoma eksplodirala. Vsi trije so bili težko ranjeni prepeljani v občinsko bolnišnico. Pavlin, ki je dobil strašno rano na vratu, se bori s smrtjo.

Najnapetější film v tej sezoni! Senzacija! Film, ki bo presegal vsa pričakovanja!

Kralj džungle

Požar v ogromnem cirkusu! Panika! Divje zveri ubeže iz svojih klet in napadejo bežečo publiko!

Levinja ugrabi otroka in ga odgoji s svojimi mladici! — Človek tovariš in prijatelj levov in divjih zveri v džungli!

Levi napadejo človeško naselbino! Razjarjeni tiger napade bežečo žensko! Borba levov z besnim bikom!

Vse te in še mnogo napetější prizore boste videli v tem ogromnem filmu, čigar premiero bo predvajal v torek 9. t. m. ELITNI KINO MATICA

TRAGEDIJA MALKE MALIJEVE

Kaj pripovedujejo ljudje o Andreju Maliju — Obisk pri starših nesrečne pokojnice — Duševno trpljenje zločinčeve poštene soproge Že pred veliko nočjo ji je grozil s smrtjo

Malika s staršema pred domačo hišo, preden se je poročila

Sent Vid, 6. maja.

Med zelenimi tratami in po sveže dehteli prsti le tu in tam zelenčih njiv vodi cesta k Sv. Roku, majhni vasi, pet minut od postaje. Čudovit je tam okoli svet, z griči kakor posejan, na katerih se belijo cerkvice in ljubki kmetiški domovi okrog njih, s cvetočimi vrtni in njivami obdani. Tih je.

Kraj kakor ustvarjen za sanjarjenje in mamno delo. Ljudje so dobri, v svoji nepokvarjeni ljudski modrosti močni in razumni — in zemlja jim je bog, nebo jim je bog. Vse, kar oplaja in rodi, jim je sveto. Zgovorni so in prijazni in v vsaki stvari vedo mejo. In tuje: nič ne pokažejo, da ga ne poznajo. Povsem na lepem je njihov in oni so njegovi. Kakor da je ves Sentvid domačija za vse.

Ali zdaj so Sentvidčani zamišljeni in razkačeni. Nič ne kolnejo — zdaj pa zdaj se uide komu kakko krepka moška beseda, ki jo spremlja pest. — Ali sodeljivci dajo duška na tisti modri dolenski način, v katerem pride predmet njihove jeze ali veselja v luč, ki je je vreden.

»He, ta Andrej! Saj smo vsi čutili, da ne more imeti čistih rok! Pa...« govori Miha, zastaven kmet, v Pevčevi krčmi in gleda modro v svoj kozarec. Nace in Janez pa molče priključata.

»In kako ti je bil, spak, zmirom potuhnjel. Pa še za procesijo sem šel z njim na veliko soboto,« godrnja Miha in srkne iz kozarčka, da si privede dušo.

»He, ta Andrej!«

Tako se je sulkal pogovor okoli Andreja, morilca Anžlovarjeve Malke, njegove žene. Nihče ni mogel prav verjeti, da so ga mogli ljubiti njegovi zaprtosti tako tipti v svoji sredi. V domači vasi se je le malokdaj prikazal v družbi. Ljudem se je umikal in hodil zmirom sam. Odgovarjal pa je kratko, vendar nenavadno prijazno, uslužno, da je vsak sam takoj razumel. Vendar le za čas svoje navzočnosti. Njegova redkobesednost je dala vsem misliti in v njegovi bližini beseda kar ni mogla steti.

Jezik se mu je razvezal le enkrat. To je bilo takrat, ko je nekdo pričel govoriti, da bi se novčnice kar lahko dale ponarediti.

Tedaj se je Andrej ves razvnel in z besedo veččaka v nekaj obrisih prikazal ves način izdelave.

»Le materiala, materiala, je treba!« je živo končal in v obeh se mu je zabliščalo. »Materiala! Hm!«

Drugače pa je molčal in tuhtal. Če pa je že moral govoriti, je govoril o lovu in tihotapcih. A nikoli dolgo. Časih mu je beseda iznenada obšla v grlu. In potem je šel. Njegov gorjanski korak, vajej kamenja in stmin, je bil v čudnem nasprotju.

Oče Anton Anžlovar

Ju z njegovim lepim obrazom in očmi, ki so s svojo prodirljivostjo človeka kmalu zbegale. Njegova nemirna natura mu ni dala nikjer obstanka. Doma je bil zelo malo. In če je prišel v krčmo, je vztrajal v njej le toliko časa, da je popil svojo četrtinko — in šel dalje, v drugo krčmo, ali v sosednjo vas, kjer se je čutil bolj sproščenega in se je celo šahil.

»Ali tako, kakor se je znal le on!« za godrnja Miha. »Na veliki ponedeljek je v Ivančih gorci pri Kosovski nekemu dekletu pravil, da je mesar v Novem mestu in neporočen! Andrej je znal!«

»Ko pa sem mu tedaj, ob mrtvi Malki, vpil, naj prinese kisa,« se je oglašil krčmar Pevce, »pa ni vedel ne za kisa, ne kako naj bi stopil. Kar cepetal je. Ko smo Malko odgnali, sem jaz zajokal, on pa je bil kakor led. Niti trenil ni z očesom. Pozneje sem mu moral s silo potisniti vejico v roko, da je ženo pokropil. Jaz sem že takrat vedel, da je zaklal le on, pa da mu je brat bil kvečjemu za to, da je priklril svojo sledovo. Pa veste, kaj je njegov brat, Anton, včera, ko so ga sem pripeljali, dejal? Tole:«

»Pri vsej neumnosti pa utegnem še eno leto odsediti.«

Zraven se je smejal in bil tako dobre volje, kakor bi se bil ženil.

»Kakšen pa je?« vpraša Miha.

»O, zelo je podoben Andreju. Le močnejši še, širokopolejši.«

»Kako pa je zdaj s starim Šmirerjem in Šmirerico?«

»I kaj, počasi bosta že verjela, da jo je Andrej!«

»Le zakaj!«

»Vrag vedi! V sobi sem našel dolžno pismo,« pripoveduje Pevce, »v katerem sem, da pripoveduje Andreja mati Andreju 11 tisoč dinarjev. Tisti svet na Golniku, na

katerem je zidal svojo hišo, pa je materin. Kaj zaradi denarja je ni! Baj je stari Šmirer in Malka pri pokojnem notarju Hudovniku napravila nekako oporoko, po kateri dobi Malka vse Šmirerjevo posestvo. Andrej in Malka pa sta zatem napravila še zase pogodbo, po kateri bi bil Andrej sodedi po očetovi smrti. Med papirji pa sem našel tudi pismo mariborske zavarovalnice »Samopomoč«, pri kateri je Andrej zavaroval svojega, pred kratkim umrlega očeta. Zavarovalnico je moral Andrej dvigniti. Ne, samo zaradi denarja je ni mogel spraviti s sveta!«

»Zadnji čas je Malka zelo hušala!« pripomni Nace.

»Morala je nekaj vedeti! Name je bila skoro ves čas jezna, ker sem bil proti Andreju, kakor vsi,« pravi Pevce in se zamišli. V njegovih živih očeh pa je videti, da nekaj ve. »Je pa nekdo,« nadaljuje, »ki je o Andreju govoril mnogo slabega. Malo pred njegovo drugo aretacijo zaradi Lombarja sta s tistim poštno pisla. Pisal je vsakokrat Andrej. Med zaporom pa je Malka vsa potra prišla k meni in me prosila, naj bom odkritosrčen. Tožila mi je, da je Andrej zelo čuden. A povedala mi ni nič. Letos po veliki noči pa je spet prišla. Tudi to vem, da je Andreja rotila, naj ne hodi s tistim človekom, ki o njem razširja slabe govorice. Andrej pa je z

Malkina mati Marija

njim kljub temu pil. In Jerobova mama so mi pravili, da Malka ve za dva Andrejeva umora. To da jim je Malka sama povedala. — Tam ni bilo vse v redu!«

»Pa ti si Andreju kmalu po pogrebu dejal, da ga orožniki love.«

»Seveda sem! Dejati sem mu, da se o njem precej govori in naj gleda! — Pa da naj se nikar ne odstrani, ker bi potem bil sum še večji, da jo je on umoril.«

»Kakšen pa je bil ob teh besedah.«

»Mirzel! Niti ganil se ni. Nasmehnil se je.«

Po prvi Andrejevi aretaciji lansko leto je Malka, Andrejeva žena, poklicala Jerobovo mamo k sebi v kuhinjo. Bilo je okrog enajste ure dopoldne, pravi Jerobova. In ob tej priliki ji je Malka dejala, da gre rajši v smrt, kakor da bi se od Andreja ločila. Če pa ima on res na vesti dva umora, in če je res tak, kakor o njem govorijo ljudje, če se o tem prepriča, da od tistega dne dalje ne bo več nosila klobuka, ampak šerpo.

Ljudje so Malko pozneje res nekajkrat videli, da je imela šerpo.

Letos pa da jih je, pripovedujejo Jerobova mama, Malka spet poklicala v svojo kuhinjo. Četrtega aprila je bilo — in tim pokazala kuhinjsko shrambo, katere vhod je zakril z omaro.

V to shrambo, — je Malka govorila Jerobovi — da jo bo Andrej zapil in zadavil. To je Malka baje povedala Jerobovi za vsak slučaj, če bi Andreja ne dobili, ker ni hotela, da bi ostal nekaznovan. Malka ji je pravila tudi to, da je Andrej vsak večer molil za verne duše v vica.

Brnik pa, ki je Andreja poznal iz za mladih nog, pripoveduje, da je bil Andrej bisksualen in da ga je navajal k prodaji utihotapljenega saharina.

Tako govorijo ljudje vsevpriek proti Andreju in podkrepjujejo svoja mnenja in doživetja z njim z raznimi bolj ali manj verjetnimi dokazi. Razburjenost se nikar ne more poleči, ker se kar tako širijo govorice, da bodo Malki sledili še nekateri Sentvidčani. Tako se je prej idilični kraj izpremenil v živo podobo groze tamošnjih prebivalcev, ki s storjeno zverinstvo še zmirom ne morejo prav verjeti.

Vse drugačna pa je podoba pri Anžlovarjevih. Oče je tih, je že pomirjen z usodo, trpi tiho in premišljuje, v kolikor mu dopušta njegovih 76 let. Mati pa še ihti in dela. Zda je ve, da ni bil nihče drug kakor Andrej, ki je njeno Malko umoril. In kako lepo govori kljub temu še o Andreju. Čeprav pravi glasno, da je Andrej morilec, na tihem ji srce le krvavi zaradi tega, saj je bil mož njene hčere. Le o tem ve največ povedati, kako je Andrej bil zamerljiv in da mu nobena stvar, ki jo je napravila Malka, njegova žena, ni bila več všeč. Nekdo, ko je hotel spet z doma in ga je Malka prosila, naj se kmalu vrne, mu je dejala:

»Tak si, kakor Riki!«

Riki je bila udomačena Anžlovarjeva srna, ki je z doma pogosto pobegnila. An-

drej je zaradi teh nedolžno izgovorjenih besed tako vzrožil, da ga ni bilo moči pomiriti. Mati je morala med Malko in njim zmirom delati spravo. Potem je materi časih kar iznenada dejal, da je dober, da ni nič več hud. Ali Malko je vendarle neprenehoma žalil zdej s tem zdej z onim, iskal prilike, da je nad ženo izlil svojo jezo — zaradi nečesa, o čemer je Malka morala vedeti, a je molčala in tiho trpela. Nekdo je materi dejala: »Mati, dokler boste potrpeli vi, bom tudi jaz!«

Poljona Amalija

Materi se je še najbolj zaupala. Kar pa ji ni mogla povedati, pa je nesla s seboj v grob. In mati zdaj njene besede ponavlja:

»Dajte, dajte, mati, potrpite! Vse bo dobro!«

Tako je Malka morda do zadnjega mislila, da se Andrej poboljša. Morda. Zakaj odkar se je po Lombarjevem procesu vrnil iz preiskovalnega zapora, so opazili na njem vsi čudno izpremembo. Bil je strasten kadilec in časih v obraz vse zaripel, čudno lisast in nekam zmedenega obnašanja.

Mati ga je zato nekoč nepremišljeno vprašala:

»Andrej, povej, ali je v vaši družini bil kdo neumen?«

Takoj pa ji je bilo žal tega vprašanja in ga je za božjo voljo prosila, naj ji odpusti. In Andrej ji je odpustil. Bil pa je vse bolj zamišljen. Pogosto se je vozil na Gorjnsko. Malka ga je prosila, naj ne hodi. Ali on je šel. Ona pa ga je hodila na postajo čakati nekaj dni, dokler se ni naveličala. Tudi Malki se ni zdel pri zdravi pameti. Oče pa pravi:

»Sovražen je bil, ne pa neumen!«

Toda oče, ki ga sprva ni mogel trpeti, ga je zadnje čase imel zelo rad. Oče si tega sam ne more razlagati. Pravi, da je bil Andrej z njim zelo prijazen in je pogo-

Zarjavela po NIVEA

KREMI * OLJU

Zračna kopel! Solnčna kopel! Uživate ju, kadarkoli utegnate! Toda prej si natrite kožo z Nivea-kremo ali -oljem! To ojači rjavenje in zmanjša obremenitev nevarnost solnčarice. Odkod ta učinek? Od Eucerita! Tega ne vsebuje nobeno drugo sredstvo za nego vaše kože na vsem svetu. Za Nivea torej ni nadomestka.

Nivea je poceni: Krema: Din 3,50, 6.—, 12.—, 25.—, 175

sto tožil, da dolenski otroci nimajo tistega spoštovanja do starosti kakor gorenjski. To je letelo na malo Anko, Malkino nečakinja, za katero sta skrbela oba: stari Anžlovar in Anžlovarka.

Ta otrok Andreja ni mogel in ni mogel trpeti. Medtem ko je Anka — po izjavi stare Anžlovarke — bila do drugih zelo prijazna in pridna, je Andreju, ki jo je neprenehoma priganjal k delu, zmirom odločno odgovarjala. Ob razdražljivi in zaprti nenehoma grozo snujoči Andrejevi naturi je njegovo sovraštvo še raslo in tako se je nemara potek dogajanja med Andrejem in Malko pospešil.

Čudno je, da je Malka večkrat dejala očetu in zlasti materi, da je za Andreja treba moliti.

Proti koncu je govorila, da se je treba vdati v božjo voljo in potem da bo Andrej tudi boljši. In res je zadnji čas — pravijo Anžlovarjeva mati — kazalo na bolje. Vendar je Malka hotela pravi ali sli spati v drugi sobi, sama! Pa so jo pregovorili, da je ostala z Andrejem. Pred družbo ga je svariila na vse mogoče načine, kakor da se je nečesa hudega bala. Nikoli pa se on ni proti njej z roko izpozabil. Ampak je ob neki priliki menda dejal, da udaril je ne bi, rajši zapustil in šel na Koroško, kjer ima sorodnika, ki je mesar. Tam bi prekupčeval z živino.

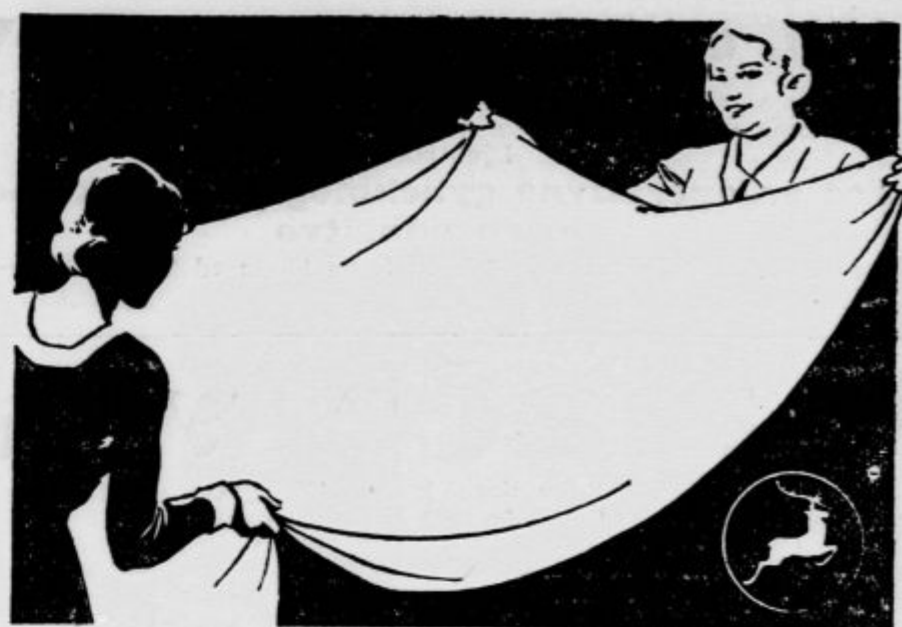
Na letošnji veliki petek ji je spet grozil, da pojde. Bila sta v svoji sobi, v tisti, kjer jo je umoril. Starši so zaslišali krčevit Mačkov jok. Mati je stopila gori in videla, da je Malka pred Andrejem klečala in ga glasno in jokaje rotila, naj ne odide. On jo je držal za roke. Ko je čutil, da nekdo prihaja, je dejal:

»Saj ne bom šel, saj ne bom šel!«

Ko je mati videla, da Malki ne grozi nikak nevarnost, je spet tiho odšla. Malka pa je jokala dalje. Pozneje je Malka mater zaradi nečesa spet rotala, naj potrpi, da naj potrpi!

Po vseh prilikah pa je Andrej le moral biti v hudih denarnih stiskah, zakaj denar v Anžlovarjevi trgovini je kar kopal. Malka je potem materi dejala, naj denarja več ne pušča v predalu. Mati jo je ubogala. Ko pa je Andreju tega skrivnja bilo dovolj, je pričel godrnjati, češ:

»Kaj je pa to, da pred mano denar skrivate!«

Kdor ga pozna, mu ostane zvest!

Že od nekdanj pomaga Schichtovo terpentinovo milo gospodinjti temeljito prati in vzdrževati v hiši red in čistoto.

Torej: Pazite prav posebno na izvorni ovaj in na varnostno znamko „JELEN“. Potem se Vam ni bati ponarejenih mil.

SCHICHTOVO TERPENTINOVNO MILO

..ampak poprej za namakanje: Ženska hvala!

PRILJUBLJENI JUGOSLOVANSKI IZDELEK!

Odslej je mati denar spet puščala v trgovini, le da je bil mir. Iz njenih besed je razbrati, da je moral biti med Malko in Andrejem pravi pek. Oba, oče in mati, sta opazila, da je Malka vidno gnevala in postajala vse bolj tiha. Že v mladosti zelo sama zase se je svetu skoro povsem odturnila. Le Pevca, sosedo, je prosila po veliki noči, naj bo z njo odslej boljši, kakor da ga je hotela prositi odpustanja, ker mu je zamerila zaradi Andreja, ki ji ga je bil branil. Prav tako je spregovorila z Bržnikom, ki se z Andrejem nikoli ni razumel in ga je Andrej sovražil, ga skušal celo nekajkrat pregovoriti, da bi zapustil Sentvid in šel v Škofjo Loko. Zakaj? Bržnik, po poklicu krojač, je doma iz iste vasi kakor Andrej. On je Malki od vseh najbolj branil vzeti Andreja.

Vsekakor daje ta poroka misliti, Malka, ki je leta 1919 odpotovala v Ameriko in se vrnila leta 1923 kot dorasla inteligentna in izobražena mladenka, je znala poleg

jubilant je bil pred 50 leti učenec te šole. Kot pomočnik se je uril v Celju, Gradcu, Laskem in pred 40 leti se je osamosvojil v svojem rodnem kraju v Hrastniku. Torej to bi bil prvi jubilej. Kot dobro izvečan mizar si je pridobil velik krog odjemalcev in je bil znan kot najboljši mizar. Mnogo je izučil mizarstvih vajencev, ki so danes ugledni mojstri po raznih krajih dravske banovine.

Isto leto si je izbral svojo življenjsko družico Jero iz znane Kolenčeve rodbine na Dolu. Imela sta 8 otrok, od katerih žive še štirje. Poroka je torej drugi jubilej.

Kot glavni jubilej pa je smatrati gasilski jubilej. Pred 40 leti je pristopil g. Bauerheim k takratnemu gasilnemu društvu, ki je imelo seveda še nemško povelje. Ko se je pa l. 1902. vršil pri nas po zaslugi učitelja g. Milosa Roša nekaj nacionalen prevrat, je sprejelo naše gasilno društvo slovensko povelje. V odgovor na to so si naši Nemci in nemškutarji ustanovili nemško gasilno društvo. Mnogo jih je bilo takrat zaradi kruha prisiljenih, da so zapustili slovensko in stopili v nemško gasilno društvo. Pred nemškimi močmi med drugimi tudi ni klonil naš Peter. Ostal je zvest svojemu slovenskemu društvu in obenem tudi zvest svojemu materinemu jeziku, zaradi česar je kot obrtnik preživljal v nemškutarskem Hrastniku hude čase.

40 let že vztraja v gasilskih vrstah in je danes naš najstarejši gasilec. Pri tovariših gasilcih uživa splošno zaupanje in spoštovanje, zato so ga pred 10 leti izvolili za svojega društvenega načelnika. To je četrty jubilej.

Za svoje gasilske zasluge je bil odlikovan pred leti s srebrno kolajno, predlagan je pa tudi za odlikovanje z zlato kolajno. Njegovi tovariši gasilci so ga pa zaradi zasluge za gasilstvo izvolili za častnega člana. Ob štirikratnem jubileju mu želimo še mnogo zdravih in zadovoljnih let!

Zlata poroka

V ponedeljek, 8. t. m., bosta obhajala svojo zlato poroko gg. Gregor in Amalija Musi, posestnika na Bistrici pri Vran. skem. Jubilarita sta še pri polnih močeh in

trdno gospodarita že nad 40 let na starem in znanem Musijevem domu tam ob cesti z Vranskega v Motnik. Poznajo in ceni jo tudi daleč izven velike vranske župnije in njuna zlata poroka, ki jo bosta obhajala v krogu svoje rodbine in sorodnikov, bo vesel dogodek tudi za ves široki krog njunih znancev.

Še mnogo zdravih in zadovoljnih let!

Štirikratni jubilej obrtnika Petra Bauerheima

Hrastnik, maja.

Preteklo nedeljo smo se spomnili našega najstarejšega krojaškega mojstra g. Stefaniča, danes pa našega najstarejšega mizarkega mojstra in obenem najstarejšega našega gasilca g. Petra Bauerheima. Spominjamo se ga prav na Florjanovo nedeljo, na gasilski praznik, ko se mnogoštevilne gasilske čete zbirajo k službi božji s prošnjami do svojega patrona. G. Bauerheim se je rodil l. 1867. v Hrastniku. Oče Jožef mu je bil po rodu iz Stuttgarta in je prišel v Hrastnik kot prvi strojevodja k naši normalnotni rudniški železnici, a je umrl že l. 1871., ko je Peter štel komaj 4 leta. Mati Alojzija je bila pristna Slovenka z Vranskega, pozneje ugledna trgovka v Hrastniku, ki je vzgojila vse svoje otroke v slovenskem duhu.

Naš jubilar g. Peter se je izučil mizarstve obrti v Gaberju pri Celju. Zanimivo je, da obhaaja obrtna nadaljevalna šola v Celju baš jutri svoj 50letni jubilej in naš

Med. dr. IVO RAKULJIĆ - ZELOV

javlja, da se je z univerzitetne ženske klinike v Grazu, kjer se je specializiral in vršil službo asistenta pri dvornem svetniku prof. dr. E. Knauerju preselil v Ljubljano in

ordinira za operativno ginekologijo (ženske bolezni) in porodništvo

na MIKLOŠICEVI CESTI 34-I. od 9. do 11. in od 16. do 19. ure. 6030
TELEFON 20-25

Domače vesti

* Kraljev dar za spomenik Vuku Karadžiću. Njeg. Vel. kralj je odredil, da se iz dvorske blagajne izplača odbor za postavitev spomenika Vuku Karadžiću v Ljubljani 5000 Din kot prispevek prestolonaslednika Petra in kraljevičev Tomislava in Andreja.

* Prvi kongres jugoslovenskih četnikov. V Beogradu se je v zadnjem času ustanovila Zveza jugoslovenskih četnikov. Stari, zaslužni srbski junaki, ki so mnogo pripomogli k naši osvoboditvi, so sprejeli v svoje vrste nacionaliste iz novoosvobojenih krajev, da se jim pridružijo kot vršni bojovniki, če bi bila v nevarnosti naša domovina. V proslavo tega dogodka so sklicali za 6. in 7. t. m. velik četniški kongres na Kumanovo, na kraj, kjer so padli mnogi veliki sinovi Srbije za domovino in za osvoboditev vseh Jugoslovenov. Tudi iz Slovenije so prispele odposlanci z venci, da so jih polčili 6. t. m. na grobove dragih žrtev svetovne vojne. Ko so korakali četniki po beograjskih ulicah na kolodvor, da se odpravijo k proslavi, so bili burno pozdravljani. Slovenci so bili doleteni, da so korakali z venci v prvi vrsti na desni po leg borci, ki se nosili lep venci za centralni odbor jugoslovenskih četnikov. Vseh vencev je bilo 38.

SUKNO TEOKAROVIC

Iz same volje za vsa oblačila.
Rekord današnjih dni sta nizka cena in poznana odlična kvaliteta.

* Koroški pevci pridejo zopet na Jese. Pesejo nam z Jesenic: Se nam je v živem spominu januarski koncert koroških Slovencev, že se nam obeta nov poset. Prišli bodo tokrat trije odlični zbori z okroglo 40 pevci, ki jih bo vodil znani pevec g. P. Kernjak. On je poleg drugih narodnih predelal tudi znano lepo pesem »Poljane in Skučec«. Izbral je za ta koncert večino originalne, še nikjer predvajane ali napisane narodne pesmi. Tudi tokrat je računati na velik uspeh, zato bodo vstopnice že prej v prodaji.

DAME!

Ali že poznate produkte »LA TOJA«? — To so toaletna sredstva, ki vsebujejo naravne, zdravilne in osvetočujoče soli svetovno znanih termalnih vrelcev španskega otoka LA TOJA. 6202

* Učiteljstvo litijskega in višnjegorskega okraja je zborovalo do sobote v novi sokolski stavbi v Stični. Po zdravju predsednika Zupančiča iz Litije je seznanil g. Ivan Zorec učiteljstvo z 800letno zgodovino stiškega samostana in njegove okolice. Predsednik g. Zupančič je podal izčrpan in informativno situacijsko sliko. V zadevi Mladinske Maticice in Našega roda je bilo sklenjeno, naj izhajajo matične knjige v jesenskem roku. Naš rod pa naj postane učni priročnik po zgledu šolskih listov. Temeljito so razpravljali o neveselom položaju v krajevni šolski obdružbi, ki ne dobe ponedeljske potrebne denarnih sredstev od pristojnih občinskih uprav. Sprejet je bil predlog šol. upr. g. Okorna iz Višnje gore, naj izplačujejo proračunske zneske pristojne davčne uprave. Zatem so razpravljali o mnogih interih stanovskih in šolsko-prosvetnih zadevah. Ko je bil doleten že razpored za ogled potujoče kmetijske razstave so razpravljali o ureditvi sreske kmetijske razstave šolskih vrhov in glede sodelovanja na enaki banovinski razstavi. Po skupnem kosilu pri Fačinju so si ogledali zborovalni stiško okoliščo, ki je v najlepšem majskem razcvetu.

* Državni tehnični izpit pri gradbenem ministrstvu v Beogradu sta napravila s prav dobrim uspehom gg. inž. arh. Janko Omahen in inž. arh. Domicijan Serajnik. Čestitamo!

* Za doktorico vsega zdravilstva je promovirala na zagrebškem vseučilišču članica Sokola I na Taboru gđ. Stana Lebanova. Čestitamo!

* Advokatske vesti. Advokatska zbornica v Ljubljani razglasa, da je bil g. dr. Gustav Golia 3 t. m. vpisan v imenik advokatov s sedežem v Krškem, dr. Drago. tin Skrinjar, advokat v Kozjem, pa se s svojo pisarno preseli v Krško.

* Natečaj za lekarniške referente. Pri banknih upravah v Ljubljani, Zagrebu, Nišu, Splitu in Banja Luki se sprejme pri oddelkih za socialno politiko in narodno zdravje po en lekarniški referent. Prošnje sprejema ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje do 25. t.

IZ DNEVNIKA LEPE ŽENE

Predstave: danes ob 3., 5., 7. in 9. uri, jutri ob 1/2 9. uri. Pride! MOJA BOŠ! Pride! Camilla Horn.

TEL. 33-87. LIL DAGOVER v ljubljanskem romanu krasne kipe in njene modele

Vse vrste

fotoaparate

zamenjate ali prodaste najbolje pri

Lojze Šmuc Foto Turist

Miklošičeva cesta 6. 95

Danes Minka moja mila, greva k Slamiču enmalo, liter vina bova pila, vrček bo pa tvoj za balo!

* Žena in doma, št. 5. Te dni je izšla peta številka priljubljene ženske revije »Žena in doma«. Posvečeno je materinskiemu dnevu, ki ga praznujemo ta mesec. V uvodu prinaša pesem slavne italijanske pesnice Ade Negri »Trpeče« v Gradnikovem prevodu. Civil Debevec je prispeval z obširnimi, toploposanimi esejem o materi Ivana Cankarja, ki nam kaže vse trpljenje slovenske proletarske matere, vso njeno ljubezen in bol, ki jo mora pretrpeti, ko vraga v pomanjkanju svoje otroke. Ivo Peruzzi objavlja pesem »Pogovor z materjo«. Ina Slokanova in Vera Gogola prinašata dve črtici, dva lepa spomina na njeni trpeči materi. V mladinskem kotičku je med drugim pestrim štivom globoka Andersenova »Zgodba o materinski ljubezni«, pravljica o materi, ki je hotela smrti izrgati svojega otroka. Mila Scholle - Zupančičeva se je spomnila jubileja češke pisateljice Ane Zieglerovej. Dalje je v tej številki prijetna kozerija o življenju strojepisk. Vlado Regally piše o ženski volji in pravici. L. Mrzel pa nadaljuje svoj prevod romana »Mafra«, ki ga je napisala Rusinja Nina Smirnova. V modernem delu so lepi moderni modeli za toplo pomlad. V rubriki o ročnih delih, vezenju, kuhi, vrtu, perutinarstvu, vzgoji in zdravju so sami članki, ki bodo zanimali vsako ženo in gospodinjico. »Žena in doma« napoveduje tudi lepe nagrade za svoje naročnice in uvaža posebno posvetovalnico za vzgojo. Za zabavo skrbi rubrika, ki je posvečena humorju. List je zelo pester. Priporočali bi ga vsem ženam. Naše bodo v njem dobrega svetovanja v vseh vprašanih, ki si nanje ne vedo odgovora. Naroča se pri upravi v Dalmatinovi 10/I. in stane na leto s petimi gospodinjstvi knjigami samo 106 dinarjev.

BARVE, LAKE, FIRNEZ

vse ostale plekarske in slikarske potrebščine — ako hočete biti res zadovoljni postrženi — kupite le v trgovini

„LUSTRA“ — V. LAZNIK

Ljubljana, Gosposvetska 8 — (poleg Slamiča) Telefon 2753

Pri večjem odjemu znaten popust. 96

* Na letovanje v Kranjsko goro se sprejmejo deklice in majhni dečki. Cena za tri tedne s popolno oskrbo in vožnjo 700 Din. Vestno nadzorstvo, hrana 5 krat dnevno, kopanje, vrt. Zahtevajte takoj prospekte pod »Alpinski letovišče« na glasni oddelek »Jutra«.

* Novi vozni red »Ekspress« je izšel, obsega tudi avtobusne vozne rede v dravski banovini. 697

PROTI SONČNIH PEG? ORISOL CREME!

* Termalne toplice Hofgastein. Pokrajina v Gaštanjah dolini se je odela v pomladno obleko. Dolgo časa vztraja v tem svečanem razpoloženju in čudovito prerajanje v naravi se vzpenja počasi v gorske vrhove, vedno razkošneje v cvetni krasoti, in postaja čedalje pestrejša, da končno v juliju mesecu prikipi do gorskih vrhuncov. Uprava tega letovišča se venomer trudi privlačnost kraja še povečati in se ne zadovoljuje samo s krasotami tega vrelca mladosti v okviru narave. Hofgastein bo v tekočem mesecu kraj prvega avstrijskega alpeškega poleta. Prvič bodo v Gaštanjah dolini pristala letala in uvedla razvoj obeh krajev v zračnem prometu, kar potrebuje samo potrditve možnosti izpeljave, da postanejo nato dejstvo. Ta dokazilni polet se bo vršil dne 21. maja ter bo tega dne obvezno pristalo na že pripravljenem letališču v Hofgasteinu 28 sportnih letal.

Dražba pohištva najizbranejšega sloga

(spalnica, jedilnica, gosposka soba, salon, kuhinjska oprema), jedilnih servisov najrazličnejših vrst in različnega drugega blaga v skladišču RANZINGER na Masarykovi cesti

se vrši 8. maja (ponedeljek)

ob 9. uri dopoldne. Cene najugodnejše. 6214

Pri zapeki, motnjah pri prebavi, gorčici v želodcu, krvnih navali, glavobolu, splošni slabosti vzemite jutraj na tešče kozarec »Franz Josefove« grenčice.

Dolžniki vseh stanov Dravske banovine! Za Vas posluje od maja t. l. Društvo za Vašo zaščito. Obrnite se s polnim zaupanjem nanj in bo društvo vprašanje Vaših dolgov v vseh slučajih uredilo najuspešneje in najceneje. Postanite član, ker vse ugodnosti uživajo le člani! Društvo za zaščito dolžnikov v Jugoslaviji, Ljubljana, Aleksandrova 4. 6235

Advokat

dr. JANC IGO

naznanja, da

se preseli s 1. majem

s svojo pisarno v Ribnico, kjer bo uradoval v hiši g. Ivana Bregarja. 5308

Kavarna in restavracija »ZVEZDA«

danes

OTVORITEV VRTA

v kavarni in restavraciji ter se toplo priporočata

6218 FRAN in ROZI KRAPEŽ.

Jugoslovenski Standard elektric company a. d. Beograd (Poenkarjeva ul. 25. Poštni predal 611) objavlja, da je opustilo svoje skladišče v Zagrebu, Martičeva br. 27., zato naj se vsi dopisi in vprašanja dostavijo na gornji naslov. Denarna nakazila je treba pošiljati po nakaznicah Poštne hranilnice br. 54640 i 54874 ali pa denar naložiti v prid računa navedene trgovske pri Bosanski industrijski in trgovski banki d. d., Zagreb.

* Prošnje za vstop v enoletni tečaj za privatne otroške negovalke in vzgojiteljice se vlagajo do 12. t. m. pri šoli za sestre v Ljubljani.

* Opozorjamo na današnji oglaš. o manu. fakturi prodaji pri tvrdki Mara Ramovš, Tavcarjeva ulica 2, 4. nadstropje.

* Uenje, čevljarke potrebščine, damske torbice, aktivke najboljšje kvalitete po solidni ceni nudi tvrdka Franc Erjavec, trgovina usnja, Ljubljana, Stari trg 18.

* Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in škrobno perilo v najlepšo izdelavo.

Iz Ljubljane

U. Proslava materinskega dne. Kolo jugoslovenskih sester priredi letošnjo proslavo materinskega dne v petek 12. t. m. v veliki dvorani Unione. Spored je naslednji: Orkestralno društvo Glasbene Maticice igra Adamičev »Na gradu« in Holstova III. m. 4. stavek iz suite (vse tri skladbe za godalni orkester pod vodstvom skladatelja Škerjanc). Nato sledi govor g. Marije Vere, dramske prvakine. Tretjo točko bo izvajala ga. Marček - Olupova, in sicer bo pela Lajčev samospev »Bujni vetri v polju in v Kerkov« Sum vira in zefir. Zatem nastopi operni pevec g. Marček z Lajčevim »Mesecem v izbi« in z arijo Andreja Čenerjara iz istoimenske opere »Giordana«. Pri 5. točki bo sodeloval Završanov pevski kvartet in bo zapel Maškovo »Pri zibelci, lpuvčev« Kje so moje rožice in Ferjančičev »Sijaj, sijaj sonček«. Zatem nastopita ga. in g. Marček ter zapojejeta arijo in duet Marinke in Janka iz opere »Prodana nevesta«. Sklepno točko bo imelo spet orkestralno društvo Glasbene Maticice s pianistom Ivanom Nočem, ki bo sodeloval tokrat s svojo počelo žago. Izvajali bodo Griego »V čolnu«, Woodfordevo »Indijsko pesem« in narodni »Čej so tiste stazice« in »Gor čez izaro«. Sedeži so v prodaji v Matični knjigarni na Kongresnem trgu od 30. Din navzdol.

U. Opozorjamo na koncert Učiteljskega ženskega pevskega zbora v Ljubljani, ki bo jutri v ponedeljek 8. t. m. ob 20. v dvorani Unione. Tokrat bo koncertiral ženski zbor s samostojnim koncertnim programom, ki ga bo izvajalo pod vodstvom dirigenta profesorja Srečka Kumra nad 30 članic. Koncertni spored je navede skrbno sestavljen iz tri- in četverglasnih ženskih zborov, ki se bodo prvič javno izvajali v Ljubljani. Zastopani bodo skladatelj Adamič Emil, Bravničar Matija, Osterc Slavko, Svava Danilo, Tome Matija, dalje Papanopolu Boris in Ljudo. Kot solistka bo sodelovala na koncertu znamenita zagrebška koncertna in operna pevka Maja Strozzi - Pečičeva. Program mora zadovoljiti vsakega poslušalca. Vstopnice bodo v ponedeljek ves dan v prodaji v knjigarni Glasbene Maticice po običajnih koncertnih cenah, zvečer od pol 20. dalje pa pred koncertno dvorano.

U. Mladinski odsek Sokola I. vabi prijatelje mladine, da posetijo njegovo akademijo, ki bo danes ob 15. v veliki dvorani na Taboru. Nastopita oba oddelka dece in naraščajoča z naslednjim sporedom: 1. Uvodna koračnica. 2. Nagovor brata staroste. 3. Deklamacija »Cieiban posuša očeto uro«. 4. Lutke (ženska deca). 5. Minyon (ples). 6. Deklamacija »Vprašanje sončnice«. 7. Krakovski (ples). 8. Mladinsko zborovo petje. 9. Kronanje v Zagrebu (recl. tacija v zboru). 10. Vengerka (ples). 11. Čaša nesmrtnosti (recitacija v zboru). 12. Godba. 13. »Snežulica in škrtac«. 14. Deklamacija »Cieiban«. 15. Pevska točka gđ. Gnsorve. 16. Legzinka (ples). 17. Dedščina (moški naraščaj). 18. Kmečki valček (ženska deca). 19. Godba. Recitacije v zboru bodo izvajali naraščajniki, ples pa naraščajnice. Po končani akademiji bo tombola. Vstopnine ne bo. Pobrali se bodo le prostovoljni prispevki v kritje stroškov.

U. Violinistka Vida Jerajeva bo imela v ponedeljek 15. t. m. v Filharmonični dvorani violiniski koncert. Izvajala bo tri sonate in sicer Blochovo, Rubinsteinovo in prvič na javnem koncertu sonato dr. Danila Svare. Pri klavirju bo spremljal umetnik dr. Svare. Koncert bo v ponedeljek 15. t. m. v Filharmonični dvorani. Vstopnice po običajnih cenah v Matični knjigarni.

U. Možuhi v krasnem filmu »Seržant X«. Danes ob 11. bomo obdvojali v kinu Matiči slavnega ruskega igralca Ivana Možuha v prvem govornem filmu »Seržant X« ali »Legionarjeva skrivnost«, ki ga ima na sporedu ZKD.

U. Čelo koncert. V ponedeljek 8. t. m. bomo čuli po daljšem času zopet čelo-koncert. Na sporedu so znamenita dela svetovne literature. Koncert izpoveda solo-čelist opere g. Gustav Müller, diplomirani absolutni zagrebški glasbeni akademije; koncertnemu občinstvu je znan že z raznih komornih koncertov. Za ta večer si je izbral skladbe skladateljev: Beethoven-sonata, Popper-koncert, Cassado - serenata, Bach-air, Bravničar-tango, Dunkler-La Filouse in Popper-tretnata. Izvajanja tega sporeda zahteva visoko tehniko in odlični glasbeni okus, kar ima g. solist v polni meri. Pri klavirju ga spremlja g. Heri Svetel. Koncert se vrši v vrti »Sloginike« k. mornih večerov v dvorani kina »Dvora«.

U. Vstopnice prodaja Matična knjigarna in trafika Pugelj na Miklošičevi cesti.

U. Rdeči križ za prihodnjo zimo. Nabiranje žimse križe, obutve in posteljnine za ljubljanske siromake in brezposelne bo ljubljanski Rdeči križ izvedel v ponedeljek 15. t. m. Podrobnejša obvestila sledi.

U. Odberite še danes žimse plašče, vrhne suknje, suknjice, jopiče, jone, jopice, bluze, blate, krila, srajce, razno perilo, čevlje, galoše, copate, nogavice, zapetnike, rokavice, klobuke, rute, ovratnike, šale, čepice, oče, koce, rjuhe, splohe, česar vi in vaši otroci in prihodnji zimi ne boste več potrebovali! Ne zavrzite

Damske plašče

in obleke za gospode po meri dobite najceneje pri

Noblesse

NEBOTICNIK

5234

SURKOL

Neprekosljivo sredstvo za pokončevanje rusov, švabov, škurkov in mravelj, samo v drogeriji KANC, Tyrševa cesta (nebotičnik), in židovska ulica 1. Skatlja Din 10.--, po poštne povzetju Din 15.--.

nobenega kosa, pa naj bo še tako močno obrabljen! Izločene žimse potrebščine spravite ter jih povezane shranite do ponedeljka 15. t. m., ko pride ponje k vam na dom pobiralec Rdečega križa. Rdeči križ bo vse, kar bo nabral, popravljeno in prenovljeno v jeseni razdelil med ljubljanske siromake in brezposelne, da se bodo mogli obvarovati vsaj zimskega mraza.

U. Pogodbeni poštarji se marljivo pripravljajo na svoj II. pokrajinski sestanek, ki bo letos na Vidovo. V ta namen vabi sklicatelji sestanka g. Engelman vse bližnje tovaršice in tovaršice na posvetovanje in razgovor za nedeljo 14. t. m. med 14. in 18. v kavarno »Metropol«.

U. Ganglovo dramo »Sinc ponovi Sokol« ska četa na Laverici danes ob 14. Vabljeni tudi ljubljani.

U. Odborova seja krajevne organizacije JRKD za kolezijski okraj bo v sredo 10. t. m. v gostilni g. Frana Slovčeta v Kolezijski ulici 19.

U. Cepljenje proti kozam je obvezno za vsakega otroka, ki se je rodil v prejšnjem letu, in za one otroke, rojene v tekočem letu, ki so stari najmanj tri mesece. Da bodo starši mogli te zakoniti dolžnosti glede svojih otrok brez stroškov zadostiti, se bo vršilo brezplačno cepljenje proti kozam, in sicer: 1.) za Vodmat v torek 9. t. m. v mestnem zavetišču za onemogle v Japljevi ulici; 2.) za Spodnjo šiško v sredo 10. t. m. in v petek 12. t. m. v ondntni šoli; 3.) za Kralovo in Trnovo v četrtek 11. t. m. v otroškem vrtcu v Cerkenji ulici 21; 4.) za vse ostalo mesto v ponedeljek 8. t. m. in v soboto 13. t. m. v Mestnem domu; za Barje v torek 16. t. m. v ondntni šoli, vsakokrat ob 16.

U. Med starinskimi urami in tulipniki, razstava TKD Atene v baškinski dvorani Kazine od 13. do 16. t. m. Kakor čujemo pripravljajo žensko društvo Atena zopet nekaj izrednega. Človeka v teh težkih časih gospodarske depresije prijetno iznenadi tak pojav na kulturnem polju. Atena je namreč ono žensko društvo, ki se v dosego sredstev za svoje socialno-zdravstvene nprave na ta način udeležuje, da vedno prinaša nekaj novega. Prizadeva si osebno, bito, da poleg gojitve telesne kulture s predavanji in razstavami dviga splošno izobrazbo in osebnostni okus. Letos si je nadelo težko nalogo, da zbere znamenite, lepe in stare ure. Pripravi smo, da nam bo pripravilo razstavo, na kateri bomo videli eksplanjare, kakršni se ne vidijo vselej in povsod, saj so zagotovljene izredne urarske umetnine, last starih ljubljanskih družin. Ker bi pa naredila razstava, obstoječa samo iz ur, preenočilen, morda celo mrk vtis, bodo razstavljeni istočasno izredno lepi tulipniki, ki so baš sedaj v najbujnejšem razcvetu. Baje jih bo kar par tisoč. Ravnatelj mestnih nasadov g. Lap in številni vrtnarji in ljubitelji cvetic so objubilji svojo pomoč. Njihovo strokovno znanje ter dober okus prireditelje razstave nam jamčita, da bo tudi ta razstava prinesla gotovo dosti lepega in poučnega. V pripravi je tudi strokovno predavanje o starih urah, ki se bo vršilo prvo popoldne po otvoritvi razstave.

U. Hud karambol se je primeril sinoči ob 19. na vogalu Tavcarjeve in Miklošičeve ceste. Iz Tavcarjeve ulice je od Kolo-dvorske sem privozil lep osebni avto št. 333. Na vogalu pa ga je hotel prehiteti nek mlad kolezar. A že je bila nesreča tu. Kolezar je odletel na pločnik in oblezel, kolo se je zmečkalo, na avtu se je razbila šipa. Ljudje so bili takoj na mestu in so prenesli poškodovanca v bližnjo vežo, ne-mudno došli stražnik je sestavljal zapisnik, nakar je šofer avta, ki je bil sam ranjen od drobec šipe, prepeljal poškodovanca na njegovo stanovanje.

U. Ptčja gostija. Zaradi hroščevega leta imajo ptčji v gozdovih in na vrtovih letos te-le dni pravcato gostijo. Treba jim je malo brige za hrano, ki se ponuja od vseh strani Ptčki res tudi pridno zobjejo rjavo hroščad in s tem veliko koristijo lastnikom gajev, sadovnjakov in vrto, ki jih bodo vsaj deloma obvarovali grozče škode in upuščanja drevesnih listov. V Rožnik pridno hodijo tudi šolski otroci, ki jutraj otresajo drevesa in pokončavajo hrošče, pa tudi starejši ljudje zahajajo v gozd, kjer nabirajo hrošče ter jih nosijo domov za hrano kokošim.

U. Napad v pijanosti. Poročili smo že o napadu na brata Adolfa in Ivana Kamp-lja ter na njunega tovariša Hajneja. Kakor so pravili ranjeni, so bili napadeni vsi trije na polju ko so se vračali s Posavja v Nove Jare. Napadalcji so jih osuvali z noži in se zdravijo omenjeni zdaj v bolnici. Policija, ki je bila obveščena o napadu, je zadevo zdaj preiskala in ugotovila, da sta napadalec neki Edvard B. in France H., ki ju je izročila sodišču.

Iz Celja

U. Jubilej obrtne nadaljevalne šole. Ob 50letnici obrtne nadaljevalne šole v Celju bo danes v Obrtnem domu jubilejna razstava, ki jo bo ob 8. zjutraj otvoril mestni župan in predsednik šolskega odbora g. dr. Alojzij Gorican. Te slovesne otvoritve se bo udeležil učiteljski zbor z obrtnimi vajenci in vajenkami. Želati pa je, da bi prisostvovali tudi celjski obrtni krogi in njim naklo-njeni občinstvo. Ob 15.30 se bo pričela v Mestnem gledališču jubilejna šolska proslava, ki se je bo udeležil tudi podban g. dr. Otmar Pirkmajer. Proslavo v gledališču bo otvoril župan g. dr. Gorican, vodja obrtne nadaljevalne šole šol. upravitelj g. Jožko Bizjak in v zadnjih 50 letih. Na sporedu so tudi glasbene točke, ki jih bo izvajal orkestralni Celjskega godbenega društva, deklamacija, petje mešanega zbora obrtne naraščaja, rajalni nastop vajenk, toledovna toč-

ka vajencev in živa slika vajencev in vajenk.

— **Opozorjamo na predavanje o produkcijski, valutni, finančni strukturi in svetovni gospodarski krizi**, ki bo v ponedeljek 8. t. m. ob 20. v predavalnici trgovske šole. Predaval bo g. dr. Joža Mihelak iz Ljubljane.

Za daljšo dobo vzamem v najem enostanovanjsko hišo

v Celju ali na periferiji. Ponudbe na podružnico »Jutra« v Celju pod: »Trgovce«

— **Poroka**. V Petrovčah pri Celju se je poročil g. Franjo Pečnik, poslovodja tvrdke Hladin v Celju, z gđo. Elo Razborškovo, hčerko posestnika in gostilničarja v Arji vasi. Čestitamo!

— **Nesreča na železniški progi**. V petek dopoldne je peljal šofer špediterja g. Viktorja Pečarja iz Ljubljane s tovornim avtomobilom novo pohišje iz tovarne g. Vehovarja pri Sp. Lanovžu v Celju v Ljubljano. Zadalj ni pohišju je sedel 22letni Franc Mave, mizarški pomočnik pri g. Vehovarju, ki je moral spremljati dobavljeno pohišje. Ko je privozil 3/4 metra visoko s pohištvom obložen avtomobil do železniškega prelaza v Kersnikovi ulici, je pohišje zadelo v preozko napeljavno brzojavno žico. Nekaj pohišja in moško kolo se je zrušilo v voza in pokopalo Franca Mave pod seboj. Mave si je pri tem močno poškodoval obe roki, presekal ustnice in ranil pod levim očesom. Nezvestnega so prepeljali takoj k zdravniku, ki mu je nudil potrebno pomoč in ga poslal v domačo osterbo. Sreča je bila, da Mave ni sedel nekoliko više, ker bi mu bile v tem primeru brzojavne žice lahko prerezale vrat. Nesreča se je zgodila, ker so brzojavne žice na tem mestu napeljavane samo 3/4 namesto 5 metrov visoko, kakor je predpisano. Poštno upravo prosimo, da bi čim prej odpravila ta nedostatek.

— **Poskus samomora**. Včeraj si je 57letni mnjar Albin E. iz Celja na travniku pri kolikšnem pokopališču na Golovcu iz neznanega vzroka z nožem prerezal žile na levi. Prepeljali so ga v celjsko bolnišnico.

— **Elitni kino Union**. Danes ob 16.15. 18.30 in 20.45 in jutri ob 16.30 in 20.30 vojaška zvočna komedija »Gospodična poročnica« (Ljubljana v uniformi) in dve zvočni predigri.

— **Belo platno**: domače po Din 6.50, Jadransko po Din 8, Slovensko po Din 9.50 in Celjsko po Din 11. Stermečki, Cetje.

Iz Maribora

— **Narodna strokovna zveza**, podružnica v Mariboru, sporoča vsem, ki se namenjajo udeležiti proslave 25letnice v Ljubljani, da se bodo dobile legitimacije za četrtnsko vožnjo od 8. t. m. dalje od 18. do 20. v prostorih zveze v Sodni ulici št. 9, vhod skozi dvorišče.

— **Ljudska univerza**. Prihodnji petek ob 20.15 bo predaval prof. Škof iz Maribora o obrambi civilnega prebivalstva proti napadom s strupenimi plini.

— **Predavanje o cvetličarstvu** bo priredila Sadjarska in vrtnarska podružnica za Maribor in okolico 14. t. m. ob 9. dopoldne na vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Ljubitelji cvetlic so vabljeni, da se predavanja s skriptinami slikami v čim večjem številu udeležijo.

— **Enodnevni tečaj o pokončenju škodljivcev** in boleznih vinske trte ter o polnih delih v vinogradu bo 20. maja na banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Pouk bo teoretičen in praktičen ter bo trajal od 8. do 12. in od 14. do 18.

Popoldne ob 2. uri na Trgu svobode velika **SOKOLSKA TOMBOLA**! Krasni dobitki! 12 tombol! Prva Din 4000!

— **Pod vagonom sta se pripeljala**. Z brzovlakom, ki je prišel ob 14. iz Avstrije v Maribor, sta pripeljala dva mlada Čehoslovaki. Zeleničarji so ju našli pod vagonom, kamor sta se bila skrila že na Češkem in se prav od Benečevoga pripeljala v Jugoslavijo, ne da bi ju kdo v nujnem, sicer dokaj neudobnem skritišču motil. Oba sta bila po 24urni vožnji vsa izmučena in saspata. Zeleničarji so »zastonjkarje« izročili policiji, ki bo najprej poizvedovala, če nimata kaj masla na glavi, nato ju bo po odgonu poslala nazaj čez mejo.

— **Dve nezgodi otrok**. Predvčeršnjim je padel s terase na dvorišče 5letni sin policijskega nadstraznika Dušan Lovrenčič s Koroske ceste in se nevarno poškodoval. Istega dne pa je nekdo vrgel 12letnega viničarskega sina Stefanja Nerata iz Rošpoh s tako silo čez plot, da si je deček občutno poškodoval vrat. Oba poškodovanca se zdravita v bolnici.

— **Uboj na plesu**. Včeraj je stal pred malim senatom okrožno sodišča komaj 23letni delavec Viktor Kosi iz Nove vasi pri Ptuj, obtožen uboja tovarisa Franca Meznariča. Zločin se je zgodil 27. februarja t. l. zvečer na domači veselici pri posestniku Petru Cvetku v Novi vasi. Tamkaj je namreč plesal z domačimi fanti Kosijeva izvoljenka, kar je razburilo ljubosumnega fanta tako zelo, da se je v družbi svojih prijateljev Mihe Pešca in Stefanja Hameršča najprej napil v nekem vinotoku, nato pa prišel na ples v Cvetkovo hišo in pričel izživati in pretepati vsakogar, kdor je prišel mimo njega. Seveda fantje tega niso trpeli in nastal je pretep, med katerim sta prešla Kosijeva tovarisa precej batin. Med tem pa je prišel mimo Kosija tudi Franc Meznarič, kateremu je Kosi zasadil nož globoko v levo stran prsi. Meznarič je omahnil na tla, nakar je bil prepeljan v ptujsko bolnico, kjer je še isto noč zaradi izkrvavitve izdihnil. Kosi se je zagovarjal s silobratom, senat pa ga je zaradi zločina uboja obsodil na 8 let robije in trajno izgubo častnih državljskih pravic.

— **Za večerine in nedeljske sijalne tečaje ženskega društva** v Mariboru se sprejemajo še prijave do 6. maja v trgovini g. Brišnikove v Gosposki ulici.

Iz Kranja

— **Sokol bo poklonil danes svojemu naraščajo nov prapor**. Ob 11. bo v telovadnici akademija, pri kateri bodo sodelovali dijaki mešani zbor, mladinski zbor Glasbene šole, sokolski moški zbor in orkester. Poleg glasbenih točk bodo na sporedu še deklaracije učencev in učenk dekliške narodne in tekstilne šole. Ob 15. bo razvite prapora pred mestno hišo. V imenu 16 kumov, ustanoviteljev društva, bo

razvil prapor kranjski župan br. Ciril Pirc. Po razvitu bo poklonitev pred spomenikom kralja Petra, ob 16 pa na novourejenem sokolskem letnem telovadišču nastop dijakov realne gimnazije in vseh oddelkov Sokola. Skupno bo nastopilo 700 oseb. Sodelovala bo godba Triglavskega polka.

— **Pomočniki izpiti za vse obrti**, ki so vključene v podpisano združenju, bodo 8. junija. Prijave za izpise sprejema do najkasneje 15. t. m. Skupno združenje obrtnikov v Kranju.

— **Sreča v nesreči**. Dne 5. t. m. se je vračal iz službe s kolesom po Gaštevskem klanou navzdol podpredsednik finančne kontrole g. Vrtovec Leopold. Nekako v zadnji tretjini klanca se mu je zlomilo ogrodje. Zaradi udarca na nos in na levo stran nad očesom je obelzel nezavesten. Z reševalnim avtomobilom so ga prepeljali v Kranj, kjer mu je g. dr. Bežič nudi prvo pomoč. G. Vrtovec je zdaj v domači osterbi in je upati, da ne bo resnejših posledic.

— **Izletna vožnja na Korosko** v nedeljo 14. t. m.: Jesenice, Kranjska gora, Podkoren, Beljak, Osojsko jezero, Vrbsko jezero, Celovec, Gospa Sveta, Velikovec, Jezerna Kapla, Jezersko, Kranj. Cena nizka. Prijavitelj se je pri avtobusnem podjetju Pepija Gorčana v Trzinu.

— **Zvočni kino** v Narodnem domu bo predvajal samo še danes ob 4. in 6. in pol 9. — **Revizorja Haselhubner**. V glavni vlogi Vlasta Burian, poznan iz filmov »Lazni feldmaršal« in »On in njegova sestra«. Dodatek »Zlata Praga« in Ufin žurnal.

Z Jesenic

— **Narodna šola** uprizaro danes 7. t. m. ob pol 20. Pibrovčev pravljico »Črni mož«. Reditelji, na svidenje!

Iz Tržiča

— **Seja krajevne organizacije JRKD v Trzinu** bo v sredo 10. t. m. ob 8. v mestni posvetovalnici.

— **Pripravi se ustanovitve podružnic** o. Jadranske straze s sedežem v Trzinu.

— **Izletna vožnja na Korosko** v nedeljo 14. t. m.: Jesenice, Kranjska gora, Podkoren, Beljak, Osojsko jezero, Vrbsko jezero, Celovec, Gospa Sveta, Velikovec, Jezerna Kapla, Jezersko, Kranj. Cena nizka. Prijavitelj se je pri avtobusnem podjetju Pepija Gorčana v Trzinu.

— **Tržičski škrt** je v članku o praznovanju sv. Florjana malo ponajal. Zapisal je, da se je vršila proslava 50letnice pod pokroviteljstvom g. Blaža Jegliča. Pokroviteljstvo proslave 50letnice tržičskega gasilskega društva je prevzel ban g. dr. Marušič, proslava sv. Florjana pa se je izvršila pod poveljstvom g. Blaža Jegliča, kar s tem popravljamo.

Iz Konjic

— **nj Oseba vest**. Konjice je zapustil g. Jurca Ivan, ki je bil v našem trgu občinski tajnik 11 let in si opravljal z izredno vestnostjo in marljivostjo svoje posle v splošno zadovoljstvo občanov, pri katerih je bil prav priljubljen. Odsel je k svojim sorodnikom v Cerkljico pri St. Ilju. Želimo g. Jurcu mnogo zadovoljstva v zasluženem pokoju!

Iz Ptuj

— **iz profesorske službe**. Za profesorja verouka na tukajšnji gimnaziji je imenovan g. Stanjo Cajnkari iz Maribora.

— **Uradni dnevi za kontrolo sodov** so določeni v mesecu maju za dne 22., 23., 24., 26. in 27.

— **Olepevalna dela v Ljudskem vrtu** se pravkar dovršujejo. Predvsem se je uredil hudournik. Postavile so se betonske stene, ki so opreje z odporniki. Pa tudi struga sama je betonirana. Namesto lesenih so se napravili trije lični betonski mostički. Prav tako so se postavile namesto dosedanjih lesenih lične betonske klopi. Nasadilo se je dalje nekaj novega drevoja in podaljšala se je tudi romantična pot proti Mestnemu vrhu. Velike zasluge za ta dela ima agilen predsednik Olepevalnega društva, šolski nadzornik v pokloju g. Pretner. Olepevalno društvo je prejelo znaten znesek podpore za delavske mezdne, a material si je moralo nabaviti iz lastnih sredstev. Pri vsej akciji je društvo znatno podprla tudi mestna občina. Zeleti bi bilo, da bi bil vrt pod stalnim nadzorstvom, da ne bi napravil vandalizem.

Iz Ljutomer

— **Oseba vest**. Tukajšnji višji pristav g. dr. Mlinar - Cigale je bil imenovan za sreskega podnačelnika. Čestitamo!

— **Poročilo glede poboja v naši okolici** dopolnjujemo, v kolikor se tiče šuge davčne uprave g. Kristla. Njegov spremljevalec g. Kostrevec je izpovedal, da je v družbi g. Kristla in njegove žene šel po banovinski cesti mimo gostilne v Stročju vasi. Nenadno je nekdo sunil od zadaj go. Kristlovo. Ko se je obrnila je zagledala fanta, ki je držal za hrbtom nož in je samo dejal: »Kam pa vi?« Takoj nato je sirovež zabodel gospoda Kristla nad desnimi kolenom. G. Kostrevec je podrl napadalca na tla in mu izvil nož, ki ga je ranjeni Kristl pozneje zaglal preko ograje v neki sadovnjak. Nato je še nekaj fant prišel za Kostrevcem in ga nabršč s kolom udaril po glavi, da je močno krvavel. V smeri proti Ljutomeru je bilo videti na cesti še nekaj fantov, ki pa se niso udeležili napada. Nož, s katerim je Pučko zabodel Kristla je običajen kuhinjski nož. Stanje g. Kristla se še ni izboljšalo.

Iz življenja na deželi

— **DRAZGOSE**. V nedeljo 7. t. m. bo pri nas zopet veselo. Imeli bomo žegnanje in razveselili nas bodo s svojim gošovanjem Selčani. Sokolsko društvo iz Seles bo namreč gostovalo ob 16. v Sokolskem domu s trideljansko veselico »Poslednji mož«. Po igri bomo pa še malo zaplesali. Vabimo vse, da v prijatni vasic preživite prvo majniško nedeljo.

— **MOZIRJE**. V nedeljo 30. aprila je imela krajevna organizacija JRKD za mozirsko okolico v prostorih g. Kranja v Ljublijo lepo obiskani občini zbor. Med članstvom je bilo tudi mnogo mož, ki še niso člani. Vsi navzoči so z zanimanjem sledili izvajanjem člana banovinskega sveta g. Matije Gorčarja. Povabljeni narodni poslanec g. Rašo Pustoslavšek se zbora ni mozel udeležiti in se je zato pismeno opravičil. Odbor je ostal isti kakor v preteklem letu, kar je znamenje, da uživa polno zaupanje med ljudstvom.

Dolgoletne izkušnje...

izdelavi aparatov in nožev za britje ne nadkrija znanja »GILLETTE« je ustvarila največji uspeh. »GILLETTE« jamci vsakemu porabniku za dolgotrajen in zanesljiv učinek. Nova »GILLETTE« britvica v dolgem preizkušanju se prilega vsem »GILLETTE« - aparatom starega in novega tipa. Samo prave britvice Gillette nosijo registriran zaščitni znak.

— **NAKLO**. Sokol je treznostni teden proslavljal v Domu kmčke prosvete s predavanjem br. Lenardica. — **Prenešana je v št. Vid** nad Ljubljano učiteljica Anzelma Znidarskeva, hči sreskega načelnika za ljubljansko okolico. S tem izgubi Sokol agilno načelnico, ki jo bomo zelo pogrešali. Prvo mesto službovanja ji je bilo v Naklem, a pokazala je, da si je zbrala pravi poklic. Otrcoi so jo ljubili kakor mater. Pa tudi zunaj šole je bila splošno priljubljena. Želimo ji na novem službenem mestu mnogo uspeha. — **Mlekarska zadruga** je začela graditi vodovod, ki bo zvezan z glavnim, ker v času suše trpi vse pomankanje vode zaradi prevlekle rabe v mlekarni. To je vse hvale vredno. Menimo pa, da bi morala zadruga oddati kopanje Jarokov za polaganje čep brezposelnim, po večini družinskim očetom, ki sedijo doma in gledajo svoje sestrane otroke. — **Na zahtevo okrajnega zdravnikarja dr. Fajdića** in sreskega načelnika dr. Ogrina se bo letos vendurle uredila kanalizacija tako zvanega Zabelega konca. Smrad, ki se širil tam okoli v poletnem času, je bil neznasen. V kratkem se bo vršila zadevna seja, nato pa se bo pričelo delo. Krili bodo predvsem Mlekarska zadruga, posestniki Zabelega konca in občina. Zeleti bi bilo, da bi obenem izginila tudi mlakuža pred kolo-dvorom.

— **POLJČANE**. Pripadnike Vodnikov družbe opozarjamo, naj članarino 20 Din nemudno poravnajo pri poverjeniku g. Koviču.

— **STUDENEC PRI SEVNICI**. Prostovoljno gasilsko društvo sporoča sosedom društvom, da bo inelo 2. julija celodnevno prireditve: dopoldne sv. maša in blagoslovitev brizgalne, popoldne pa veselico s srečovanjem. Isti dan bodočje je namenjen za brizgalno. Prosto se društva, da na ta dan ne pretežajo svojih veselje.

— **VIŠNJA GORA**. Te dni se je vršil ustanovni občni zbor podružnice Jadranske Straže. Zbora se je udeležil cel delegat centralne profesor g. Marjanovič iz Ljubljane. Udeležba je bila prava lepa in ima podružnica že 50 plačujočih članov, ki so izvolili naslednji odbor: predsednik Okorn Vinko, šolski upravitelj; podpredsednik dr. Fedran Gregor, okrožni in banovinski zdravnik; tajnica Nada dr. Pehaničeva, soprog notarja; blagajnica Viki dr. Lubčeva, soproga živnozdravnika, ostali odborniki pa so: dr. Močnik Ivan, starešina okr. sodišča; Lozar Franc, vodja zemljiške knjige; Vrbič Josip, šolski upravitelj; Turk Franc, odvetniški solicator. — V petek dopoldne smo poklonili mladega kmčkega gospodarja Janeza Zabela iz Mlak pri Leskovcu nad Višnjo goro. Pred dnevi je šel iskati leka proti vnetju slepica v Ljubljano. Bilo je žal prepozno. Ker je bilo upanje na ozdravitev izključeno, so ga z avtom odpeljali domov. V neposredni bližini svojega doma je pa bolnik za vedno zatislil svoje oči, še preden je mogel izreči besedo v slovo ženi in svoji deci. Številni prijatelji so ga spremlili na zadnji poti. Od vencev je vzbujal posebno pozornost oni lovski tovaršev, katerih zvest član je bil vedno. Nad vse častno pa je bila pri pogrebu zastopana domača leskovaška občina z odborniki in županom g. Čožem na čelu. Pokojniku blag spomin, preostalam pa naše sožalje.

— **ZAGORJE ob SAVI**. V nedeljo 14. t. m. bomo proslavili materinski dan, ki ga priredijo Kolo jugoslovnskih seter. Dopoldne bo deca okrog razpečevala odkupne znake, popoldne ob 15 pa bo v Sokolskem domu proslava s pestrim sporedom. Med drugim nastopi tudi naš mali umetnik za harmoniko. V soboto ob 11. dopoldne pa bo ista prireditev s skrajšanin sporedom za deco obah osnovnih šol.

Sokol

— **Iz ZPO novomeške sokolske župe**. 27. aprila se je 2. redna seja pod predsedstvom br. Fr. Zagorca. Poleg običajnih dopisov so se reševala tudi nekatera vprašanja prapisa tečaja sokolskega poročevalstva in zlasti obširno se je razgovarjalo o duhovni pripravi za Pokraj. Izlet tri obvezne pohodne sokolske pesmi. V celoti je bilo sprejeto na znanje tudi poročilo o savez. prosv. zboru, ki ga je podal br. Tratar Marjan. Sklenilo se je, da bo v maju še zadnja seja ZPO pred zletom.

— **Iz mirenške sokolskega okrožja**. Začetek maja prejemo vsi br. načelniki(ice) in br. prosvetarji obširno okrožnico, ki jo do br. prečitajte in se ravnajte točno po njej! Iz poslanih izveštajev je posneti, da se v vseh društvih vse prav pridno pripravljajo na svoje nastope za Ljubljano. Sokolsko društvo priredi 28. maja še zunanjo akademijo z obveznimi saveznimi vajami za vse oddelke. Sokolsko društvo Trebnje pa priredi letos 25-letnico svojega obstoja z razvitem članskega prapora, ki mu je kum Nj. Vis. prestolonaslednik Peter. Prireditve bo na binkoštno nedelo 4. junija.

— **Sokolska četa pri Sv. Trojici v Slovenskih goricah** je uprizarila v nedeljo 30. aprila Vombegarjevo komedijo »Vodoc«. Večina igralcev je izvrstno podala svoje

vloge. V splošnem pa so vsi igralci in igralke pokazali, da jim je narodna igra najbližja. Gledalci so imeli res prijeten večer.

— **Sokolsko društvo Slovenjgredec** kot vodilno društvo v mestu je sredi največjega razmaha. Prednjaški zbor je pod vodstvom br. Veljka izdelal tehnični program za vse leto: 11. in 12. aprila se je vršila predelava prostih vaj za letošnji pokrajinski zlet v Ljubljani pod vodstvom saveznega prednjaka br. inž. Cerneta. Predelavo je po nalogu župe priredilo koroško okrožje in so se udeležila društva: Slovenjgredec, Žerjav, Mežica, Prevalje, Guštanj, Marenberg in Josipdol. Posebnost za naše mesto pa bo »gimnastični večer« 14. maja, ki bo med drugim na programu »Sokolskega ne«. 28. maja se bo vršila izbirna tekma za okrožno pokalno tekmo v štafeti 800, 400, 200, 100 m. 11. junija bo okrožni zlet v Mežico. 15. junija se bodo vršile lahkoletne tekme za društveno prvenstvo in izbirna tekma za pokrajinski zlet v Ljubljani. 18. junija bomo priredili društveni nastop v Slovenjgradu. 25. junija pa se udeležimo društvenega nastopa v Dravogradu. V juliju bo taborjenje in izleti. V avgustu izlet članstva k Ribniški koči. Septembra: društvena izbirna tekma za župne lahkoletne tekme v Ptuj; tekma v odbojki za župno prvenstvo v Ptuj. Oktobra: tekme v gozdnem teku za društveno prvenstvo November: priprave za akademijo. December: akademija, smučanje. —

— **Sokolsko društvo v Ormožu** je priredilo prejšnji petek zvečer v Horvatovi gostilni odhodnico članom, ki odhajajo k vojakom. V imenu društva se je od članov poslovil br. dr. Ban: naj bodo tudi takšni vojaki, kakor so bili Sokoli in če bo treba, pojdemo skupno braniti domovino. Za čim bolj prijetni večer so poskrbeli pevci-Sokoli. — V maju priredi Sokol akademijo, pri kateri bodo nastopili člani in članice z lepimi vajami. Sodeloval bo tudi pevski mešani in moški zbor, ki ga vodi agilni učitelj br. Papst. Vabimo vsa sosedna društva in prijatelje Sokola, da se prireditve v čim večjem številu udeležijo in pokažejo, da znajo ceniti sokolsko delo.

Sport Zaključek podsaveznega prvenstva

Danes ob 15.30 Ilirija : Zeleničar

Danes se bo odigrala na zelenem polju zadnja prvenstvena tekma v podsavezni ligi, ki sicer sama na sebi ne bi bila preveč pomembna. Je pa vse eno izredno važna, ker njena izid lahko popolnoma spremeni stanje tabele. Mariborski Zeleničar, ki igra danes z Ilirijo, je vložil namreč proti verifikaciji tekme Rapid : Zeleničar protest, češ, da je sodnik brez vsakega poudarka skrajšal tekmo za celih 7 minut, kar nikakor ni v skladu s pravili. Če bo mogel Zeleničar svojo trditve dokazati, ne bo preostalo drugega, da se bo tekma ponovila. V prvi tekmi je zmagal Rapid po tridem boju in ni izključeno, da se v repriži zgodi narobe. Zaradi tega je današnja tekma tako za Zeleničarja, kakor tudi za Ilirijo izredno važna. Če se namreč posreči Zeleničarju, da danes iztrga Iliriji vsaj eno točko ali celo zmago, more v primeru zmage proti Rapidu doseči drugo mesto v tabeli in s tem pravico do kvalifikacijskih tekem za prestop v nacionalno ligo.

Tudi za Ilirijo je današnje srečanje, ako se anulira tekma Rapid : Zeleničar, ogromne važnosti. Če danes zmaga in če Zeleničar pri ponovni tekmi z Rapidom takisto zmaga, bo imela Ilirija enako število točk kot Rapid, razliko golov pa boljše in bi potem takem zasedla drugo mesto. Tekma se odigra na igrišču Ilirije ob 15.30, ob 14. pa se prične predtekma.

Državni prvak Concordija v Mariboru

Danes gostuje državni nogometni prvak Concordia iz Zagreba v Mariboru ter bo igrala z novim prvacom LNP ISSK Mariborom prijateljsko tekmo.

Concordia bo nastopila v najmočnejši postavi in je gotovo, da bo tekma prvostven nogometni užitek. Tekma se bo odigrala na igrišču ISSK Maribora v Ljudskem vrtu, pričetek ob 17. ob vsakem vremenu. Sodil bo g. dr. Planinšek.

— **Slovan : Grafika**. Danes ob 15. se vrši na igrišču Hermes prvenstvena tekma med gornjima kluboma. Tekma obita biti zelo napeta in zanimiva, ker bo šlo za 3. odnosno zadnje mesto. Predtekmo igrata obe rezervi.

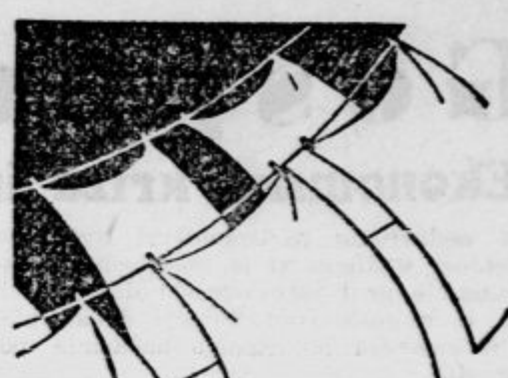
— **Ljubljanski zimskosportni podsavez** sklicuje za 19. t. m. ob 20. II. redni občni zbor v damski sobi kavarne Emone. Na dnevnem redu je pozdrav predsednika, odobritev zapisnika, poročilo tajnika, blagajnika, tehničnega referenta, nadzorstvenega odbora, volitve novega odbora, predlogi in slučajnosti. — Ako ob določeni uri občni zbor ne bi bil sklepčen, se vrši pol ure kasneje ob vsaki udeležbi. Glasovalno pravico bodo imeli le oni člani, ki so svoje obveznosti napram podsavezu ali savezu poravnali.

— **Službeno iz OZDS pri LNP**. Namestu g. Pavleka sodi prv. tekmo Laško : Jugoslavija danes v Celju g. Ochs. Namestu zadržanega g. Cimpermana pa je delegiran za prv. tekmo Slovan : Grafika danes ob 15.30 na igrišču Hermes g. Zupan (rez. g. Skalar).

— **ASK Primorje** (nogometna sekcija). Razen pozvanih morajo biti danes ob 8.30 na igrišču: Marjetič, Gorenc, Petrič I. in II. Ob 14. igramo proti prvemu moštvu Jadrana. Igralci: Krivčič, Jeršek, Molik, Baum, Habicht, Pišek I., Calcari, Golob, Slamič, Trček, Petelin, Legović morajo bti v garderobi ob 13.30. Ob 16. strogo obvezen kondicijski trening za igrače: Stare, Svetec, Hasl, Zemljak, Sočan, Pišek II., Boncelj, Jug I., Franci, Lute, Erman, Joža, Uršič.

— **SK Ilirija**. Plenaša na seja upravnega odbora bo v ponedeljek ob 20. v restavraciji »Sionce«, zadnja soba.

— **TSK Slovan**. Danes ob 13. morajo biti na igrišču Hermes igralci: Bunc, Erzen, Savs, Šorn Rozman, Senčar, Gisel, Jerančič, Poznik Dejak, Schlegel, rezerva Grm Slavko; ob 14. pa Lipovšek I., Marchiotti I., Pelicou Galle, Uhan, Volzlar, Bögel, Thuma, Poljšak, Ceglar, Kejnec, Lubar II. in Sluga. Stranski sodnik Legat Milko, blagajna Anko, reditelji Unetič, Smrekar, Lipovšek II. in Globelnik.

Se že suši!

Vaše perilo, ki je sveže, dehteče in belo kot sneg! Tako ugodno, hitro in lepo pere samo Persil! Persil je in ostane nedosegljiv! Vzemite Persil za vsako perilo ter pazite na navodilo o uporabi, ki je na zavitkih.

— **SK Grafika**. V gostilni Belič naj bodo ob 13.30 Papler, Mihelič, Ploch, Fister, Šorn, Martinčič, Čepar, Verbek, Kmetič, Gantar, Bručan, Pavlica; ob 15. pa Trpin, Mekina, Anzele Potraio, Bežan, Strohmar, Pipan, Verčnik, Katavič, Stupica, Burčič.

— **SK Jadr.** Na igrišču Primorja ob 8.30 naj bodo: Marčić, Glautan, Kiselj, Verbič, Oven III., Kalčič R., Coli, Blažič, Rokavec, Lovišček, Trebše, Bežaj in Kler. Popoldne ob 14.30 pa: Logar, Kosmač, Brear, Košmerl, Lipovšek, Oven I., Grezclj, Paušič, Oven II., Macarol, Kalčič in Kocjan.

— **TKD Atena** (hazenska sekcija). Danes ob pol 10. trening. Naslednji treningi obvezni za vse članice bodo v sredo in petek ob 17.30.

— **SK Svoboda (Zalog)**. V nedeljo igra rezerva in I. moštvo z Diskom. Rezerva ob 13.30: Ivančič, Zavržnik I. II., Strah, Franci, Černe, Taurer II., Rešek, Zidan, Gvido, Joško. I. moštvo ob 15: Tonček, Adolf, Dolž, Danilo, Janko, Francej, Rudi, Jaka, Edi, Milan, Hans.

— **Medlubske dirke »Save« na krožni progi Vnanje gorice**. Brezovica - Log - Vnanje gorice bodo danes točno ob pol 15. Start in cilj je v Vnanjih goricah pri gostilni Brbežnik.

Novo odlikovanje dentista Smerkolja v inozemstvu

Zopet so pozvali našega znanega dentista g. Leopolda Smerkolja, da se udeleži velike mednarodne razstave v Bruslju. Zobni atelje g. Smerkolja je že na razstavi v Londonu tako zaslovel, da služi že sedaj za vzor ostalim dentistom. Odlična oprema ateljeja in dentističnega laboratorija je res tako smoteno urejena, da lahko s po-

nosom oznanja svetu razvoj in napredek jugoslovnskega zobarstva. Spričo veliko konkurence in ogromne udeležbe občinstva na tej razstavi je bila borba med

Gospodarstvo

Ekonomska kriza in trgovinska politika

Na mednarodni parlamentarni trgovinski konferenci v Rimu, ki je bila nedavno zaključena, je imel jugoslovski delegat minister n. r. gosp. Ivan Mohorič daljši referat, iz katerega posnemamo naslednje podrobnosti.

Doba, v kateri živimo, pomeni v mednarodni izmenjavi blaga postopno likvidacijo svetovne trgovine in rastočo ekonomsko izolacijo narodov. V tej ekonomski vojni je situacija agrarnih držav na jugovzhodu Evrope posebno huda. Danes smo v paradoksnih situacijah, da so pri vseh ogromnih količinah nakopičenih živil, sirov in izdelkov konsumenti celih narodov obubožani in si ne morejo več nabaviti najnujnejših življenjskih potrebščin. To stanje je v znatni meri posledica okolnosti, da je trgovinska politika krenila na pota, ki narode med seboj je oddaljujejo in odbijajo. Medsebojno nezupanje je postajalo med narodi vedno večje in je vodilo končno do tega, da skuša danes vsak narod okrepiti lastno gospodarstvo, ga zaokrožiti, kriti lastne potrebe z domačo nacionalno produkcijo ter zmanjšati uvoz pri istovestnem forsiranju izvoza.

Po vojni opažamo naglo povečanje industrijske in agrarne produkcije. Ogromne nove površine so otvorili prometu, zlasti v prekmorskih krajih, in jih pričeli kultivirati. S povečanjem hektarskega donosa in z mehanizacijo obdelave so se produktivni stroški znižali na način, ki iz temelja spreminja situacijo. Pritisk na evropska tržišča je postal vedno hujši, položaj vzhodnoevropskih agrarnih držav pa vedno bolj nevarčen, kakor tudi se ni bistveno spremenil način produkcije. Zaradi razvoja lastne industrije v kolonijah in zaradi monopolizacije zunanje trgovine ter carinskih in drugih zaprek so industrijske države izgubile cele kontinente prejšnjih odjemalcev. Za večino industrijskih proizvodov so produktivne naprave postale hiperdimenzionirane, a gradijo se še nova, še večja, ki bodo še bolj poplavlili svet s proizvodi. V tej anarhični situaciji se pojavlja zahteva po organizaciji produkcije in regulaciji izmenjave proizvodov.

K vsemu temu pa se še pridružuje kot tretji moment prehod, odnosno povratek k agrarizmu in intenziviranje agrarne produkcije v industrijskih državah Evrope, ki stremito za tem, da vse možnosti kmetijske produkcije v lastni državi do skrajnosti izkoristijo in da one proizvode, ki jih zaradi klimatičnih razmer ni mogoče proizvajati, nadomestijo s produkcijo surogatov, samo da se potreba uvoza čim bolj zmanjša. Posledice tega avtarkičnega pokreta, ki se pogosto podcenjuje, občutijo najbolj agrarne države. Danes je večina držav na tem, da to stanje še bolj izgradi in izpopolni. Ničbe ne kaže razpoloženja, da bi ta razvoj ustavili in da bi prišli z gospodarsko razorožitvijo.

Posebno pazno je treba posvetiti dvem najpomembnejšim sredstvom trgovinske politike, namreč kontingentiranju in omejitvam deviznega prometa. Povojne trgovinske pogodbe so omogočale uvedbo režima uvoznih omejitev in prepovedi, ker so predvidevale možnost izrednih ukrepov za izredne razmere. Ta klavzula, ki je imela prvotno značaj katastrofne klavzule, se je pričela pozneje pričetkom splošne anarhije najširše

tolmačiti. Ideja kontingentiranja, ki se je prvotno naslanjala na obstoječe stanje, je kmalu postala sredstvo za forsiranje in za zaščito domače produkcije.

Tipična karakteristika povojnih pogodb je kratkoročnost. V atmosferi se občuti polna neustojnost. Vsaka akcija izkazuje protiakcijo, zaščitni ukrepi represalije in revanše. Sistem kontingentiranja je vzel klavzulo o največjih ugodnostih pretežen del vsebine in praktičnega pomena. Svet se vrača na vzorec kompenzacijskih in recipročnih pogodb. Praktično izvajanje kontingentiranja je v zadnjih letih pokazalo neverjetno iznajdljivost. Koncedirani kontingenti so pogosto ne dajo izkoristiti. Pod pretežno varovanja stabilnosti domačih cen, se kontingenti odreja mesečno ali tedensko, razdelitev se veže na formalen postopek itd., tako da je izvoz, zlasti pri poljskih pridelkih, ki se lahko pokvarijo, postal skrajno riskanten in nesiguren.

Preferenčni kontingenti, ki so jih agrarne države dosegle za nekatere glavne pridelke, niso mnogo popravili situacije v agrarnih državah jugovzhodne Evrope. Izpopolnitev in razširjenje teh odnosov je v vzajemnem interesu potrebno in zaželeno. Po tej poti bi se dalo doseči največ praktičnih uspehov.

Kontrola deviznega prometa je bila v prvi dobi uvedena z namenom, da pride za vsako nakazilo v izmenovitno primerna protivrednost v državo. Kmalu pa je postala devizna kontrola eno najzadnatnejših sredstev za reguliranje uvoza. Glede na pomanjkanje tujih plačilnih sredstev so države pričele ocenjevati nujnost uvoza in klasificirati potrebe. Tak postopek ima za posledico vedno večje nazadovanje obsega zunanje trgovine. Situacija se bo dala popraviti šele tedaj, če se bodo finančne obveznosti držav na zunanji prilagodile situaciji gospodarstva in plačilni zmoglosti.

Padece cen agrarnih proizvodov je zmanjšal dohodek kmetovalcev za 40-50%. Ker ni bilo mogoče produktivnih stroškov v toliki meri zmanjšati, kakor so padle cene, je bilanca kmetijske produkcije postala v agrarnih državah pasivna. V tej situaciji kmetovalci ne more več konsumirati industrijskih izdelkov, ker nima sredstev. Volumen zunanje trgovine agrarnih držav je padel na 30% obsega v prejšnjih letih, narodni dohodek pa je padel za polovico. Če je bilo prej za amušetno službo zunanjih posejil potrebno samo 15% deviz od izvoza, se je ta delež zaradi padca izvoza dvignil na 50% in še več. Takša situacija mora nevdržno voditi k odlaganju plačil za dolge v izmenovitosti. Tudi ostali dohodki plačilnih bilanc so hudo nazadovali. Posiljavale izselencev so padle na eno tretjino. Zaslugek od turizma za agrarne države ne pride več praktično v poštev. In vendar so te države solventne, saj imajo dovolj agrarnih proizvodov in sirov, s katerimi bi lahko plačale svoje obveznosti, če bi se jim le nudila prilika, da jih vnovčijo. Industrijske zemlje Srednje Evrope so s forsiranjem lastne agrarne produkcije, le oslabile naravna tržišča za industrijske izdelke, kar gotovo ni bil namen, ki so ga hotele doseči z avtarkičnimi ukrepi.

Finance naših državnih podjetij

Kakor znano, so težkoče naših državnih financ v precejšnji meri posledica izpadka dohodkov glavne državne blagajne od strani državnih podjetij. Iz podatkov, ki jih je objavilo te dni finančno ministrstvo za 12 mesecev pret. proračunskega leta, je razvidno, da so dohodki od vseh neposrednih davkov dosegli v tem letu 187 milijonov Din, to je za 124 milijonov Din več, kakor je bilo predvideno v proračunu. Tudi trošarine so dosegle skoro 98% proračunskega zneska, monopoli pa 88%. Bolj so zaostale takse, ki so dosegle 73% in carine, ki so znašale 63%. Najbolj pa so zaostali dohodki od državnih podjetij, ki bi morali donosati po proračunu 753 milijonov, dočim je bil dejanski donos le 241 milijonov. Teh 241 milijonov pa so dala le aktivna državna podjetja, dočim so ostala državna podjetja izkazala izgubo od 193 milijonov, tako da je dejanski presežek dohodkov državnih podjetij dosegel v celoti le 48 milijonov Din nasproti predvidenim 753 milijonom.

Najdelikatnejši položaj pri železnih, ki bi morale po proračunu imeti presežek dohodkov od 288 milijonov, dejansko pa so bili izdatki za 167 milijonov večji. Vsi dohodki so namreč znašali 1886 milijonov (po proračunu 2434), izdatki pa 2053 milijonov (po proračunu 2146). Iz komunikacije pa je razvidno, da leži na blagajni za 233 milijonov Din neplačanih likvidnih računov in da železnice še niso do konca marca izročile državnih blagajni vozniške takse za zadnje četrtletje finančnega leta.

Finančni položaj železnice je napet zlasti zaradi tega, ker železnice danes pri skrajnem prometu mnogo težje nosijo ona bremena, ki jih nalaga proračun, pa ni sivo v zvezi z eksploatacijo železniškega omrežja (gradnja novih prog, vzdrževanje pomor-

ske službe, subvencije paroplovnim družbam, ugodnosti za prevoz blaga državnih oblastev itd.). S povišanjem tarif in pristojbin se tu ne dajo doseči nobeni uspehi. Naše železnice so zaradi visokih tarif izgubile že mnogo prometa. To se opaža tudi pri izvozu, ki se vedno bolj poslužuje cenejše vodne poti. Leto 1927. smo preko morja in po plovnih rekah izvozili 38,9% našega izvoza, lani pa je 67,5%. Tudi avtomobilski promet postaja nevarn konkurent železnici, ne samo za prevoz potnikov, temveč tudi za prevoz blaga.

Dohodki državnih rudnikov bi morali znašati po proračunu 335 milijonov, dejansko pa so znašali le 245 milijonov. Pri izdatkih od 210 milijonov (proračun. 273) je znašal presežek dohodkov le 35 milijonov, namesto predvidenih 62 milijonov. Pri gozdovih pa so dohodki dosegli komaj 56 milijonov ali 40% proračuna, dočim so izdatki nasproti proračunu zmanjšali le za 7% na 65 milijonov. Gozdovi so bili torej pasivni za 9 milijonov, dočim bi morali po proračunu donosati 70 milijonov. Pri direkcijski rečne plošbe bi se morali po proračunu dohodki izravnati z izdatki, dejansko pa je izkazan deficit od 17 milijonov.

Edino pošta, telegrafika in telefonska uprava je dosegla prilicni presežek dohodkov, kar je razumljivo glede na povišanje nekaterih tarif in na fiskalni način eksploatacije pošte. Presežek dohodkov pa je tudi ta precej zaostal in je znašal le 116 milijonov nasproti 215 milijonom, ki so bili predvideni v proračunu.

Večji presežek kakor v proračunu je bil dosežen pri Državni hipotekarni banki (namreč 46 milijonov nasproti predvidenim 34). Pri Poštni hranilnici pa je presežek znašal le 29,7 milijona Din nasproti predvidenim 54 milijonom Din.

od 73,6 na 72,7, in indeks cen živine in živilskih proizvodov od 58,0 na 56,2. Za malenkost je popustil indeks cen mineralnih proizvodov (od 75,5 na 75,2), dočim se je indeks cen rastlinskih proizvodov dvignil (zaradi višjih cen za pšenico in česplje) od 61,7 na 62,1. Posamezni indeksi kažejo zanjaja leta naslednje gibanje:

	ind.	ind.	ind.	totalni
april 1929	135,7	110,2	95,5	106,0
1930	95,3	99,2	82,1	89,6
1931	77,6	75,4	73,9	75,5
1932	74,3	53,6	66,2	66,1
1933	62,1	56,2	72,7	66,3

Indeks glavnih uvoznih predmetov, ki se je zadnje mesece dvignil na 76,2 (v marcu), je v aprilu le neznatno popustil na 76,1. Indeks glavnih uvoznih predmetov pa kaže nadaljnje popuščanje za 0,7 na 57,6, dočim je v februarju znašal 61. Napetost med indeksom glavnih uvoznih in indeksom glavnih uvoznih predmetov se je zaradi tega nadalje povečala na 18,5 točke.

Čitate tedensko revijo
»ŽIVLJENJE IN SVET«

Sanacija denarstva

Glede na anketo, ki jo namerava sklicati ministristvo za trgovino in industrijo v Zagreb in ki naj razpravlja o aktualnih problemih za sanacijo našega denarstva, je Zbornica za TOI sklicala včeraj dopoldne konferenco zastopnikov najvažnejših gospodarskih organizacij iz dravske banovine. Konferenco, ki so se je udeležili najodličnejši zastopniki našega denarstva, industrije in trgovine, je vodil predsednik Zbornice za TOI g. Ivan Jelačin. Uvodni referat je podal generalni tajnik minister n. r. g. Ivan Mohorič, ki je poročal o poteku dosedanjih razprav komisije pri ministristvu za trgovino in industrijo, kakor tudi o glavnih navedbah, ki so bili podani za sanacijo splošne gospodarske krize in krize našega denarstva. O njegovem poročilu se je razvila nato živahna in obširna debata, v katero so posegli gg.: podpredsednik senata in komisar Ljubljanske kreditne banke dr. Fran Novak, predsednik Zveze trgovskih združenj Josip Kavčič, predsednik Avgust Praprotnik, ravnatelj Zadruga zveze dr. Basaj, ravnatelj Hranilnice dravske banovine dr. Božič, ravnatelj Kreditnega zavoda Avgust Toeti, ravnatelj Zavarovalnice »Triglava« dr. Lajovic, lastnik gospodarske pisarne dr. Ivan Černe, ravnatelj Mešne hranilnice in predsednik Zveze jugoslovenskih hranilnic Josip Pretnar, predsednik Društva industrijocev in veletrgovcev Stane Vidmar in dr.

Predsednik g. Ivan Jelačin je ob koncu reasumiral izvajanja govornikov, nakar so bile na njegov predlog sprejete enotne direktive glede stališča, ki naj ga zastopajo delegati slovenskih gospodarskih krogov na konferenci v Zagrebu. Razprava se je nadaljevala zlasti na vprašanje sanacije denarnih zavodov in obnove njihove likvidnosti, na problem dolgov v našem gospodarstvu, na vprašanje novih kreditov in na ureditev vprašanja hranilnih vlog ter obrestne mere.

Gospodarske vesti

— Dinar je nadalje vrst. Beograjsko »Narodno blagostanje« od 6. t. m. poroča, da je dolar na naši črni borzi v pret. tednu nadalje popustil in se ponuja po 63-65 Din. Glede ostalih deviz je situacija zelo mirna in se dinar postopno popravlja. To se naj bolje vidi tudi po ceni zlatnikov (napoleon-dorov), ki so padli že na 300 Din, nasproti 310-315 Din v prejšnjem tednu in 350 Din v marcu. Le v Zagrebu so se zlatniki pret. teden še vedno trgovali po 330 Din. Pa tudi v Zagrebu je padeč dolarja povoljno vplival na dinar. Danes, ko ni sigurna več nobena valuta, se ljudje vračajo k dinarju, zlasti ker je dinar obdržal svojo prejšnjo kupno moč. So ljudje, ki realizirajo svoje zunanje terjatve in drže dinarje. Na čurški borzi notira dinar nespremenjeno 7 švicarskih frankov za 100 Din.

— Pred ureditvijo vprašanja naših bl. kranjskih terjatev v Španiji. Kakor znano je španska vlada lani v oktobru stavila terjatve naših izvoznikov pod zaporo, kar španski izvozniki niso mogli svobodno razpolagati s svojimi terjatvami v naši državi. Vprašanje osvoboditve teh terjatev se vleče sedaj že pol leta. Terjatve španskih izvoznikov v naši državi so le majhne in znašajo komaj eno desetino naših terjatev, ki so medtem že narasle na 30 milijonov Din, ker so glede na vesti o skorajšnji ureditvi tega vprašanja naši izvozniki ki lesa lani ob koncu leta nadalje izvozili znatne količine lesa v Španijo. Zadnje čase je zadevo zavlačevala španska Narodna banka, ki je na našo ponudbo, da osvobodimo španske terjatve pri nas, če isto storijo Španija glede naših terjatev, odgovorila, da bo zadevo proučila. Po informacijah našega Saveza lesnih industrijalcev, ki se za stvar mnogo zavzema, je te dni došel v Beograd trgovinski ataše španskega poslanstva, ki ima nalogo urediti to zadevo. V kratkem bo odpravljala delegacija našega trgovinskega ministristva v Madrid, da vprašanje definitivno uredi.

— Slaba letina v Ameriki, obilni pridelek v Evropi. Mednarodni poljedelski urad v Rimu poroča, da je v Ameriki pričakovati izredno slabo pšenično letino. Suša in mraz sta v Zedinjenih državah uničila precejšen del posevkov. Poleg tega se je površina posevkov zmanjšala za 30%. Po stanju od aprila je pričakovati, da bo pridelek znašal le 90 milijonov metriskih stotov, kar je tudi v primeri z lanskim pridelkom izredno malo. Nasprotno pa so posevki v Evropi pri razvoju povsed zadovoljiv in ni izključeno, da bo letošnja pšenična letina v Evropi celo prekosila lansko letino, ki je bila, kakor znano, razen v jugozapadnih državah, izredno obilna.

— Nadalje vrste cene hmelju v Nürnbergu. Zadnje dni je cena hallertanskemu hmelju v Nürnbergu poskočila na 260 mark za 50 kg (90 Din za kg) nasproti 240 markam (83 Din za kg) ob koncu prejšnjega tedna.

— Zateški hmelj iz leta 1930. Kakor znano je češkoslovaški hmeljski sindikat v hmeljski kampanji 1930.31 kupil z denarnimi sredstvi, ki jih je dala na razpolago država, okrog 60.000 starih stotov hmelja. Od tega nakupljenega blaga leži še danes 55.890 stotov v zatu. V zvezi s prizadevanjem češkoslovaške vlade, da bi se ta hmelj na kak način vnovčil, je te dni posebna komisija pregledala ves vslediščeni hmelj in je ugotovila, da je 27.700 stotov uporabne kakovosti, 20.200 stotov je manj uporabnih, 8000 stotov hmelja pa je dočela pokvarjenosti in za pivovarstvo neporabnih.

— Nazadovanje števila brezposelnih delavcev v češkoslovaški. V aprilu se je število brezposelnih delavcev v češkoslovaški v večji meri zmanjšalo, kakor pa bi bilo pričakovati zaradi običajnega sezonskega oživljenja delovnega trga. Ob koncu meseca je bilo 797.412 brezposelnih delavcev to je za 80.873 manj nego ob koncu marca.

— Konkurs je razglašen o imovini Petra Hartmana, protokol. trgovca s pivom, vinom in žganjem, agentura in komisija ter trgovina z dišavami pod zaščitno znamko »Ursus mline« v Ljubljani, Celovška 50 (upravniki mase dr. Al. Vrtačnik, odvetnik v Ljubljani; prvi zbor upnikov pri okrožnem sodišču v Ljubljani 13. maja ob 10. prijavi rok do 12. junija, ugotovitveni narok 17. junija).

— Poravnalno postopanje je uvedeno o imovini dolžnika Marija Stražarja, trg. z lesjem in čevljarstvi potrebščinami v Domžalah (poravnalni upravniki dr. Konrad Janežič, odvetnik v Kamniku; poravnalni narok pri okr. sodišču v Kamniku 10. junija ob 9. prijavi rok do 5. junija).

— Dobave. Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 11. t. m. ponudbe glede dobave 25 komadov suhih elementov 2000 m jeklenih vrvi, 12 zavitek spint

1150 kg žebeljev, 72 plošč pločevine, 8 parov gumijastih čevljev in raznega sedarskega materiala. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: 15. t. m. pri komandi mornarice, ekonomski oddelek. V Zemanu glede dobave 75.000 porcij jetrnih pastet. 19. t. m. glede dobave raznih barv, firme-ža, kita, alkohola, spirita, svinčenega belila, gorske krede, laka, katrana, kolofonije, steklarskega kita itd., 20. t. m. glede dobave 57 ton mila, 22. t. m. po glede dobave 6000 metrov lanene jadramine in 1200 metrov konopene jadramine.

Položaj na naših borzih

Na ljubljanski borzi je bil pretekli teden devizni promet manjši kakor prejšnje tedne: znašal je 1,97 milijona Din nasproti 3,4, 3,62, 2,05 in 1,96 milijona Din v zadnjih štirih tednih. Na efektivnem tržišču je bila vojna škoda ves teden prilično stabilna in se je držala na višini 190-192. Od delnic se so pretekli teden okrepile delnice Trbovelske, ki so bile v Ljubljani izvenborzno zaključene po 160. V Zagrebu in Beogradu so se okrepile delnice Priv. agrarne banke na 194-199.

Naši dolarski papirji so zaradi nejasnosti glede nekaterih vprašanih v zvezi z valutnimi spremembami pret. teden nekoliko popustili. Včeraj je bilo po večdnem pavzu v Zagrebu zaključeno 7% Blairovo posojilo po 32,50, 7% Seligmanovo posojilo Drž. hi-potekarne banke pa po 41,50. Ameriški te-žaji naših dolarskih papirjev so se v zadnjem času dvignili. To pa seveda ne more imeti večjega vpliva na naš trg, ki se zaradi nemožnosti arbitraže in prepovedi uvoza obveznic docela samostojno razvija. Tečaj 7% Blairovega posojila, ki je na newyorški borzi v aprilu padel na 13,50, se je v početku maja zopet popravil na 16, tečaj 7% Seligmanovega posojila pa od 14 v početku aprila na 21,80 v početku maja.

Devize
Curih, Pariz 20,38, London 17,38, New York 42,8, Bruselj 72,20, Milan 26,925, Madrid 44,30, Amsterdam 308,10, Berlin 122, Dunaj 56,75, Stockholm 89,00, Oslo 88,70, København 77,40, Praga 15,12, Varšava 58, Bukarešta 3,08.

Dunaj. (Tečaj v privatnem kliringu.) Beograd 11,93, London 31,07, Milan 48,52, New York 769,48, Pariz 36,65, Praga 25,68, Curih 179,88, 100 S v zlatu 131,20 S pap.

Effekti.
Dunaj. Staatseisenbahnges. 15,25, Trboveljska 17,30, Alpine-Montan. 13,56.

Blagovna tržišča

Položaj na slovenskem lesnem trgu se pretekli teden ni bistveno spremenil, kljub bližajoči se stavbi sezoni, ki se ne more razviti zaradi nelikvidnosti denarnega trga, ki sploh ovira lesno trgovino. Povpraševanje za jelove deske je vedno še samo v III, IV. vrsti, za katere pa se nudijo nizke cene. Monte blago odn. I, II. dosega še ni prišlo v poštev razen smrekovine (blejske proveniencije). Po tramih je povpraševanje precej dobro, posebno za nove trame debelejših dimenzij, za katere se pa zahteva obnem teža suhega blaga, kar je pa za enkrat so nemogoče. V bukovini traja še naprej povpraševanje po parjenih deskah, do-loženih za izvoz preko morja. Testoni pa so do prihodnje sezone odloženi za trgovanje.

ZITO
+ Chicago, 6. maja. Začetni tečaji: Pšenica: za maj 74, za julij 74,50, za september 75,75, za december 77,625; koroza: za september 44,75; oves: za maj 22,25, za september 23.

+ Winnipeg, 6. maja. Začetni tečaji: Pšenica: za maj 65,50, za julij 67,75, za oktober 69,25.

Pomoč

v vseh zadevah nud

»Jutro« mali ogla-

nik.

Znati se je treba

v tem težkem času

Mi nudimo vsakomur

priliko, da zasluzi

»kdo hode delati. Ure-

dise ei domačo pletar

no, ker mi damo vsa

komur posla, a odku-

pimo gotovo pleteno

blago. Trejo za plet-

enje dobavljamo in po-

sebej honoriramo ple-

tenje, kar dokazujejo

mnoge zahvalnice lu-

di, ki so na ta način

našli zaposlenja in za-

služba. Z zaupanjem

zahtevajte brezplačne

prospekte od t. Do-

mače pletarske in du-

strije Josip Tomazič,

Maribor, Krkova 16.

142

VINO
+ Vinsko tržišče v dravski banovini (6. t. m.) Vinska trgovina v dravski banovini je še vedno skoro na mrtvi točki. Prodajo se le malenkostne količine povčnih srednjih namiznih vin. Zato so tudi cene nestalne in se ravna po zahtevani količini. Enako je v vseh drugih banovinah naše države, kjer so večji pridelki in velike za-loge. Zlasti slaba je vinska trgovina v bar-natskimi vini, ki se ne morejo kljub izred-no nizki ceni, po 1 Din in še nižji, nikjer plasirati.

Repertoarji

LJUBLJANSKO NARODNO GLEDALIŠČE
DRAMA

Začetek ob 20.

Nedelja, 7.: Izpreobrnitev Ferdiša Pištore.

Izven. Znatno znižane cene od 20 Din navzdol.

Ponedeljek, 8.: Hamlet. A.

Torek, 9.: Zaprtlo.

Sreda, 10.: Karel in Ana. Premiera.

OPERA

Začetek ob 20.

Nedelja, 7.: Viktorija in njen huzar. Izven.

Znatno znižane cene od 30 Din navzdol.

Ponedeljek, 8.: Zaprtlo.

Premiera drame pisatelja Franka: »Karel

in Ana« bo v sredo 10. t. m. Režira Ciril

Debevec, ki igra tudi eno glavnih ulog. Po-

leg njega nastopijo še Boljarjeva, Šaričeva

in Jan.

V operi »André Chénier«, ki pride pri-

hodnji teden v repertoar, nastopijo v glav-

nihih ulogah ge. Gjungenac, Bernot - Goloba-

va in Španova, dalje gg. Gostič, Primožič,

Janko in Rus Marjan. Režira prof. Šest.

»André Chénier« je repertoarna opera vsch-

velikih gledališč v Franciji in Italiji, kjer

se izvaja z velikim uspehom.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE.

Začetek ob 20.

Nedelja, 7.: Friderika. Znižane cene. Za-

četek ob 20.

Ponedeljek, 8.: Zaprtlo.

Torek, 9.: Mornar. C.

CELJSKO GLEDALIŠČE.

Začetek ob 20.

Kraljestvo mode

Progasta tvoriva

Progasti in karizasti vzorci so letos polnoma izpodrinili lani tako moderne pikčaste ali grahaste ornamente. Progasta tvoriva pa imajo vsekakor večjo bodočnost kakor karizasti, ker so bolj diskretna. S tem seveda še ni rečeno, da so proge bolj enolične. Nasprotno, nudijo nam celo večje možnosti, ker moremo proge sestaviti v različnih smereh. Tako izdelan model je izredno eleganten, a po originalnosti ga ne prekaša nobena, drugače še tako lepo vzorčasta obleka.

Iz progastih tvoriv izdelujemo obleke, kostume, da, celo apartne plašče. Stvarna progasta risba pa daje vsem tem modelom izraz najvišje modne kulture.

Pravilno je, če kombiniramo progasto tvorivo z enobarvnimi, in sicer v obliki ogrinjala, pasu, šala, garniture itd. S tem omilimo živahnost progastega ornamenta in ustvarimo izredno okusen celotni videz. Vse malenkosti opreme pa morajo biti skrbno izbrane, da docela soglašajo s progasto obleko. Torbica, pas, čevlji, trak na klobuku, vse mora biti enobarvno, in sicer v osnovnem tonu obleke.

Oglejmo si nekatere zanimive podrobnosti progaste mode ter najnovejše modele, ki nam jih nudijo!

Često ima rafinirana primitivnost največ čarov. Iz najbolj navadnega tvoriva enostavno ukrojena obleka po svoji ljubečnosti čisto prekaša fino toaletto. Naša prva skica predstavlja takšno obleko iz progastega platna ali panama blaga. Proge so polne, žene navpično, le žepi in gornji del života so progasti počezi. Gube na krilu in na rokavih so prešite in šele spodaj razpušče. Zanimiv kontrast tvorita širokokrajni slamnik in enobarven pas.

Nenavadni so modeli, ki uporabljajo isti progasti vzorec v »pozitivu« in »negativu«, to se pravi, svetel vzorec na temni podlagi in narobe temen vzorec na svetli podlagi. Tako je sestavljen naš drugi model, ki sestoji iz svetle temno progaste obleke in male, temne jopice s kepo. Seveda zahteva tak model enobarvne čevlje, klobuk in rokavice, da je celotni vtis sicer aperten, toda miren.

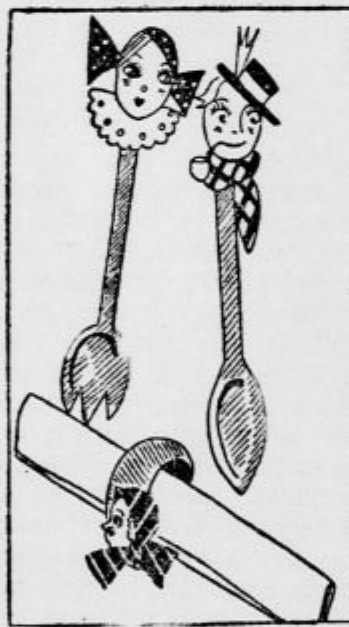
Danes imamo tudi progaste lahke svile in organdije. Često so diagonalne proge

na takih tkaninah pretkane s cvetličnimi ornamentami, kar je najnovejša modna pridobitev. Prozorno obleko iz takšnega tvoriva opremimo s pasom iz lakaste svile (predzadnja skica).

Diagonalno progasto težko svilo najlepše uporabimo za elegantno popoldansko obleko, preko katere običemo temen svilen paletot v barvi progastega vzorca. Temnomodre proge na svetli podlagi, temnomodro ogrinjalo in rdeč lakast pas ustvarijo neprekosljivo elegantno opremo (zadnja skica).

Slatinske tablete za hujšanje odstranijo obojolično toščo in Vas napravijo vitke, mladostne in lepe.
Apoteka BAHOVEC, Ljubljana

Doba lepe salate

je nastopila, zato moramo tudi solatni pribor prilagoditi svežemu zelenilu na pomladni mizi. Tak pribor je izrezljan iz lesa ter razen na ročajih naravno barven. Prav ti, s trpeznimi barvami poslikani ročaji so originalni in spomladansko veseli. Imajo namreč obliko raznih grotesknih glav, n. pr. glavo perice in nedeljskega turista (skica). Tudi na obrocih za prčice so lesene plastike jako originalne.

Črno-bela torbica

je nenavadno elegantna in dobro pristojna k lepi platnjeni opremi, ki jo elegantna žena spomladi najraje nosi. Zaradi izrazite

ga barvnega kontrasta mora biti slog takšne torbice strogo stvaren. Vse druge okraske opustimo in se zadovoljimo z dve-

ma gumboma: bel gumb na črnem polju in črn gumb na belem polju učinkujeta izredno očisto.

Zdravniška posvetovalnica

S. Hrastrnik. Pri izrastku kosti na palcu nože je najuspešnejše sredstvo operacija, ki je brez nevarnosti in Vas enkrat za vselej reši nadlog. Če se ne bi mogli za to odločiti, pa poskusite s komadom vate, katerega postavite med palec in sosednjim prstom in nosite široko čevlje. — M. G. S. Ker so madeži na perilu lahko kakšna nalezljiva bolezen, Vam priporočamo da se rumenkasta tekočina, ki se izceja, mikroskopično preišče. Če pa je navadno belo perilo, Vam pa svetujemo sedeče kopolji in pa zdravila za slabokrvnost, predvsem pa krepko brano in če je mogoče, spremembo zraka. — I. L. Z. Pri lažjem potjenju nog zadošča, če se vsak dan izmenja obutev in nogavice, dnevno mazanje kopolji za noge in po kopeli umivanje s francoskim žganjem ali z zavrelo hrastovo skorjo. V nogavice se nasuje salicilov prašek. V čevlje pa se nalije zaradi snajenja in da se prepreči razkrajanje potu raztopino formalina (1 žlica na liter vode). V hujših primerih je dobro sredstvo mazanje z raztopino kremeve kisline. (5:100 vode); odprta in boleča mesta se pa morajo izsušiti. V najtrdovratnejših slučajih pa se zdravi z diachilovo maslo, vendar naj se ta način zdravljenja prepusti zdravniku. — P. A. Vsakodnevno kravljenje iz nosa je lahko znak kakšne okvare v nosni duplini, pojavlja se pa tudi pri nekaterih notranjih boleznih (krvna obolenja, vnetje ledvic, obolenja jeter itd.). Potrebna bi bila torej zdravniška preiskava, da se dožene vzrok. Kot prašek za nosljanje pripravimo taninovo kislino s sladkorjem (1:10). — N. K. Za zdravljenje sifilisa so najuspešnejši preparati Salvarsana (Neo-Salvarsan in v novejšem času Solu-Salvarsan). Običajno se to zdravljenje, ki je, če je pravilno izvedeno, brez nevarnosti, kombinira s preparati bizmuta (Cassibis). Seveda mora to zdravljenje izvesti zdravnik - specialist. — Obupan. Če se je zdravniško ugotovilo, da se je kapavica popolnoma pozdravila, potem vendar nimate vzroka biti obupan. Bolečine, katere občutite, so brez pomena in so mogoče bolj živčnega značaja. Priporočamo Vam sedeče kopolji in pa opuščanje jedkih jedi ter alkoholnih pijač. Pred poroko Vam priporočamo še mikroskopični pregled, da boste zaradi posledic brez skrbi. — Bolna hčerka. Težina Vaše hčerke odgovarja starosti. Normalna tešina je pri deklicah v 2 mesecu od 4,80 do 5,40 kg. Da jo dočite, je tudi popolnoma v redu. Da se kljub temu pojavi driska, nemir, kričanje, so pa lahko različni vzroki. Predvsem bi bilo potrebno ugotoviti, če dobi dovolj mleka, pa tudi ne preveč. Normalno je, da dobi dojenček toliko mleka kolikor znaša ena šestina telesne teže. Lahko je tudi živčnega izvora ali pa posledica prehlada. So pa tudi drugi vzroki, ki lahko igrajo veliko vlogo. Iz navedenega morate sami uvideti, da Vam kljub Vaši prošnji, ne svetovati zdravnik, ne moremo drugega priporočati, kot da peljete otroka o priliki v Zavod za zaščito otrok v Ljubljani, kjer bodo na podlagi preiskave ugotovili vzrok in Vam dali primerna navodila. — I. P. Živčnih boleznih je mnogo, imajo različne vzroke in se različno zdravijo. Zato bi morali biti natančno vedeti, katero živčno bolezen nimate. Če je samo navadna nervoznost, bo zadostoval daljši odmor in pa sprememba zraka. V tem primeru tudi zakon ne bo stanja poslabšal, mogoče celo izboljšal. — M. B. Ker se soječki radi pojavljajo pri osebah z nepopolnim celotnim stanjem telesa, je treba skrbeti predvsem za izboljšanje hrane. Lečenje ni obsežno toliko v odstra-

njevanju ogrcev kakor pa v istočasnem lečenju maščobnega toka. To se doseže z večkratnim, temeljitim umivanjem s toplo vodo in alkalnimi mili, nakar je treba kožo z grobo brisačo dobro otresti. Razen tega je priporočljiva tudi raba alkohola s tem, da polagamo vsak dan na kožo v alkoholu namočeno krpo 10 do 15 minut. Zdraviti se morate seveda dalj časa. — Tudi za pordečelo mesto Vam priporočamo omenjeni način, in pa žvepleno pomado. — N. K. Črna točka, ki se Vam pojavlja pred očesom, je brezpredmetni pojav, ki je prav pogost.

ZA DOLGE VOŽNJE

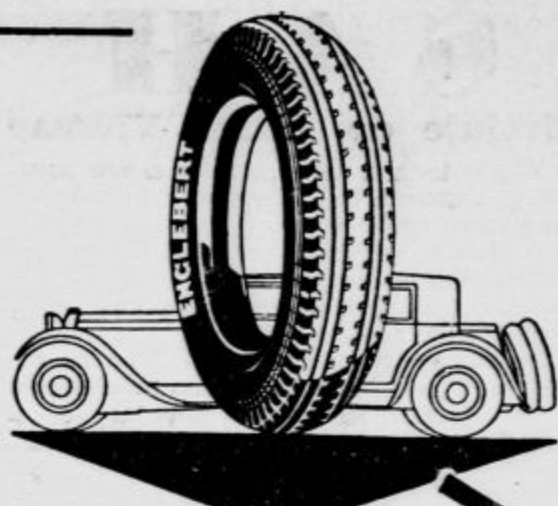
so vam potrebne odporne in ekonomične gume. Izberite z zaupanjem gume

ENGLEBERT

PODRUŽNICA LJUBLJANA

Telefon 30-01

Tavčarjeva ulica 1

Višinsko zdravilišče-kopalnišče Klein Kirchheim na Koroškem,

v višini 1100 m, z radioaktivnim vrelcem, ki je po radioaktivnosti in zdravilnih učinkih enak známim gasteinskim vrelcem. Posebno ugodne cene pred in po glavni sezoni. Prospekte in pojasnila daje zdravilišče Ronacker. 269-a

Radio

Nedelja, 7. maja

LJUBLJANA 7.45: Gimnastika. — 8.15: Porok. — 8.30: Rentabilnost kmečkarske dela. — 9: Versko predavanje. — 9.30: Prenos cerkvene glasbe. — 10: Zdravila zelišč. — 10.30: Struktura našega parlamenta (dr. Rupe). — 11: Lahka glasba skladatelja Gregorčiča. — 12: Čas, plošče, borza. — 13: Dekliška ura. — 15.30: Salonski kvintet. Vmes poje kuplete g. Bajde. — 16.30: Ljudska igra »Divji loveci«. — 20: Koncert pevskega zbora Državne učiteljske šole v Ljubljani. — 21: Občetna godba. — 21.45: Čas, poročila, salonski kvintet.

BEOGRAD 12.30: Jugoslovenska glasba. — 15: Temburški zbor. — 16.30: Narodne pesmi. — 19.30: Brahmovske violinske sonate. — 20.05: Večer Brahmovske glasbe. 22.02: Lahka godba na ploščah. — ZAGREB 12.05: Komorna glasba. — 17: Koncert godalnega tria. — 20.30: Orkestralna glasba. — 22.10: Godba za ples. — PRAGA 20: Vojaška godba iz Mor. Ostrave. — 21: Koncert Brahmovske glasbe. — 22.30: Pesmi za ples. — BRNO 20: Program kakor v Pragi. — VARŠAVA 17: Koncert solistov. — 18: Lahka glasba. — 20: Zabaven program. — 21.10: Koncert orkestra. — 22.25: Godba za ples. — DUNAJ 9.30: Ogle. — 11.15: Brahmovska proslava. — 12.15: Brahmovski »Vabek ljubavnih pesmi«. — 12.45: Orkester. — 15.30: Brahmovska glasba. — 17.15: Godba na pihalih. — 18.45: Brahmovske pesmi. — 19.35: Proslava na Brahmovcem grobu. — 20: Brahmovski večer. — 21.30: Mešan program. — BERLIN 20.20: Večer Brahmovske glasbe. — Lahka in plesna glasba. — KÖNIGSBERG 19.35: Prenos iz Dunaja. — 20.10: Zabaven program. — 21.20: Koncert pevskega zbora in orkestra. — Plesna glasba iz Berlina. — MÜHLACKER 19.30: Prenos iz Dunaja. — 20.30: Mešan glasbeni program. — 22.30: Nočni koncert. — BUDIMPESTA 18.50: Koncert Brahmovske glasbe. — 20.45: Mešan program. — Ciganska godba. — RIM 17: Prenos koncerta iz Augustea. — 20.45: Operni večer.

Ponedeljek, 8. maja

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. — 18: Salonski kvintet. — 19: Esperantsko predavanje. — 19.30: O Narodni obrani. — 20: Prenos iz Zagreba. — 22: Čas, poročila, plošče.

BEOGRAD 12: Radio orkester. — 15: Popoldanski koncert. — 20: Prenos iz Zagreba. — Ciganska godba. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 20: Koncert zbora iz cerkve sv. Marka. — 21: Komorna glasba. —

Med neštetimi ponesrečenci

Jutrovega nezgodnega zavarovanja ni bilo niti enega, kjer bi od Zavarovalnice »Triglav« izplačana zavarovana vsota po Din 10.000. — ne pomenila za preostale veliko, če ne vsega. Naročite »Jutro«, zagotovite svojemu podnoro.

»Nemka ne kadi«

Hitlerjevski državni komisar v Ulmu je objavil razglas, ki pravi, da Nemka ne sme kadi. Po njegovi odredbi so morale vse trgovine izvesti tozadevna agitačna svarsila.

Umetni otok v Oceanu

Nemška ladja »Westfalen«, ki bo rešila za oporišče letalom na poti iz zapadne Afrike v južno Ameriko, je dovršila svoje poskusne vožnje in odpluje naslednje dni kot osnovna ladja na svoje stalno oporišče.

se zdaj boje pomladi.

Moral je priti zlom. Dvom nas je zastrupil... Morda. — Misel, da je nemara vse naše delo res povsem neplosno, da nas prav za prav navajajo vsi le v to, da ni treba nikomur koristiti — nam je vzela zadnje moči odpora, s katerim smo se skrivali soncu, lastnim mladostnim sanjam in ugibali le o svojem kruhu ali kako zadržati zločincu zanko okoli vratu.

Mesto se je podnevi kopalo v soncu. Ponoči so pele sape svetlim jutrom.

Ta ali oni je kdaj rano jutraj, premrtni utrujen stekel v kavarno, hotel kakor prerajana senca skozi mrčne ulice s knjigo v roki in se skril v najtišji kotiček. Potem je listal dalje, dalje, listal brez konca in kraja, si zaplaval misli, šepetal, strmel vprašujoče predse, da so se mu smejale natakariče in ga oponašale — učenega ali glasnega siromaka. Časih, kadar se je za vedel svojega obupnega početja, je zardel od sramu in jeze in zavidal neprespanim a veselim natakaričam njih hrov hudomušni smeh.

Z blodnim pogledom se je izgubil v zlati sinjini jutranjega neba.

Ob rani zori se ptič ne razmahne

Rudolf Kresal:

Pot v pomlad

Zapihal je jug. In ko je posijalo prvo februarско sonce, smo potihnili. Nihče ni dobro vedel, kdaj nas je objel mol. Molčali smo in strmeli predse kakor bolni spokorniki. Ustnice nam niso šle več na smeh. Se nedavno od veselja trepetajoče, so bile zdaj stisnjene in blede. Nekaj so skrivale. Zakaj kadar je kdo izpregovoril, so besede bile trpke, čudno prisiljene, kakor da se je bal razodeti svoje razboljeno srce.

Sicer pa je v nas že dolgo veselo. Morali smo umolkneti, ker se drug pred drugim nismo mogli nič več prikrivati. Spomnili smo se vseh zapravljenih dni, izgubljenih noči in se poglabili vase. Tako smo sedeli nekaj večerov drug zraven drugega, polni strmenja v oči, polni bolečine, ki je bila kres. Zdaj pa zdaj smo se mrzlično lotevali dela. Toda naši udje so še drgetali od plesa, oči so bile še žejne razkošja luči. Neutešenost nam je grenila vse dneve, ki so bili zmirom lepši.

Potem pa smo se le razšli. Slehermi od nas je upal, da se še v pravem trenutku reši, je upal, da stopi v pomlad s tisto krepko zavestjo mo-

či, ki jo da človeku izpolnjena dolžnost.

Razšli smo se, kakor da smo se napotili po neskončnih cestah iskat svoje duše. In bilo nam je, kakor da smo se poslovlili od svoje mladosti. Ah, da — od mladosti.

To zadnje čuvstvo nas ni hotelo zapustiti. Saj nemara pa je bilo vse tisto polpreteklo noro veselje, ki nam je srca spravljalo v razposajen smeh, nas odvrčalo od dela, vendarle brez greha, povsem brez greha. — Razšli smo se, ker smo drug drugega motili, z mislijo, da se oviramo, da drug drugega ubijamo s svojo neugnano mladostjo.

Kako čudovita zmota! smo pomislili pozneje.

Vsi naši koraki so bili prenegli ali preočasi. Pomlad je zmagovala, nas dohitevala ali čakala. Ves naš upor je bil zaman.

Potem pa, potem, joj, s kako zmagoslavnim smehom smo jo sprejeli.

Dasi ni bil nihče velik slabič, ampak smo si bili glede raznih slabosti in vrlin zelo podobni, močni in odpovedi, močni v veselju, je bilo vse naše poglabljanje v delo vse večja muka, bič, ki nam je jemal zadnje sile miru, da bi premagali svojo kri, ki se je preta-

kala poživljena od nastajajoče pomladi. Nenehoma smo si očitali greh: da smo zamudili čas, ki naj bi nas iz dolgih mrtvih noči povedel v sonce.

Tako smo se bili proti svojim kipečim silam, ki so strelele k soncu, taji v sebi mladost in se predajali učenosti, ki nas je vodila v mrak premišljevanja. Zunaj pa je sijalo sonce od dne do dne lepše. In noči so bile polne opojnih čarov, ki so vstajali iz omamno dišeče sveže zemlje.

To vse je bilo tako neskončno daleč. Z mrzlično naglico smo delali, po dnevi in ponoči, da bi udušili v sebi glase slabe vesti, ki nas je bicala zaradi slabe vesti, ki nas je bicala zaradi veselja danih ur. Ali kako neenak je bil ta boj vesti s klicem, ki nam je izvajal pesem, ki nas je vodil na širne ravni, v sinje planine in nam razboval prsi od neodumljivega razkošja prebujajoče se prirode.

Ob medli luči, pred kupi papirja, knjig, orodja, pred stroji ali z drobnimi iglami smo se davili, se davili prav tako z nedosegljivimi željami, nedosanjanimi sanjami.

Zunaj se je tajal zadnji sneg. Pomladne sape so že pele v rastočem soncu.

Iz življenja in sveta

Fotoelektrična stanica

Čudovitosti nevidnih robotov v Londonu

Londonski Science Museum je najmodernejši in najbogatejši muzej svoje vrste. Če misliš, da boš na posetu v njem našel na tisoče in tisoče mrtvih reči, ki so razstavljene v dolgočasnih vrstah, se zelo motiš. Komaj si stopil namreč v vežo, te prestraši nenaden prasket in svetlobni signal. Osvetljena tabla ti pokaže pot do fotoelektrične razstave. Čudil se boš, kdo jo je osvetlil in kdo te je signaliziral in morda se ne boš spomnil, da si storil to — ti sam. Seveda s pomočjo nevidnega žarka, ki si ga presekala na svoji poti.

Ko si ga presekala, si presekala obenem njegovo zvezo z nevidno fotoelektrično celico, električni tok se je vključil pri tem samodelno in izzval prej omenjene pojave. Z nekoliko nadaljnjimi koraki presekaš nevede drugi žarek, ki skrbi za to, da se omenjeno prasketanje in svetlobno signaliranje ustavi. Vedel ne boš, da te je nevidni robot v tem času že avtomatično zaželel kot novega obiskovalca. Še bolj se boš začudil, ko se odprejo pred teboj vrata na razstavo in se za teboj zaprejo, ne da bi opazil kakšnega človeka. Tudi to se

je zgodilo s pomočjo fotoelektrične stanice, ki je na ta način uresničila staro pravilo, ko.

Kar vidiš na razstavi sami, ni nič manj čudovito. Nevidni roboti odpirajo ta vrata, štejejo pakete ali mimoidoče, steklenice za mleko ali jajca, vključujejo svetlobne signale in spravljajo svarišne zvonce v obrat kakor tudi cele električne centrale, prižigajo luči po mestih itd. Najzanimivejša in najnovejša pa je morda uporaba fotoelektrične stanice pri avtomatičnih telefonih, uporaba te stanice v vlogi telefonke. Če pozoveš kakšno številko, ki je zasedena ali opuščen, bo stanica spravila v obrat neviden govornik ali valj, ki ti bo poslušal kratko in jasno sporočilo, kako je s to številko. Pomote in nesporazumi so izključeni. Fotoelektrična stanica je res po ključna, da nam zrevolucionira življenje in nam ustvari udobnost in možnost, o katerih nismo doslej morda niti sanjali. Kratkoterminski obisk na njeno razstavo v londonskem znanstvenem muzeju te najbolje pripraviča o tem.

Sirovo mleko kot zdravilo

Uspešen lek proti revmatizmu

Znanstvena medicina raziskuje zadnja leta čedalje bolj stare ljudske zdravilne načine in ljudska zdravila ter je v tem oziru dosegla že marsikakšen presenetljiv uspeh. Takšen uspeh je dosegel v najnovejšem času tudi docent dr. Grgurina v Opatiji s sirovim mlekom, ki velja med pastirji že od pametnega za izvrstno zdravilo.

Do tega je prišel prav za prav slučajno. Zdravil je pacienta z zelo trdovratnim revmatizmom in sklepni, a z vsemi mogočimi metodami ni dosegel niti tega, da bi revež olajšal silne bolečine. Bolj za to, da bi pacienta pomiril, mu je odredil nedolžne obkladke s sirovim mlekom. Učinek je bil nepričakovan. V 48 urah so bolečine popolnoma prenehale, a znaki bolezni, kakor oteklina, so izginili. Čez nekoliko dni je zdravnik z obkladki prestal — takoj se je bolnikovo stanje zopet poslabšalo. A bolezen je spet nazadovala, čim jih je znova uveljavil.

del. Bilo je očitno: obkladki s sirovim mlekom so se obnesli izvrstno zoper revmatično obolenje.

Sedaj je začel dr. Grgurina preizkušati njih učinke ševedu tudi proti drugim boleznim in se je moral prepričati, da odpravljajo bolečine tudi pri nevralgijah, skrikih, žolčnih in obistnih boleznih, anginah, pljučnicah itd. Večina zadostuje že en sam obkladek, da se pokaže učinek. Ta mora imeti podlago v sirovem mleku samem, kajti poskusi s kuhanim mlekom so ostali brez rezultata. Bržkone gre za kakšne snovi ali žarke, ki jih vsebuje sirovo mleko samo in se s kuhanjem izgube.

Tako se je izkazalo vnovič, da ni vse slabo, kar priporoča ljudska medicina in da, si ne vemo kateri je prav za prav agens, ki vpliva v sirovem mleku, je upati, da bo pokazal še proti marsikateremu zlu svojo moč.

Podgane pižmarke

ogražajo Saško, Šlezijo in Bavarsko

Nemške oblasti v Spodnji Saški in Spodnji Šleziji se v velikih skrbih, ker so si začele podgane pižmarke osvajati v siloviti tem pohodu nova ozemlja v teh dveh deželah.

Pred kakšnimi 30 leti so zaplodili prve, iz Amerike importirane eksemplarije te glodavke v okolici Prage, da bi se razmnožile in bi dajale dobiček s svojo dragoceno kožo. Od tedaj so se pižmarke res silno razmnožile in razširile, zlasti na zapadno stran proti Saški in na južno proti Bavarski. Na Bavarskem so l. 1924. ulovili n. pr. 7000 teh živali, l. 1926. pa že 33.000. Toda dobiček, ki ga nudijo s svojo kožo, še od daleč ne odtehta ogromne škode, ki jo trdoživje glodavke povzročajo z razgrabenjem železniških nasipov, uničevanjem jecev in ribarstva. Rib se sicer ne lotevajo posebej, kakor mislijo laiki, pač pa spodkopavajo dragocena gojišča in drtišča ter

uničijo v najkrajšem času za cela leta ribogojstvo v ozemlju, ki so ga napadle. Ta ameriški import je bil res nesrečna ideja, ki požira danes milijone in jih bo požrl še več. Največje zgradbe, ogromna drevesa in celo ceste uničujejo pižmarke brez pomoči. Že l. 1921. so ugotovili n. pr. na saški progi nemških državni železnici nič manj nego 52 težkih poškodb železniških nasipov, kar so vse zagrešile pižmarke.

V teh okoliščinah ni čudno, da organizirajo oblasti velikopotezne obrambne akcije v ogroženih ozemljih. Najboljša obramba je še vedno lov, ki zaposluje cele roje posebnih lovcev ne samo zaradi znatnih nagrad za pobite živali, temveč tudi zaradi izkupička za njih dragoceno kožo. Videti pa je, da dosedanja obramba ne bo nič za rega, kajti nevarne živali se čedalje bolj množijo in širijo, namesto da bi jih bilo vedno manj.

Neznani Tihi ocean

Mednarodna odprava za raziskovanje Pacifika

Tihi ocean, ki je s svojimi 167 milijoni štirijakšnih kilometrov večji nego vsa kopna površina zemlje, je najmanj raziskan med oceani. Le preko majhnega dela njegovih vodovjv gredo brodske proge, ta del je pa danes mogoče še manjši nego

prej, kajti ladje imajo svoje stalne smeri, ki se jih trdno držijo, nekdane jadrnice pa so bile odvisne od vetrov in so morale često po vse drugačnih poteh, nego so se namenile.

Zato ni čudno, da so ogromni predeli Tihega oceana skoraj še neznani in da odkrivajo na njem vedno nove otoke. So tudi otoki, ki so jih stari brodarji nekoč odkrili, a jim tako slabo določili položaj, da jih pozneje nihče več ni mogel najti. Po navedbah princa Monaškega, ki je bil pred kakšnimi 50 leti zadnji veliki raziskovalec Tihega oceana, je okrog 200 takšnih, deloma velikih otokov, ki jim je treba lego še točno določiti. To poletje odide v Pacifik velika mednarodna ekspedicija, ki ji je glavni smoter poiskati te otoke. Imela bo več ladij in več letal, svoje delo pa bo vsrila najmanj poldrugo leto.

SPOMLADANSKE OBLEKE

za gospode, površine in velika izbira suknja modernih vzorcev še vedno najceneje pri

Drago Schwab, Ljubljana

ANEKDOTA

Profesor išče in išče vozni listek, a ga ne more najti. »Nu, saj lahko še enkrat pridem,« meni vjvudni spretnik. — »To mi nič ne pomaga,« se raztogoti profesor, »kajti če ne najdem listika, ne vem, kam se peljem.«

Vsak dan ena

»To je moja najboljša slika. Prodam vam po jo ceni, ki bi jo računali samemu sebi.«

»In koliko bi računali samemu sebi?«

Romantična zaroka v Londonu

Iz Londona poročajo, da se bo v kratkem zaročil 45letni lord Inchcape, s m lani umrlega predsednika znane angleške paroplovne družbe, z 22letno Eleono Brookjevo, hčerjo radže iz Sabaroka. Ta radža je edini belopolti radža na svetu.

Dinastija Brooke vlada na otoku Borneo ter ima podvrženo ozemlje 40.000 štirjaskih milj. Ljudstvo, ki ji je pokorno, šteje okolu pol milijona duš. Ode sedanjega vladarja, ki se piše Charles Vynar Brooke, je prišel na Borneo z neko odpravo. Domačini so ga potem, ko se je življal v njihove razmere, proglasili za vladarja. Sin utemeljitelja dinastije je že večkrat bil v notranjski otoka, kjer je polnolr ljudozre. Domačini ga spoštujejo in ljubijo, ker se je doslej izkazal povsem pravičnega v vseh pogledih.

Miss Brooke, ki je bila s svojo teto, sestro lorda Esherja, l. 1929 sprejeta od angleškega kralja na dvoru, se je seznanila z lordom Inchcapeom na ladji, s katero se je vračala iz Angije v kraljestvo svojega očeta.

Maratov telovnik in ključ Marije Antoinette

Pred kratkim so prodajali na prostovoljni dražbi v Parizu zapuščino francoskega pisatelja Henryja Lavedana, ki je hranil nekaj spominov iz francoske revolucije. Nek ljubitelj zgodovinskih predmetov je kupil za 2550 frankov z zlatimi nitmi izvezeni telovnik, ki ga je nosil nekoč Marat. Zmetni telovnik v barvah republike, ki ga je nosil svojčas Robespierre, so prodali za 6000 frankov, za trobarvno serpo Desmoulina pa so iztržili 3600 frankov. Knjižica, v katero je zapisoval perilo komorni sluga Ludovika XVI., je našla kupca, ki je plačal za njo 3900 frankov. Neki drug zbiralatelj redkosti pa je kupil ključ od spalnice kraljice Marije Antoinette za 1050 frankov. Najomnijalnija reč, ki je bila neprodaja, pa je bil par damskih rokavic iz belega usnja z emblami francoske revolucije, figuro republike in z napisom »Liberté«. Za rokavice so iztržili 3200 frankov.

Zlati zaklad »Lutine«

Na Holandskem čakajo z napetostjo, kako se bo končal poskus nemškega potapljačca Beckersa, ki hoče dvigniti zlati zaklad iz ladje »Lutine«, ki se je pri otoku Terschellingu potopila pred 130 leti. Ladja je bila pokrita s 13 m debelo pečeno plastjo in Beckers je prodiral skozi njo do prostora, kjer so hranili municijo. Pod tem prostorom mora biti zlati zaklad. Zadržne poskuse, da bi prodira do njega, bo Beckers izvršil s posebnim sesalnim stolpom, ki čaka že pripravljen v terschellingskem pristanišču.

Chopinova rojstna hiša

L. 1930., ob stoti obletnici tistega dne, ko je moral Chopin zbežati iz domovine v tužino, kjer je tudi umrl, je Poljska otvorila celo serijo svečanosti v njegov spomin, ki so se zdaj zaključile s tem, da so odkupili njegovo rojstno hišo in jo spremenili v muzej. Ta hiša bo hranila vse dosegljive spomine na njegovo življenje. Hiša se beli sredi kostanjev v vasi Zelazovi Voli, eno uro avtomobilske vožnje od Varšave, in je bila nekoč stransko poslopje gradu grofa Skarbeka, gospodarja Zelazove Vole.

V bližini se dviga med kostanj Chopinov spomenik v črni mramorju, a v hiši je ohranjen vse tako, kakor je bilo za njegove mladosti. V največji sobi, kjer se je rodil nesmrtni skladatelj, pokrivajo nešteti trakovi vencev stene, a v stekleni omari stoji posmrtna maska, ki jo je napravil tet George Sandove, usodne ženske v Chopinovem življenju, kipar Ciesinger. Rojstvo in smrt se družita v tem prostoru, simbolizirana po krstnem registru in pariski osmrtnici.

Zmrzlo mleko v tropih

Estonska inženjerja dr. Titovič in Knesik sta odkrila metodo za ohranitev zmrzlega mleka v tropih. Odkritje je najdalekosežnejšega pomena, ker predstavlja ohranitev mleka v tropskih deželah problem, ki mu doslej še niso prišli v oči. Izumitelja sta že napravila pogodbo z indsko državo Anadi glede proizvajanja zmrzlega mleka. Bilu Bombaya bodo vsak dan predelali 3000 litrov mleka v konzerve. Strojne priprave za konserviranje je dobavila estonska tvornica za stroje Fr. Krull. Dosedanji poskusi za ohranitev zmrzlega mleka v Bombayu so se izvrstno obnesli.

pr. sledeči recept: »Vzemite štiri novorojene pse, razrežite jih, dodajte kilogram glist, kuhajte to zmes v mesečni kolikor mogoče dolgo.« Kakor v srednjem veku! Drugi čudodelniki ozdravljajo bolezni z ubitimi golobi, krvavimi kožuški jagmet in vsakovrstnimi izmečki. Svoje recepte družijo često s poganskimi daritvenimi običaji. Neki bivši poslanec, Sibuet, je za menjal politiko z mazaštvom in živi bolje nego prej. Nešteto »zavodov« razpošilja po deželi svoje prospekte, v katerih priporoča »pripomočke magnetskega, mističnega in naravno kemičnega izvora«.

Posledice ogromnih zaslužkov z mazaštvom so čudne. Mnogo zdravnikov, ki z resno prakso ne bi prišli nikoli do takšnih zaslužkov, se veže z mazači in jih nekako krije s svojim imenom. Pred kratkim je doživel Pariz celo senzacijo, da je neki znani zdravnik, dr. Legrain, na javni diskusiji med zdravniki in mazači nastopil za mazače in obsodil svoje kolege. Publika, bedasta in »prosvetljena«, mu je ploskala kakor nekaterim čudodelnikom, ki so nastopili po njem, dočim je izjavljala resnih zdravnikov zavračala. Takšne diskusije se bodo še vršile, kajti v parlamentu bodo v kratkem sklepali o tem, naj se bi pričelo mazaštvu zatirati z vso energijo ali pa če naj se mu prizna pravica do javnega dela. Vsaka stran zbira sedaj seveda pristaše in kakor vse kaže bo imela znanstvena medicina težko silno težko stališče in ni izključeno da sploh ne bo mogla uveljaviti svojih zahtev.

V orehovi lupini na južni tečaj

Najmanjša ekspedicija v Antarktido

V kratkem odide v Antarktido na 60-tonski ladji s 7 spremljevalci komaj 27 letni Francis Pease. To bo najmanjša ekspedicija, ki je odšla kdaj v te kraje, a opremljena je dobro in menda je ne bodo vzele nevarnosti. Ladja je sicer samo 20 m dolga, a je spredaj in zadaj tako ojačena, da se bo predvidoma lahko uparala pritisku ledu. Med člane ekspedicije štejejo tudi zdravnika, filmski operater in radiotelegrafist. Poznamni množje se bodo prežvljali po možnosti s tem, kar jim bo nudilo naravno bogastvo antarktičnega morja, samo da bi ledijski prostor izkoristili čim bolj za opremo.

Kar se rče smotrov te ekspedicije, velja pripomniti, da Pease ne misli odkrivati Južnega tečaja še enkrat. Po njegovem mnenju se skrivata pod polarnimi ledovjem

dva otoka in ne kakšna celina. Skušal bo najti zvezo med Weddelovim in Rossovim morjem, obema velikima zalivoma Antarktide. Za izlete preko leda si je omislil dvojne motorni samci, za prezimovanje pa si bodo potovalci zgradili zavetišča kakor Eskimi v severnih polarnih ozemljih. Med drugimi načrti imajo samostojno vremenosko postajo, a dolg čas si bodo preganjali z radiom.

Pease misli, da je dovolj podkovan za prilike ob Južnem tečaju, ker se je udeležil že dveh potovanj v ledeni svet, prvič ko mu je bilo 19 let. Takrat je videl največji plavajoči ledeni otok, kar so ga zabeležili do danes. Dolg je bil 75 morskih milj, visok 100 m. Poleg tega je prebral v zadnjih 9 mesecih, od kar se je vnovil z druge ekspedicije, 42 knjig o polarnih razmorah.

Pradomovina konja

Turguti in zadnji mongolski kan

Danski poročnik Haslund Christensen, ki se je udeležil zadnje ekspedicije dr. Sve. na Hedina, je odrinil v deželo Turgutov, da prouči njih življenje in navado.

Turguti, ki jih je vsega kakšnih 80.000 duš, so kalmiško plemo, ki ga do danes ni mogla podjarmiti še nobena država. Razdeljeni so na 13 rodov, vsak rod ima svojega glavarja, a nad vsemi stoji kan, zadnji mongolski kan, ki mu glavarji nomadskega plemena plačujejo tribut v krznu, srebru, ovcah itd. Turguti so lamaisti, in sicer tako verni, da živi po njihovih bo-

gatih samostanah do 7000 rojakov v meniški obleki. Drugi možje se v razliko od rumenih menihov (lam) imenujejo črni ljudje in žive večinoma od živinoreje, zlasti od svojih na pol divjih konj.

Posamezni Turguti so gospodarji celo nad 14.000 teh živali, ki imajo tu svojo domovino. Neštete so črede povsem divjih živali, ki se podijo zlasti okoli jezera Lop-norja in ki jih je silno težko ujeti. Samo s soljo, na katero so vse živali tukaj zelo požrešne se dajo posamezni primerki zabit v pasti in ujetništvo.

Brzina brezžičnih valov

Kaj je s takozvanimi »požiralci bacilov«?

Zadnja seja naravoslovnega odseka Francoske akademije znanosti se je odlikovala po nekaterih predavanjih, ki so vzbudila tudi v javnosti večjo pozornost, nego so je deležna običajno druga predavanja te družbe nesmrtnikov.

Znani fizik Esclanong je govoril o poskusih, ki so jih napravili v zadnjih mesecih, da bi določili brzo brezžičnih valov. Javnost navadno misli, da je brzina teh valov enaka brzini svetlobe, to je okroglo 300.000 km na sekundo ali v istem času več nego 7krat okoli zemlje. S poskusi med Parizom in Buenos Airesom, pri čemer so uporabljali kratke valove, pa so ugotovili, da znaša njih brzina komaj 270.000 km. pri velikih valovih pa pade celo na 245.000 km. Kje leži vzrok za to zmanjšano brzo, še niso ugotovili. Esclanong misli, da učinkujejo tukaj višje, električne nabite zračne plasti, od katerih se valovi odbijajo kakor v ogromnih zrcalih, in sicer daljši valovi bolj nego krajši.

Še večje zanimanje je vzbudilo morda predavanje znamenitega bakteriologa Calmettea o bakterijah, ki baje požirajo druge bakterije. Že pred daljšim časom je

bakteriolog Herelle presenetil svet z odkritjem, da eksistira dotlej neznana vrsta bakterij, ki uničuje med drugimi zlasti nevarne bolezenske klice. Dal jim je ime »bakteriofagi«, uničevalci, požiralci bakterij.

Jasno je, da se je začela znanost kakor širša javnost živo zanimati za te klice in že se je rodilo upanje, da bo mogoče z njimi odpraviti najhujše kuge, ki obiskujejo ljudi in živali, posebno pa, ker so bakteriofagi po Herellovih navedbah človeku in živalim neškodljivi. Toda poznejši poskusi Herellovega odkritja niso potrdili in Calmette trdi, da takšnih bakterij sploh ni.

Po njem so govorili še trije francoski botaniki o svojih poskusih, ki so pred vsem pokazali, da ima sečna kislina veliko vlogo tudi v rastlinskem organizmu. Po odkritju indskega rastlinskega fiziologa prof. Boseja, da eksistira tudi v rastlinah obtočkov, ki spominja na obtočkov krvi v živalnem telesu, podaja novo odkritje nov dokaz, da je sorodnost med živaljo in rastlino veliko večja, nego smo nekoč mislili.

Uspešen ženitbeni slepar

Gnezdo ljubezni v hiši uglednega sodnika

Parizani so te dni doživeli senzacijo, kakršna se ne ponavlja često niti v veleznem življenju. Gre za poročnika Davida, potomca odlične profesorske rodbine, ki ima tudi sam več častnih naslovov, katere si je pridobil z univerzitetnimi študiji.

Nemčija je l. 1924 izročila Davida zaradi ženitbenih sleparij. Francosko sodišče v Rennesu ga je tedaj obsodilo na pet let ječe. Ko je odsedel kazen, je objavil v pariskih listih študijo o francoskih in italijanskih trdnjavah, ki je bila tako strokovno napisana, da so vsi iskali pisca med visokimi vojaškimi dostojanstveniki francoske vojske. S tem člankom si je mož zopet utrl pot v odlično družbo. Vdova po nekem polkovniku mu je »iz simpatije« zapustila pol milijona frankov gotovine in velika imetja v Indokini. V dobrem letu pa je David pogljal zapuščino. V Biarritzu se je nato seznanil z neko žensko, kateri se je predstavil za kabinetskega šefa Aristida Brianda. Ta dama mu je zapuala 500.000 frankov, katere je zapravil do zadnjega centima. Z zadnjimi franki te vsote se je še peljal v Zenevo, kjer se je kraljica njegovega srca želela seznaniti z njegovim »šefom« Briandom.

Pri povratku iz Švice v Pariz je našel David na novo žensko znanje. Ta ženska je pokazala toliko radodarnosti, da jo je David takoj izkoristil. Prejel je od nje 260 tisoč frankov. Potem se je peljal v Bordeaux, kjer je spoznal v vagonu prijatelja, nekoga francoskega parlamentarca. Sklenil je z njo na brzo roko pogodbo o dobavi telefonskih aparatov in je s tem za-

služil 360.000 frankov.

Kmalu po tem dogodku se je nasečil v Parizu, kjer se je seznanil s svojo sedanjo mlado ženo. Izvabil ji je 350.000 frankov. Njen oče, sedanji predsednik deželnega sodišča, je zaradi tega odredil diskretno preiskavo. Preden pa je bila preiskava pri kraju, je podjetni don Juan izpopal prihranke kakšnega tuceta žensk, ki so se mu bile poverile v naivni ljubezni. Ogoljufal je vsako za 5 do 10.000 frankov. Vsaki je obljubil zakon, a ko je imel v žepu denar, je na vse pozabil. Davida so nato aretirali. Kljub vsemu pa mu je ostala še predsednika deželnega sodišča naklonjena in ljubezni in se je dala te dni z njim poročiti v preiskovalnem zaporu. Pravi, da ni mogla nikakor odnehati, tem manj, ker je medtem že postala mati njegovega otroka.

Pri pomanjkanju teka, kislem vzpehavanju, slabem želodcu, leni prebavi, črevesnem zagatenju, napihnjenosti, motnjah presnavljanja, prišču, srbečici osvobodil naravna »Franz Josefova« voda tso vseh nabranih strupov gnlobe. Ze stari mojstri vede o zdravnih sredstvih so priznali, da se »Franz Josefova« voda obnese kot povsem zanesljivo sredstvo za iztrebljenje črevesa. »Franz Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Sirotišnica za valute

Literarno
poročilo založbe

UMETNIŠKA PROPAGANDA

Odpravišstvo
Loka pri Zid. mostu

Ni dolgo tega, kar je naše časopisje ponovno ožigosalo neresnice in nemarnosti, ki jih podajajo o nas veliki nemški leksikoni. Te dneve se spet dnevno časopisje zgraža nad mlačnostjo naših ljudi, ki take knjige še nabavljajo, čeprav imamo že boljše lastna dela. Ne bo torej odveč, če kot založniki prvega slovenskega konverzacijskega leksikona na kratko orisemo zgodovino tega pomembnega kulturnega dogodka, ki je omogočil, da bodo izginili iz naših ročin, raznih pisarn, hotelov in kavarn ti razni Mayerji, Brockhausi, Knau, erji in drugi enaki nemški priročniki, ki vsi vkup ne vsebujejo za našo potrebo koristnega več kot en slovenski zvezek ne glede na to, da onečastajo naše slovenske domove s svojo nemško vsiljivostjo.

Naša založba se je že pred prevratom ukvarjala z mislijo, izdati tak obsežen priročnik, ki naj bi vseboval vse panoge človeškega znanja, posebno pa imel kratko in jasno pisane podatke iz zemljepisja, zgodovine, statistike, starih časov in sedanjih dni, iz trgovine, obrti, industrije, prirodoslovja, astronomije, zdravstva in higijene, šolstva in politike, povzbu pa vse, kar se tiče Slovenije; v katerem bi našli enako razlago Prešernovega dela kakor tudi ime vsake najmanjše vasice in samote slovenske domovine tu in onstran meje, ter vse glavne podatke o njih.

Glavni oviri pa sta bili dve: 1. gmotna plat izdaje ter 2. pogumen avtor, ki bi se bil upal lotiti sestave tako velikega dela. Sreča je nanesla, da smo pridobili za sodelavca g. dr. Joža Glonarja, ki je v naši založbi izdal svoj priljubljeni »Žepni slovarček tujke« (II., od njega razširjena izdaja izide te dni), in z njim opozoril na svojo posebno spretnost za taka dela.

Tako so se pričela skupna uganjanja in dolgi pogovori, bodisi v Ljubljani, kjer je g. doktor bibliotekar, bodisi pri kozarčku cvička na starinski Rudi (glej karikaturi!), kako bi bilo treba stvar prijeti in kaj bi bilo treba v leksikon sprejeti.

Nedvomno je bilo, da bo izdaja zahtevala velikih obojestranskih žrtv. Od avtorja — ki ni imel pred seboj nobene takšne starejše stvari in je moral ustvarjati tako rekoč iz ničesar — duševnih in telesnih, od založbe — ki se ni mogla zanašati na nobeno pomoč, ki jo drugod podobnim delom nudi država ali kakva javna korporacija — skoraj nezmagljivih gnotnih. Vzlic vsemu temu je ravno pred petimi leti padla odločitev, podprta le z upanjem v zavednost naših ljudi in srečo junaka. Takoj potem so se začele resne obojestranske priprave in v začetku septembra 1929 je izšel 1. zvezek »Poučnega slovarja« s programatičnim Prešernovim geslom: »Accingere! rusticus exspectat, dum defluat annis!« (Zavihaj rokave in pijni v roke! kakor bi rekli po domače.)

Redki so bili subskribenti, nezaupanje veliko. »Saj ne bo do konca izšlo, po nekaj zvezkih bo vse skupaj zaspalo, kakor vedno,« je bilo splošno kvaražugonsko mnenje. Drugi zopet so se bali, da se bo prvotni obseg čez mero prekoračil in da bodo zato morali plačevati neprimerno več kakor je napovedovala subskribcijska okrožnica. Bili so celo poeodinci, ki so zahtevali denarno garancijo za slučaj, če se naročijo! Tem bolj smo bili hvaležni onim redkim našim naročnikom, ki so nam bili v moralno vzpodbudo, da smo vztrajali do konca. Tako so izhajali mesečni zvezki dveh tiskovnih pol z množico gradiva in vsak z drugim, vedno pomembnim geslom na platnicah. Za spomin so ta gesla ohranjena v predgovoru izdaje. Mnogo težav smo tako prebrodili, nekdo celo obupaval. To je bilo napora obel in mu je pero dobesedno padlo iz rok. In prav takrat smo bili v dobri polovici!

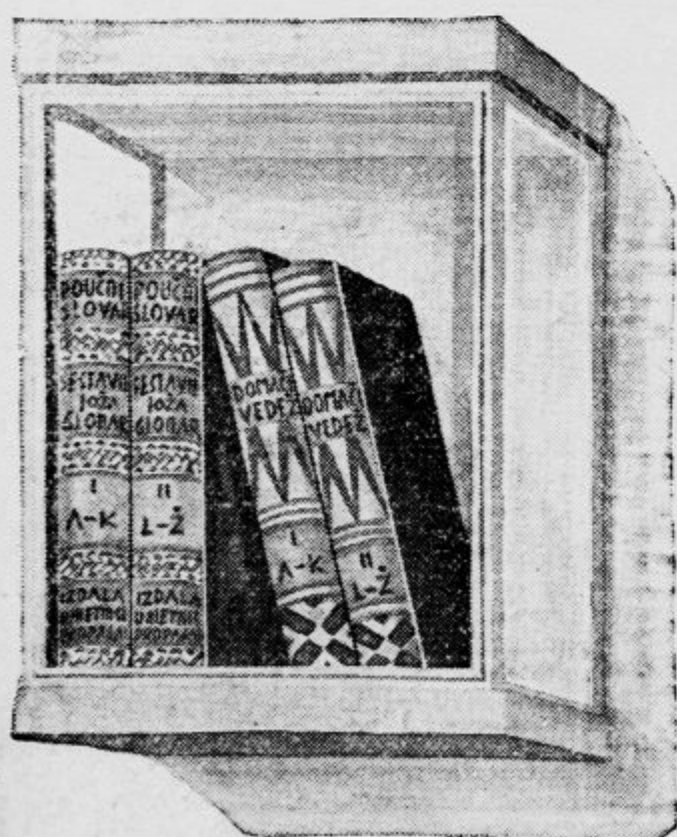
K sreči je slovenjgoriška žilavost premagala vse, tako da smo leksikon letošnjo pomlad vendar srečno končali. Naj pri tej priliki izrazimo zahvalo njegovemu avtorju za ves veliki napor in za vso skrb, ki jo je delu posvetil, za vso njegovo veliko ljubeznivost, s katero je v interesu stvari šel naši založbi na roko. Koliko in kakšno delo je opravil, se vidi na tem, da so — po njegovem vzorcu — v naši kraljevini skušali trije založniki, po večini z velikim štabom sodelavcev in z znatnimi denarnimi sredstvi, izdati kaj enakega za Hrvate in Srbe, pa noben ni prišel preko prvih priprav in neuspešnih poskusov. On pa je — z izjemami, ki jih omenja na koncu uvoda druge knjige — to delo napisal tako rekoč sam. In pri delu, ki je izhajalo skoro štiri leta, je znašala končna zamuda samo štiri mesece, prvotno določeni obseg pa se je prekoračil samo za dva snopiča, zaradi dodatkov, ki so pri vsakem takem delu naravnost neizogibni.

Prej smo rekli, da je na okvir, ki je določal velikost »Poučnega slovarja«, vplivala največ višina finančnih žrtv. Z ozirom na to je bil predviden in urejen slovar tako, da ne bi nikakor zastajal za podobnimi, tujimi leksikografskimi deli, kakor so n. pr. francoski Larousse, angleški Webster, nemški Kirchner, češki mal Otto ali Kočí. Kot tak bo tudi zvesto služil in s koristjo ga bo rabil vsak naš človek, delavec ali izobraženec kot knjigo slovenskih knjig. Brez njega ne bo vsaj nobena pisarna, nobeno podjetje in noben urad. Vsaki občinski, šolski, politični, odvetniški, notarski, farni, orožniški, cerinski, finančni, železniški in drugi pisarni bo neizogiben pripomoček.

Srečna misel je bila, pozneje, pa vendar vzporedno z njim, izdati skoraj enako obsežen in enako lepo opremljen »Domači vedež«, ki je specialen leksikon slovenske domačije, njenega gospodarstva, zdravstva, rodbinskega življenja, prehrane, zidave in opreme stanovanj, pravnih, tehničnih in družabnih zadev i. t. d. Njegovo sestavo je prevzel našim literarnim krogom dobro znan dr. Nemo (na sliki nosi korekture Vedeža v aktovki), ki se mu je posrečilo s pomočjo najrazličnejših virov, lastnih izkušenj in ob sodelovanju dobrega stihista (prevajatelja iz tujih jezikov) ustvariti res — kakor jo je kritika imenovala — »zlati knjigo naših družin«. Ta »Domači vedež«, ki obravnava navedene stvari v mnogo tisočih poučnih in poljudnih člankih, tvori skupaj z Glonarjevim »Poučnim slovarjem« naš edini in največji slovenski leksikon, ki mu ni daleč kos niti kakšen največji, dvajsetzvezkovni nemški leksikon. Že zato ne, ker vse štiri knjige obsegajo vse to, kar mi Slovenci res potrebujemo, brez kakšne tuje, nepotrebne navlake.

Kaj pišejo o tem leksikonu časopisi? »Jutro« poroča v eni svojih ocen:

V »Poučnem slovarju« najdeš vse, kar spada v takšen priročnik: kratko zgoščeno in vendar zadostno za prvo informacijo. Posebno vrednost daje »Poučnemu slovarju« krajevni imenik vsega slovenskega ozemlja ne glede na državne meje. Zabeležena je sleherna župnija in označen je vsak kraj. Z »Domačim vedežem« smo pa dobili zares uporabno knjigo za vse prilike in neprilike domačega življenja, obenem pa nujno izpolnitev »Poučnega slovarja«.

Prav tako v 11. 2. 1933. konča značka — o. v istem listu svojo dolgo oceno, pisano pod naslovom »V znamenju osamosvojitve« z naslednjimi pomembnimi besedami:

»Danes, ko mladi ljudje, ki že zgodaj stopijo v praktične poklice, ne obvladujejo več tujega jezika in slepilni vpliv velike nemške kulture vidno popušča, je važno, da tem ljudem preskrbimo primerno literaturo v domačem jeziku. Pri tem pa mislim one knjige, ki so potrebne za nadaljnje samoizobraževanje, ali ki rabijo kot priročniki v stvarih materialne kulture. Tako je na primer »Domači vedež«, ki ga je izdala »Umetniška propaganda«, velik korak k emancipaciji od nemške literature v onih zadevah, ki se tičejo družinskega življenja, življenjske prakse, zdravstva itd. Glonarjev »Poučni slovar« je prvi slovenski konverzacijski leksikon. To za naše razmere obsežno in v svojem obsegu dovolj temeljito sestavljeno delo, je Slovincu več kot katerikoli tuj konverzacijski leksikon. V njem ima namreč najpotrebnejše podatke o domačih krajih in ljudeh, podatke, ki niso bili doslej še nikdar in nikjer zbrani in pregledno razvrščeni. Verjetno je, da v doglednem času ne bomo mogli dobiti nič večjega in tujim vzorcem konverzacijskega leksikona bližjega. Tako bo »Poučni slovar« še dolga leta priročnik vseh, ki bodo potrebovali slovenski konverzacijski leksikon, pa tudi drugih (predvsem tujih jezikov večjih intelektualcev), ki bodo samo v tem delu našli podatke o posameznih delih naše zemlje tokraj in onkraj jugoslovenske državne meje. V tem pogledu sta sestavljalec in založnik storila splošno slovenski kulturi uslugo, ki daleč prekaša značaj navadnega založniškega dejanja.«

In Slovincem: Dr. Glonarjev »Poučni slovar« se odlikuje po kratkosti, točnosti in veliki praktični uporabnosti. Zlasti obsega čisto vse, kar se tiče slovenskega in jugoslovenskega življenja, zgodovine, krajev, oseb itd. Pa tudi sicer obsega Glonarjeva slovenska enciklopedija vse, kar mora izobraženec vedeti. Zato ga toplo priporočamo posameznikom in društvom ter uradom. Slovar je v vsakem oziru neoporečen in znanstveno na višini.

»Pohode te dni priporočam naš leksikon in konča daljši članek, obravnavajoč vprašanje nemških publikacij pri nas pod naslovom: »Kdor ponižuje se sam, podlaga je tujevi peti.« z značilnimi besedami: »Mi pravimo, da je tega poniževanja po nemških izjavah dovolj in da moramo odklanjati vse nemško književno blago, zato pa tem bolj podpirati domača podjetja.« Najuglednejši češki dnevnik »Národní listy« od 21. 4. t. l. ugotavlja v izbrnem članku, da se »Slovare« posebno ozira na slovenske in jugoslovenske stvari, da so njegove informacije natančne in da vsebuje gesla, ki bi jih zastoj iskali v drugih, neprimerno večjih, tujezječnih delih. Prav tako daje »Domačemu vedežu« vse priznanje ter dobesedno konča: »Če upoštevamo, da je izdaja takšnega leksikona zahtevala velike finančne žrtve, da je bila izvršena v dobi gospodarske krize, da ni bil vzrok izdaje — pri kateri je izguba vnaprej predvidena — dobiček, ampak nasprotno le idealna želja, osvoboditi slovenskega človeka od potrebe nemških priročnikov ter vrste, ne moremo nego priznati, da »Poučni slovar« in »Domači vedež« pomenita za slovensko literaturo odlično dejanje.« Enako simpatično pozdravljajo izdajo prvega slovenskega konverzacijskega leksikona vsi drugi veliki dnevniki. Kaj naj bi še dostavili? Danes so te knjige pripravljene, da pridejo v roke ljudi, v katerih zavednost in uvidevnost smo zaupali. Pri tem nikakor ne trkammo na kako narodno dolžnost, hočemo le opozoriti na korist, ki jo nudi leksikon vsakemu slovenskemu človeku brez razlike, in poudariti ugodnost njegove nabave. Upoštevajoč sedanje gospodarske razmere smo njegovo nabavo tako olajšali, da postane vsak tako rekoč brez vseh denarnih žrtv njegov takojšnji lastnik. Razdelili smo namreč odplačevanje na zmerne mesečne obroke, pri čemer knjige dobavimo takoj po prejemu naročila. Na ta način bo naročniku koristilo davno prej nego bo plačan.

»Poučni slovar« obstoji iz dveh velikih, debelih, lepo vezanih knjig formata 19x28 cm. Papir in tisk sta odlična, vezava prvovrstna. Oba dela sta vložena vsak zase v trdo kaseto iz kartona. 1200 velikih strani drobnega tiska (I. del A—K, II. del L—Ž) vsebuje preko sto tisoč člankov, ki hitro, na kratko in zanesljivo poučijo o vsem, na kar se le spomniš.

»Domači vedež« obstoji iz enakih dveh velikih knjig kakor »Poučni slovar«, obsega cca 800 strani drobnega tiska ter tisoč poučnih in poljudnih člankov. Ako je Glonarjev »Poučni slovar« neobhodno potreben vsakemu za udejstvovanje v njegovem pokliu, je »Domači vedež« najboljši svetovalec v rodbini, ki je nikdar ne pusti v dvomih.

Umevno, da so gesla obeh leksikonov različna in se tako oba vzajemno izpolnjujeta.

Knjižotržna cena temu prvemu slovenskemu konverzacijskemu leksikonu, obsegajočemu ŠTIRI VELIKE KNJIGE, je

v močnem plačilu 1800.— Din
v polusnj 2000.—

Za one naročnike, ki se poslužijo spodnje naročilnice, bo znašala pri plačilu v gotovini 1400 Din platno, 1600 Din polusnje. Pri obročnem plačevanju:

na 6 mesečnih obrokov po 240.— Din odn. 280.— Din
na 36 mesečnih obrokov po 40.— Din odn. 49.— Din

»Poučni slovar« I/II sam pri plačilu v gotovini platno 950.— Din
polusnje 1050.—

Na 6 mesečnih obrokov po 160.— Din odn. 180 Din, na 36 mesečnih obrokov po 28.— Din odn. 32 Din.

»Domači vedež« I/II sam pri plačilu v gotovini: platno 500 Din
polusnje 600

Na 6 mesečnih obrokov po 85.— Din odn. 105.— Din, na 22 mesečnih obrokov po 25.— Din odn. 32 Din.

Za leksikon dobavimo tudi po umetniškem načrtu izgotovljeno omario — za vogal, ali prosto visečo — v poljubni barvi. Ceno sporočimo na željo. Za naročilo se poslužite spodnje naročilnice, ki jo pravilno in jasno izpolnite ter v kuverti odpošljite nam.

Naročilnica.

Umetniška propaganda, d. z o. z. odpravišstvo
Loka pri Zidanem mostu.

S tem naročam obvezno v smislu podatkov Vaše literarne priloge v »Jutru«: Celokupni leksikon — Poučni slovar« I/II — Domači vedež I/II — v platnu — polusnj — za gotovih Din — na — zaporednih mesečnih obrokov po Din —.

S plačevanjem pričnem takoj, poštino Din 20.— povrnem obenem s prvim obrokom. Naročene knjige so Vaša last do popolnega plačila. Odpošljate na nevarnost naročnikovo. Plača in toži se v Ljubljani. Zamuda v dobavi ne odveže od naročila.

Datum:

Natančen naslov in podpis:

Česar ne želite, črtajte!

Kinolastniki!

Dospele so nam naše PHILISONOR (Blockpost) kino-opreme. Ogledajo se lahko v naših prostorih. Imamo na skladišču vedno vse potrebščine za ton-kino. Največja novost na polju ton-kino tehnike je

PHILISONOR

Philips Jugoslovensko Trgovačko A. D.

ZAGREB, Martićeva 14

Telefon br. 7641

BEOGRAD, Vuka Karadžića 14

Telefon br. 26075, 26076

6200

PERJE kg Din 7.—, 10.—, sivo čohano Din 16.—, 24.—, belo čohano kg Din 44.—, belo čohano gosje spuhom kg Din 64.—, 84.—, Beli puh Din 160.—, Blazina, polnjena, 40×50 Din 20.—, 60×80 Din 27.—, 35.—, Pernica polnjena 120×180 Din 90.—, 135.—, z ružičastim ali plavim inletom. Vzorci brezplačno. Odprema po povzetju. Narčila preko Din 350.— pošljemo franko. Odeje, polnjene z vato ali puhom. Neodgovarjajoče blago zamenjamo ali vrnemo denar.

„Posteljina“ H. Weiss, Zagreb, Ilica 76-6

RADIO-AKTIVNO TERMALNO KOPALIŠČE OGLJIKOVE KISLINE
RIMSKE TOPLICE DRAVSKA BANOVINA
Sezona od 1. maja do 15. oktobra
INDIKACIJE: Revmatizam, izliva, nesposobnost, pomanjkanje teka, neravnost, artritisa itd.
Parafinska kura pred in po sezoni za vseh 10 dni 900 dinarjev.
Zahtevajte brezplačne prospekte od potniških uradov ali od kopa-liščne uprave Rimske Toplice. 127

Solne pege
rjav madež na obrazu in telesu izgineje naglo s pomočjo »PIGMATA«. Edino ta svetovno znana specijalna krema vam jamči za popoln uspeh tudi tam, kjer je vse drugo odpovedalo. — Lomči s področja stane 50 dinarjev. BRADAVICE, madeži itd. odpravite v 3-5 dneh s »INGOLDE« brez rezanja tako, da pozna ne samo ne veste, kje je prej bila hiba. Garancija 60 Din. — Originalne SCHRODER-SCHENKE razpošilja »OMNIA«, oddelek J/I Zagreb. Drška: 20. Poština pet prašila v naprej 6. po povzetju 12 Din.
Zahtevajte brezplačno ilustrirane cenike!

Društvo „POROKA“

reg. pom. blagajna z o. z., MARIBOR, STOLNA ULICA 5 sprejema po vsej dravski banovini redne člane v zavarovanje na pohoštvo kot nagrado ob poroki (ženitvi). Zahtevajte prospekte ali poset potnika. Sprejemajo se v vseh srezih Slovenije provizijski potniki, mizarski in pleskarski mojstri v produktivno članstvo. Rešite se brezposelnosti! 6078

Naznanilo!

Cenjenemu občinstvu vljudo sporočam, da sem prišel s 1. majem samostojno izvrševati tesarsko obrt. Kot mnogoletni vodja večjih domačih in inozemskih tverk sem pridobil bogate izkušnje in velike pridobitve v stroki, s katerimi želim cenj. naročnike postreči najbolje in brezkonkurenčno. Za vse v stroko spadajoča dela sem najtopleje priporočam.

Alozij Majerič, obl. preizk. tes. mojster
Telefon št. 2142 LJUBLJANA, Šmartinska c. 21

KLEPARSKA DELAVNICA
ANTON FUCHS

GOSPOSVETSKA CESTA ŠT. 16 »pri Levu«
Vam izvrši vsa kleparska dela kakor tudi raznovrstne ravne strehe in strelovode, prav po Vaši želji, najsolidneje in po zmernih cenah.

POZOR! ZARADI PRESELITVE POZOR!
se vrši
prodaja manufakture
od 20 do 30% pod nabavno ceno
pri tvrdki MARA RAMOVŠ v Tavčarjevi ulici št. 2, I. nadstropje.
Navajamo cene raznega blaga:

Šifon 80 cm	po Din 5.—	Poldeleni za damske obleke	po Din 7.50
Šifon 80 cm	8.—	Poldeleni boljše kvalitete	10.—
Najfinejši šifon	11.—	Volneni deleni s svila in karo	11.—
Platno za rjuhe 150 cm	19.—	svila etamin črn, siv in moder	13.—
najfinejše domače platno 150 cm	21.—	Svileni poplin za damske obleke	11.—
platno za brisače	7.50	Angleški poplini za moške srajce	18.—
Oxford 80 cm	5.50	Crep de chine boljše kvalitete	38.—
molinos 75 cm	5.—	Ia blago za trenchcoate	70.—
frotirke	8.75	Ia češko blago za moške obleke	70.—
Poplin za damsko perilo	13.—	najfinejši angleški kamgarni	140.—
najfinejši svileni poplin	17.50	Sportne hlače moške 1 komad	120.—
ostanki svile	7.—		

Ostanek angleških kamgarnov od m 2.90 do m 3.20, ves ostanek 400.— Din.
Trgovcem in krojačem poseben popust.
Vsak se lahko prepriča brezobvezno o kvaliteti in ceni blaga. 5327

Suhe smrečke (mavrohe)
vsako, tudi najmanjšo množino kupuje
SEVER & KOMP.
LJUBLJANA
Gospodstvska cesta 5.

Velika izbira svile
v vseh modnih barvah, gledka in vzorčasta, različne kakovosti, za obleke, bluze in perilo.
R. Miklauc
„Pri škofu“
Ljubljana

Spolna slabost, izmučenost, nespečnost, utrujenost, nervoznost

so posledica preranega staranja. Organizem boste osvežili in mladost ter zdravje sem vam vrnete z uporabo APARATA PELITHE Z RADIOM! Prve svetovne kapacitete so se zelo ugodno izjavile o PELITHE. Zdravljenje brez bolečin. Aparat deluje, medtem ko vi spite. PELITHE je odobren z odlokom ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje, števil. 9141 od 28. V. 1932. Za diskretne informacije in prospekte se obrnite na »PELITHE«, Ljubljana, poštini predal št. 139. 5045

Zahtevajte še danes vzorce!

Da omogočimo cenjenemu občinstvu tudi izven Zagreba, da si izbere za svoje potrebe naj-novejših tkanin pri veliki izbiri po najnižjih cenah, pošljemo na zahtevo vse vrste vzorcev, štorov najnovejše kreacije, vseh vrst svile, enobarvne in pisane, svile za pranje, nadalje zadnje novosti v tkaninah za poletne plašče, kakor tudi eponge, pique itd., vse vrste platna v raznih širinah, posebno dobro znana SCHROLL platna, lanena platna kakor tudi opreme, popeline in zefire, enobarvne in pisane, za perilo.

*
MODNA TVRDKA
„La Parisienne“
Zagreb, Preradovićev trg 6084

Za jugoslovenske patente
št. 6488 od 1. junija 1929 na: »Motorno vozilo« (»Motorfahrzeug«), št. 6490 od 1. junija 1929 na: »Razporedba motorja pri motornih vozilih« (»Anordnung des Motors von Motorfahrzeugen«) in dopunski patent št. 7556 od 1. aprila 1930 na: »Motorni voz« (»Motorwagen«) se iščejo kupci ali odjemalci licenc. Cenjene ponudbe na
ing. MILAN ŠUKLJE
Ljubljana, Beethovnova ul. 2. 6217

tudi z
MEŠANICO BENCINA
vozite boljše rezultate uporabljate
UPPER CYLINDER LUBRICANT
olje za mazanje gornjih delov cilindrov in ventilov
Zahtevajte ga pri vseh Mobiloil prodajalcih
VACUUM OIL COMPANY D. D.

Prodaja se po ugodni ceni osebni štiri-sedežni
AVTO
znamke »Fiat« Torino. Poizve se v trgovini Krekov trg števil. 11. 6073

Trgovska hiša
v Zagrebu na Zrinjevcu dvonadstropna, z 14 stanovanji, veliko kletjo, lokalom, vodom za vozove in dvorišnimi prostori naprodaj za 2.200.000 Din. Polovico lahko ostanete na dolgu. Vprašati: M. Žigić, Zagreb, Trg kralja Tomislava 10. 6070

NARODNI MAGACIN
SPLOŠNA TEKSTILNA D. D.
LJUBLJANA, MESTNI TRG 17
Naše reklamne cene so:

šifon 80 cm širok	Din 7.—	Georgette svila vzorčasta	> 52.—
kontenina	> 6.—	Georgette volneni 150 cm širok > 56.—	
češko platno za kapne 180 cm > 30.—		Epange svileni	> 42.—
pol delene	Din 8.—, 11.—	vol. blago za damske obleke > 40.—	
volnene delene 78 cm široke	Din 20.—	volneno blago za kostime	> 59.—
češka svila 100 cm široka	> 20.—	preproge 90 cm široke	> 24.—
frote, moderni vzorci	> 22.50	vol. blago za moške obleke Din 52.—	
crepe de Chine vseh barv	> 40.—	Ia češki kamgarni novi vzorci > 114.—	
moderna svila za obleke	Din 43.—	angleško blago	> 200.—
Pique brache	> 27.—	zgotovljene pump-hlače	> 108.—

vse vrste zgotovljene otroške in moške obleke. 6216

PERJE
puhasto kg 32.— Din
belo 45.—, puh 140.—
azposilja po povzetju
Lepo volno in žimo
najceneje prodaja
SEVER
Marijin trg števil. 2

VASA
PRIČAKOVANJA
bodo nadkrilila izvrstna
glazbila
največje domače odprne
tvrdke
F. SCHNEIDER
PROIZVOD
GLAZBIL IN PRISOR
ZAGREB
Nikoličeva ul. 12/c
Violine od Din 71.— dalje
Gitare 158.—
Mandoline 108.—
Harmoneke 75.—
Havajske gitare, kromafone
harmonike, trube, saksofoni
itd. po najnižjih cenah.
ZAHTEVAJTE
brezplačni poučni
CENIK

Mali oglasi

Za odgovor **3** Din u znamkah

Najmanjši znesek pri oglasih po 50 par. za besedo, je Din 10.—, pri oglasih po 1 Din za besedo pa Din 15.—.

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vnositi v pismu ohenem z naročilom.

vinu, ostalo s kružnica
Kmetke, odnosno Mes
hranilnice. 14523

Gospod
veličen v Ljubljani, star
36 let, želi radi gospodov
okoliščin nesebično poznan-
stvo s mačajo in splošno
kulturo dame. — Dopise na
oglasni oddelček »Jutra«
pod »Mladost«. 14374-36

Želim znanja
s 23 let staro gospodino.
v svrhu izletov. Ponudbe
na oglasni oddelček »Jutra«
pod »Mladost«. 14374-34

Glasbila
Vsaka beseda 1 Din;
za dajanje naslova ali
za šifro pa 5 Din. (26)

Prodaj:
dobro ohranjen boben, či-
nele, triangel in harmonika.
Lahko igra eden na vse.
Naslov v oglasnem oddelku
»Jutra«. 14374-36

Nov črn klavir
Miguel, Lauerger Green,
svetel pri svetlobi. Dobro je
Maribor, Tattenbachova 91
14371-29

Kratek klavir
ali pianino
dobro ohranjen, kupim le
od privatnika. Strana Me-
nija, Nova cerkev, Voljak
pri Celju. 14373-26

Pianino
dobro ohranjen, ali klavir
kupi. Ponudbe na oglasni
oddelenek »Jutra« pod »Mladost«
14373-26

Pozor, pevška
društva in šole
Pianino in harmoniko do
bri najceneje v tovarni
Iv. Kacin. Domžale. —
Zahtevajte oslik. 14366-26

Črn klavir
poda J. Bajde, Gospo-
dova 12. 14374-26

Živali
Vsaka beseda 1 Din;
za dajanje naslova ali
za šifro pa 5 Din. (27)

Močvirskih bobrov
(matrica) 30 parov na pie-
mo od gospodstva.
K. ima ribnike, potok ali
močvirja na svojem go-
spodstvu proti procentualni
razdelitvi zaroda. Vpra-
šanja na: Zvonimir Mihli-
stein, Zagreb, Hercegovac
ka 106. 12779-27

Pava
samo in samico prodam.
Naslov v oglasnem oddelku
»Jutra«. 14373-27

Kanarčke - harcerje
v ako leto odlikovane z
zlatimi in srebrnimi kolaj-
nami, prodaja Opekna na
Križevcem št. 31 — poleg
Mladinskega doma. 14373-27

Ilirska ovčarka
3 leta stara, napredaj.
— Informacije daje Klub Ju-
biterjev splošno javno.
14373-27

Konja za ježo
kur J. B. Ljubljana, Vr-
hovčeva 11. 14374-27

Kanarček in modri
papagajček
ena kaka. Ptičica najhitelji
kupi, pa jo pravi nagrada
na naslov: Hekli, Jermine-
va c. 43. 14373-27

Plav papagajček
je ena. Oddaja proti nagri
4 ali 5. V. Z. S. za Stadi-
onum — Vojna. 14374-28

Dražbe
Vsaka beseda 1 Din;
za dajanje naslova ali
za šifro pa 5 Din. (28)

Javna dražba
na 10 let predmetov se bo
odvijala dne 9. maja 1933 ob
9. uri na glavnem kolodvoru
v Ljubljani. 14373-32

Na javni dražbi
ugodno napredaj:
60 m kub. m
gašenega apna.

10 kub. m smrekovih
desk, 1 pisalni stroj, 2
mizli, 2 fotelja, 2 konja,
2 težka voza in drugo.
dne 9. maja 1933 ob 15.
uri v Dravljah št. 130.
Miza, stoli, kredenca,
puhti.

plinski štedilnik
in drugo, dne 8. maja
1933 ob 14. v Ljubljani,
Aleksandrova c. 6.

1 ženski šivalni
stroj
dne 11. maja 1933 ob
15. uri na Račici šte-
vilka 18. p. št. Vid nad
Ljubljano.

200 l vina
dne 11. maja 1933, ob
12. uri v Zastorah šte-
vilka 18. p. št. Vid nad
Ljubljano.

1 pianino
dne 11. maja 1933, ob
pol 11. uri v Hajdovah
št. 10 pri Ptuj.

Ženitve
Vsaka beseda 2 Din;
za dajanje naslova ali
za šifro pa 5 Din. (29)

Osamljen mladenič
30 let, želi poznanstva s
dobro, preprosto žensko.
Ponudbe pod »Jutra« na o-
glasni oddelček »Jutra«
14373-25

Sem mlad trgovec,
ter el iščem sebi primer-
no ženko, le dobro du-
šo, vdovo niso izključe-
ne, v starosti od 17 do
25 let. Le rene ponudbe
s šifro in osebnimi podat-
ki na oglasni oddelček
»Jutra« pod »Mladost«
14373-25

Mladenec
24 let star, priklapljen, s
160.000 Din dole, bi poročil
gospodino ali vdovo —
posrečeno ali obratno. Po-
nudbe na oglasni oddelček
»Jutra« pod »Ljubljano in
potemotič«. 14373-25

Svila

gladka v vseh barvah od Din 15.—
barvasta, novi vzorci. > > 18.—
Creppe de Chine barv > > 40.—
Creppe Boucle > > 70.—
Pique svile v vseh barvah > > 27.—
FLAMIZOL-RIBOLDIN

NAJNOVEJŠA VELIKA IZBERA pri
NOVAK, LJUBLJANA
KONGRESNI TRG 15 (nasproti nun-
ski cerkvi)

Učiteljica

34 let, aktivna, želi spo-
znati primernega gospoda
v svrhu poročila. Dikrota
ponudbe pod »Jutra«
1933 na oglasni oddelček
»Jutra«. 14373-25

Gdč. z dežele

stara 33 let, s 40.000 Din
gotovine, želi poročiti dr-
žavljanko. Ponudbe na
oglasni oddelček »Jutra«
pod »Mladost«. 14373-25

Mlada gospodična

dobi sezonsko službo, ako
posodi 2000 Din. Dopise
na oglasni oddelček »Jutra«
pod »Kopališče«. 14373-25

32 leten

visoke postave, zdrav, tr-
govsko izobražen, z imo-
bilno prakso v inženjer-
stvu, išče radi pomanka-
nja znanja tem potem sim-
patično gospodino, ki po-
sejuje trgovsko podjetje,
obrt ali nekoliko kapitala
v svrhu ženitve. — Siroga
tajnost. Reane ponudbe na
oglasni oddelček »Jutra«
pod »Gentleman«. 14373-25

Uradnik

podvelj, veleindustrije, 37
let star, baje čeden, zma-
njen in čiste preteklosti,
s četrtmestnim prihran-
kom, išče radi prijetne
(svojice) rene spoznanje
z boljšo deželanko, približno
enaki lastnosti. Le rene
in neomane ponudbe s
šifro posl na oglasni od-
delček »Jutra« pod »Mladost«
14373-25

23letna šivilja

želi simprej poročiti žele-
znarja, orožnika ali fi-
nancerja. Reane dopise na
podružnico »Jutra« v Mar-
iboru pod »Zvečanja Stajer-
ka«. 14373-25

Mesar, poslovođa

želi spoznati 17-32 let staro
gospodino, čedne su-
nanosti. Dopise s šifro na
oglasni oddelček »Jutra«
pod »Poznejša ženitev«. 14373-25

Fortuna

Ljubljana, poštni predal 921
edina koncesionarna pisar-
na za ženito posredujejo
Vam pošlje prospekt proti
predplačilu 10 Din. 14373-25

Obvestilo »Rezora«

Rezora, zavod za sklepanje
zakonov v Zagrebu ima v
vidnici edinično gospodo-
sigurnih okoliščin, kateri
gospodje se žele poročiti,
a ti se: državljan, banovini-
ski, meštri, občinski urad-
niki in namestniki, same
stojni trgovci, obrtniki vseh
strokov, veleposretniki, in-
dustrijalet, profesorji, ofi-
cirji vseh položajev, učitel-
ji, zdravilniki, sodniki, in-
ženjari, arhitekti, želez-
niški uradniki in name-
stniki, trgovski, bančni in
privatni uradniki. Isčemo
gospodino ali vdovo iz vseh
boljših krogov, ki se žele
poročiti. Informacije in
prospekte razpošilja ako
poslije 10 Din v poštini
znankah: »Rezora«, Zagreb,
pošta 3. 14373-25

Šivalni stroj

overlock, že rabljen, toda
dobro ohranjen, kupimo.
Ponudbe na oglasni oddel-
ček »Jutra« pod »Mladost«.
14373-29

Dieselmotor

Deutzov, 10 HP, na eno-
vo oja, zelo dobro ohran-
jen, proti gotovini posodi
na prodaj. Vpraša se na:
Tone Verbič, Vrhnika-Sap.
14373-29

Stružnico

kapim. Ponudbe na naslov
Anton Kozina, Ljubljana,
Smartinska ceta št. 8.
14373-29

Pisalni stroj

dobro ohranjen, kupim. —
Ponudbe na oglasni oddelček
»Jutra« pod šifro »Mladost«
14373-29

Šivalni stroj

»Singer« za 2800 Din pre-
dam. — Naslov v oglasnem
oddelku »Jutra«. 14373-29

Šivalni stroj

akoraj popolnoma nov, se-
lo prikladen za šivilje, do-
bo ohranjen, ugodno na
prodaj. Pove se v Top-
niški ulici 1971 (za artije-
rsko vojskarnico). 14373-29

Šivalni stroj

dobro ohranjen, prodam ali
zamenjam za dober gram-
ofon. Na ogled v Ljub-
ljani, Reber št. 13. 14373-29

Kroj. šivalni stroj

malu rabljen, kupim. Po-
nudbe s ceno na oglasni
oddelenek »Jutra« pod šifro
»Singer ali Pfaff«. 14373-29

Venecijanko

na 4 žage, cirkular in
odrezovalec (Stutzer),
kompletno, rabljeno, to-
ga v popolnem dobrem
stanju za prenos kupi-
mo takoj proti gotovi-
ni. Ponudbe na Elektrik-
no in industrijsko dru-
štvo Vel. Gradšče. 14373-29

Sadje

Vsaka beseda 1 Din;
za dajanje naslova ali
za šifro pa 5 Din. (34)

Jabotka

lepa, okusna, sveža raspe-
dajam povzeto v zaboj-
kih 25 kg. Cena 4 Din kg.
brez za neto. Maelje
Sorec, Obrež-Sredice. 14373-29

Informacije

Vsaka beseda 1 Din;
za dajanje naslova ali
za šifro pa 5 Din. (31)

Točne informacije

o premoženjskih, kredit-
nih in pravnih razmerah
iz vseh krajev sveta
inkaso terjatev
tudi dubioznih v vsakem
kraju uspešno in zanea-
ljivo Vam preskrbi infor-
macijski in inkaso za-
vod Merban, Zagreb, Ma-
žuraničev trg 3/1. 14373-29

Svarilo!

Ker prihajajo na moj
naslov razni računi sem
priljubljen potom oglasa
ponovno izjaviti, da ni-
sem plačnik za dolgoce,
ki jih napravi moja so-
proga. — Suša Anton,
Ljubljana, Metelkova 5.
14373-31

Sodavičarska stroja

novjšega sistema, in raze-
vo spadajoce polnilce, ka-
kor tudi oca 100 kg ena
po drugi ceni prodam. Pre-
puna vprašanja na oglasni
oddelenek »Jutra« pod šifro
»Sodavičar«. 14373-29

Telefon iščem

proti nagradi za odstop.
Ponudbe na Jankole, tele-
fon 3032. 14373-29

Slava Grill

izdelovalka hig. predmetov
se je preselila
iz Rimske cete št. 2 v
Beethovno ulico št. 15
— via-a-via nebotičnikovih
zgradb. Kosmetični salon.
14373-31

Opozorilo

Podpisani Poskar Anton
opozarjam vsakega, kateri
bi še nadalje širil klevete
in govorice o moji ženi
Ivanici Poskar in gosp.
Francu Poskarju, da bom
vsakega klicel na zagovor
potom sodnje, ker se ne-
reoniče. V Ljubljani, 7.
maja 1933. Anton Poskar,
kijavničar, Rimska ceta
št. 26. 14373-31

Letovišča

z vso opremo v okolici Mo-
rav. Sprejme se tudi mi-
dina. Na željo francoska,
angleška ali nemška kon-
verza. Vprašati »Monre-
pote Moravce, Gorenjsko.
14373-40

Zdravstvo

Vsaka beseda 1 Din;
za dajanje naslova ali
za šifro pa 5 Din. (40)

Najboljša okrepitev

po hrpi ali živčni bolezni.
— Hotel-pension »Triglav«,
Bohinjska Bistrica, Slove-
nija. 1000m. bivanje 400
Din, v sezoni 450 Din. 14373-40

Od tisoč pogibelj

ki v obliki bakterij prete-
ka v Vaše dete, ga varuje
Thioscept-milo. — Po šoli in
igralni v mišje dete s
Thioscept-milom. 164-40

Pridelki

Vsaka beseda 1 Din;
za dajanje naslova ali
za šifro pa 5 Din. (38)

Seni in deteljo

preprosto, ugodno pre-
dam. Ponudbe na oglasni
oddelenek »Jutra« pod šifro
»Senor«. 14373-33

Mleko z dežele

po Din 3 liter dočetrarim
dnevno na dom. Naslov v
oglasnem oddelku »Jutra«
14373-33

Vrednote

Vsaka beseda 1 Din;
za dajanje naslova ali
za šifro pa 5 Din. (36)

Vsakovrstno zlato

kupuje po najvišjih cenah
ČERNE — juvelir
Ljubljana, Wolfova ulica 3.
14373-33

Srebrne krone

staro zlato in srebro
kupuje po najvišjih cenah
kova v Ljubljani, Ilirska
ulica št. 30 — vhod iz
Vidovanske cete, pri go-
stini Možina. 70

Razno

Vsaka beseda 1 Din;
za dajanje naslova ali
za šifro pa 5 Din. (37)

Za preobleko

zof
foteljev itd. najlažje
kupite blago iz krasne
zaloge po konkuren-
nih cenah pri
R. SEVER
Marijin trg št. 2
Zavese, odeje, perje,
puh. 14373-31

Kolesa

po najnižjih cenah tenis
rakete, nogometne po-
trebščine kupite najugod-
neje le pri

»TEHNIK« Josip BANJAI
Ljubljana, Miklošičeva c. 20
Zaloga gramofonov in radió aparatov.
6205

»TEHNIK« Josip BANJAI
Ljubljana, Miklošičeva c. 20
Zaloga gramofonov in radió aparatov.
6205

»TEHNIK« Josip BANJAI
Ljubljana, Miklošičeva c. 20
Zaloga gramofonov in radió aparatov.
6205

»TEHNIK« Josip BANJAI
Ljubljana, Miklošičeva c. 20
Zaloga gramofonov in radió aparatov.
6205

»TEHNIK« Josip BANJAI
Ljubljana, Miklošičeva c. 20
Zaloga gramofonov in radió aparatov.
6205

»TEHNIK« Josip BANJAI
Ljubljana, Miklošičeva c. 20
Zaloga gramofonov in radió aparatov.
6205

»TEHNIK« Josip BANJAI
Ljubljana, Miklošičeva c. 20
Zaloga gramofonov in radió aparatov.
6205

»TEHNIK« Josip BANJAI
Ljubljana, Miklošičeva c. 20
Zaloga gramofonov in radió aparatov.
6205

»TEHNIK« Josip BANJAI
Ljubljana, Miklošičeva c. 20
Zaloga gramofonov in radió aparatov.
6205

»TEHNIK« Josip BANJAI
Ljubljana, Miklošičeva c. 20
Zaloga gramofonov in radió aparatov.
6205

»TEHNIK« Josip BANJAI
Ljubljana, Miklošičeva c. 20
Zaloga gramofonov in radió aparatov.
6205

»TEHNIK« Josip BANJAI
Ljubljana, Miklošičeva c. 20
Zaloga gramofonov in radió aparatov.
6205

»TEHNIK« Josip BANJAI
Ljubljana, Miklošičeva c. 20
Zaloga gramofonov in radió aparatov.
6205

»TEHNIK« Josip BANJAI
Ljubljana, Miklošičeva c. 20
Zaloga gramofonov in radió aparatov.
6205

»TEHNIK« Josip BANJAI
Ljubljana, Miklošičeva c. 20
Zaloga gramofonov in radió aparatov.
6205

»TEHNIK« Josip BANJAI
Ljubljana, Miklošičeva c. 20
Zaloga gramofonov in radió aparatov.
6205

»TEHNIK« Josip BANJAI
Ljubljana, Miklošičeva c. 20
Zaloga gramofonov in radió aparatov.
6205

»TEHNIK« Josip BANJAI
Ljubljana, Miklošičeva c. 20
Zaloga gramofonov in radió aparatov.
6205

»TEHNIK« Josip BANJAI
Ljubljana, Miklošičeva c. 20
Zaloga gramofonov in radió aparatov.
6205

»TEHNIK« Josip BANJAI
Ljubljana, Miklošičeva c. 20
Zaloga gramofonov in radió aparatov.
6205

»TEHNIK« Josip BANJAI
Ljubljana, Miklošičeva c. 20
Zaloga gramofonov in radió aparatov.
6205

»TEHNIK« Josip BANJAI
Ljubljana, Miklošičeva c. 20
Zaloga gramofonov in radió aparatov.
6205

»TEHNIK« Josip BANJAI
Ljubljana, Miklošičeva c. 20
Zaloga gramofonov in radió aparatov.
6205

»TEHNIK« Josip BANJAI
Ljubljana, Miklošičeva c. 20
Zaloga gramofonov in radió aparatov.
6205

»TEHNIK« Josip BANJAI
Ljubljana, Miklošičeva c. 20
Zaloga gramofonov in radió aparatov.
6205

»TEHNIK« Josip BANJAI
Ljubljana, Miklošičeva c. 20
Zaloga gramofonov in radió aparatov.
6205

»TEHNIK« Josip BANJAI
Ljubljana, Miklošičeva c. 20
Zaloga gramofonov in radió aparatov.
6205

»TEHNIK« Josip BANJAI
Ljubljana, Miklošičeva c. 20
Zaloga gramofonov in radió aparatov.
6205

»TEHNIK« Josip BANJAI
Ljubljana, Miklošičeva c. 20
Zaloga gramofonov in radió aparatov.
6205

»TEHNIK« Josip BANJAI
Ljubljana, Miklošičeva c. 20
Zaloga gramofonov in radió aparatov.
6205

»TEHNIK« Josip BANJAI
Ljubljana, Miklošičeva c. 20
Zaloga gramofonov in radió aparatov.
6205

»TEHNIK« Josip BANJAI
Ljubljana, Miklošičeva c. 20
Zaloga gramofonov in radió aparatov.
6205

MODNE SRAJCE

po meri, gotove in blago na meter

W. MECKAUER:

Hana išče poti

Roman.

»Tako tiho je postalo,« je rekla nazadnje Helga. »Ali nista hotela pripovedovati?«

Njene besede so bile kakor odrešenje. Z odločnim gibom desnice si je segel Schröter v lase.

»Poslušajta,« je prišel in spet sedel k ostalim. »Bilo je dne 15. septembra, deseti dan naše vožnje po morju. Potovaj s mo v treh, kakor sem že rekel. Družba, ki je bila naša ladja njena last, ni izmed prvih. Elza je hotela napraviti ovinek, da bi kaj doživela — a to ne spada semkaj. Skratka, vozili smo se na stari, že precej rahli »Cordeliji«. Od kraja je šlo vse po sreči. Vidve še ne poznata Larsa — sam ogenj ga je, kadar odloži svojo vnanjo napetost. Strastno je sanjari o drznih prigrudah, ki jih je hotel prebiti s svojim letalom. Že tedaj je smoval načrte, da poleti na severni tečaj. Elza ga je neprestano izpodbadala. Saj ga je bila prav ona spet storila človeka, ki je znal upati; in zdaj ga je dražila s tem, kako burno je dal duška svoji želji po dejanjih. Edina prilika za brzdanje in preizkušanje te drame se je moči sta bila ladijski kopalni bazen in ladijsko tenišče, kjer si mogel uriti svoje mišice. To sva tudi delala, z veseljem in navdušenjem, in tako so bili ti dnevi rep, harmoničen čas, v katerem sva se z Larsom tako zblížala, da ni bilo med nama nobene skrivnosti več in sva sklenila, da se nikoli več ne ločiva, ko bova spet na kopnem. Ali ni bilo res tako Lars?«

Lars je zamišljeno pokimal, in mladi ženi sta se srečno spogledali.

»Iz tistih dni,« je dodal Schröter, »imam še nekaj fotografij, ki so jih napravili Elza in drugi ljudje, in na vseh stoji skupaj kakor nekočljiva dvojčka; pozneje, ko bomo spodaj v kabini, vama jih pokažem.«

»Spominjam se jih, Hans,« je pritrdila Hana. »Te slike so res zelo lepe. Tudi ti jih moraš videti, Helga. Hansa sem na njih takoj spoznala. Ali še veš, kako si mi jih prvič pokazal?«

Hana je spet objel spomin na prve dni njenega prijateljstva s Schröterjem. Vesela je bila, da je bilo tistih časov konec. Koliko teme je bilo takrat še med njima!

A Schröter se ni ozrl na ženo, ampak je nadaljeval, ves zatopljen v svoje predstave: »Zdaj pride najtežje. Ves čas sem skrival to reč v sebi kakor v grobu. Hotel sem jo popolnoma izrinuti iz spomina. Zdaj leži v meni kakor pod kamenito ploščo. Mrtva pa ni,

zmerom se giblje in sili na vrh, in to je tisto, kar me je delalo tako nesrečnega. Ali smem zdaj vzdigniti ploščo z grobnice? Ali smem izpustiti strahu, da se dvigne iz teme mojih lastnih prsi na površino in stopi na svetlobo belega dne? Da, prav to hočem storiti! Pomagajte mi, da starem marmorni pokrov, ki se upira moji volji. Hana, Helga, primaknita se bliže k meni. In ti, Lars, brzdaj čuvstvo, ki nemara še vre v tebi, in odpusti mi: sam se hočem obtožiti pred njo, ki mi je najdražja, da se vendar že izpokorim in zadobim svoj dušni mir!«

Hans Schröter je težko dihaval. Pot mu je curkjal po čelu. Oči so mu silile iz jam. Tresel se je.

»Za Boga, Hans!« je vzklila Hana. »Kaj ti pa je? Kaj si storil?«

»Naguhaj se, kar je moči storiti — prijatelja sem umoril!«

»Umoril?«

»Da.«

»Koga si umoril?« sta se zgrozili obe ženski hkratu.

»Larsa Kösterja,« je mračno odvrnil Schröter.

»Larsa? Kako je to mogoče? Saj živi!«

»In vendar je tako. Umoril sem ga.«

Helga se je zdaj obrnila k možu. »Kaj pomeni to? Zakaj molčiš, ko slišiš, kakšne neumnosti kladi? Prepovej mu že, Lars!«

Lars je odvrnil: »Ne morem mu prepovedati, ker je resnica.«

Hana je vzrožila: »Kako more biti resnica? Blaznost je, domišljija! Vsi štirje sedimo tu, živi in srečni in zdravi. Kako mu moreš pritrdjevati, Lars? Razdražen je. Kako naj bo res, da te je umoril?«

Schröter je iskal besed. Nekačkrat je odprl usta, pa ni mogel najti prave niti, da bi nadaljeval.

»Umoril me ni,« se je spet oglašil Lars. »a lahko bi me bil.«

»Ali je resnica, Hans?« Hanine oči so se razširile in prepadeno zastrmele v moža.

»Da,« je pritrdil Schröter. »Lars mi hoče samo olajšati priznanje. Pravi, da bi ga bil lahko umoril, a v resnici je huje. Res sem ga predal smrti, in moja zasluga ni, da ni je ušel.«

»Smrti si ga predal? A to vendar še ni umor. Izvršil ga nisi, umoril ga nisi! Morda si imel tak namen. To je hudo, a pravi zločin ni.«

Schröter je ljubeče pogledal Hano in jo pobožal po roki. »Pravi zločin je, verjemi mi, dale. Ne le, da sem imel namen, ampak tudi izvršil sem ga, prav res, da sem ga izvršil...«

»Pripoveduj, pripoveduj, vse povej! Ne zadržuj ga, Hana!« je vzklila Helga. »Naj sam pripoveduje do konca, tako bova najhitreje zvedeli vse!«

In Schröter je nadaljeval svoje poročilo:

Tisti dan 15. septembra, ki ga ne bom nikoli pozabil, se je popoldne pokazal hudourni oblak. Gosta megla se je razgrnila po

morju. Mi smo bili še na tenišču in nismo slutili, kaj nas čaka. A zdajci se je vzdignil hud veter, ki se je razvil v strahovit vihar. Prekinili smo igro, a balj se nismo, zakaj, na prekomorski ladji se čuti človek vendarle precej varnega; osupnili smo šele tedaj, ko smo mahoma začutili silen sunek in se je jela ladja nagibati na stran. Parnik je bil zadela na kleč in dobil luknjo. Kar se je zdaj začelo je bilo strahotno. Nikoli si ne bi bil mislil, da je moči doživeti takšno strahoto. Vse je kričalo in dirjalo sem ter tja. Kaptan in posadka so izkušali vzlic zmede in viharju obrzdati rjoveče ljudi, da bi ohranili red in omogočili rešitev. A vse je bilo zaman. Potniki so v svojem razburjenju ovirali mostov pri najvažnejših delih. Spuščanje rešilnih čolnov se je zakasnilo. In burja je divjala in metala že na pol spuščene čolne ob boke ladje. Parnik se je med tem hudo nagnil, in nevarnost, da se potopi, se je večala od minute do minute. Glasovi siren so se rezko razlegali nad vodo, ki jo je pokrivala gosta megla. Mož pri brezžičnem brzojavnem aparatu je bil edini, ki je ostal miren in pameten; neutrudno je pošiljal svoj klic S. O. S. v daljavo. To so bili grozni vtisi. Nihče ni mislil na svojega bližnjega. Vsak je gledal v teh trenutkih samo na svoje lastno življenje. Slepa besnost, s katero so se potniki borili med seboj in videli drug v drugem samo sovražnike, ki so napotovali njihovi rešitvi, je divjala po toneči ladji in se polasčala nas vseh. Oziral sem se po svojih prijateljih, a preveč se nas je gnetlo proti stopnicam. Tih pred menoj se je zakotalil siv starček po stopnicah nizdol. Nihče mu ni pomagal; tisti, ki so prišli za njim, so se opotekali preko njega. Matj z dvema otrokoma je zraven mene vreščala brezmiseln besede. Nekaj mož je udril s palico okoli sebe, kakor da bi se mogel s tem rešiti. A ni se mu posrečilo, da bi se pretočkel skozi gosto, blaznečo množico, ki je bila sama podobna razburkanemu morju, do rešilnega čolna. Mene je gneča zanesla po stopnicah nizdol, in kmalu sem sedel v enem izmed čolnov. Bil je skrajni čas. Vkrčevanje potnikov je bilo skoraj končano, in jaz sem bil izgubljen z iskanjem Elze in Larsa obilo časa. Čoln, v katerem sem sedel zagoden med drugimi rešenci, je hotel že odriniti, ko sem zagledal zgoraj od groze spačeni obraz Elze Vollscheidtove, ki se je sklanjala čez ograjo. »Glejte!« sem zavpil in zgrabil enega izmed veslačev za roko. »Žensko, ki je tam gori, je treba še spraviti v čoln!« Stran! je kričal mornar. Sam nisem vedel, kaj sem delal. Iztrgal sem mu veslo iz roke in vzlic ugovarjanju in grožnjam mornarjev izkušal Elzi z mahanjem dopovedati, naj steče po zadnjih stopnicah, od katerih je bil pravkar odrinil poslednji rešilni čoln. Posrečilo se je. Elza je razumela položaj in hitro splezala po stopnicah. Ko so mornarji videli, da jo lahko še rešijo, ne da bi spravili tiste, ki so bili že v čolnu, v prevečnem nevarnost, so mi pomagali vzlic ugovarjanju ostali rešencev. Kar nimogrede smo vzdignili Elzo v čoln. Tisti mah je buhnil veter s tako močjo, da nas je vrglo ob steno ladje. Mislili smo, da se je čoln razbil. Krik iz mnogih grl se je razlegel nad vodo.

Mlekita
Maslita
Grenkita

Mirim kraljica čokolad

Sadržita
Kavita

STROJI ZA NOGAVICE

Tovarniška oprema za izdelovanje nogavic (7 avtomatov in vsi pomožni stroji) zelo poceni napredaj, posamezno ali kompletno. Ponudbe na Publicitas, Zagreb, Ilica 9 pod »Rijetka priča« 4935. 6071

Večje stanovanje

v prvem nadstropju na Miklošičevi cesti se odda s 1. avgustom. Poizvedbe v Delniški tiskarni. 6034

Oglašujte v »Jutru«

VRTNE SONČNIKE

izdeluje

B. Fettmann
Zagreb, Masarykova 9

Zahtevajte brezplačni cenik! 157

BABICA

AMALIJA ROZMAN

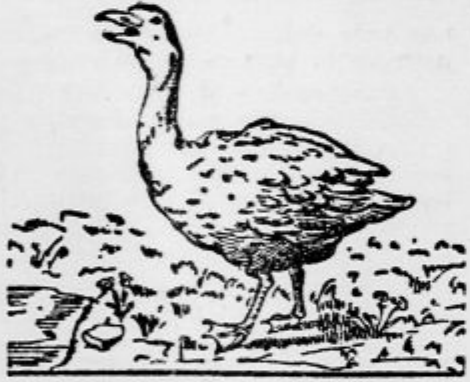
se je preselila iz Samostanske ulice v Vodnikovo ulico št. 6 (hiša g. Grada) v Celju, telefonska št. 56, ter se priporoča vsem materam! 6203

ZASTOPNIKE

išče tovarniško skladišče angleških štofov v posameznih mestih za obiskovanje krojačev in privatnih kupcev. V poštev pridejo samo v tem svojstvu vpeljani gospodje z dobrimi referencami. Ponudbe pod šifro »Dobra zarada« nasloviti na Jugomosse, Zagreb, Jelačićev trg 5. 6085

PERJE

KOKOSJE, PURJE, GOSJE in RACJE
NAVADNO, S STROJEM CISCE-NO in ČOHANO

PO ZNATNO NIZJIH CENAH.

VZORCI SE POŠILJAJO BREZPLAČNO in FRANKO

DOBAVLJA V VSAKI MNOŽINI

E. Vajda, Čakovec

Telefon 59, 60, 3, 4.

Skaženega obraza

(polti)

ne morete zakriti niti z najdebelejšo plastjo pudra ali rdečila, dočim odstranite z enostavno dnevno masazo Rejuven-Skina, popolnoma neškodljivega biološkega mleka, v najkrajšem času vse hibe grde polti, obraz pa zadobi zopet svojo mladeniško svežost, gladkost in mehko. Prijeten občutek negovanosti preseneča ravno tako, kakor tudi nenadkriljiv učinek blagodejnega Rejuven-Skina, ki se dobiva za ceno Din 32.— v vsaki trgovini te stroke ali jo pošlje Nobilor-parfumerija Zagreb, Ilica 34, Jelačićev trg 15.

ZAHVALA

Za izraze sočutja ob prebrdki izgubi nezabnega soproga, očeta, sina, brata, zeta, svaka in strica, gospoda

KOBETA VIKTORJA

sodnika okrožnega sodišča

se najiskreneje zahvaljujemo vsem prijateljem in znancem.

Posebno zahvalo smo dolžni prem. g. proštu Karlu Čerinu, preč. duhovščini, gg. usmiljenim bratom, visoki justični upravi, predsedniku okrožnega sodišča g. dr. Josipu Kavčiču za ganljivo slovo ob preranem grobu, gg. kolegom sodnikom, g. srez. načelniku g. Frideriku Logerju, vsem gg. zastopnikom drugih javnih uradov, zastopništvu Sokola, gg. kolegom iz gimnazije in visokih šol, za spremstvo na zadnji poti, darovateljem vencev za poklonjeno cvetje, nosilcem krste in sploh vsem, ki so že na ta ali oni način izrazili svoje sočustvovanje.

Novo mesto, dne 2. maja 1933.

6100

Žalujemo ostali.

OBELITE SVOJE ZOBE!

za tri stopinje in v treh dneh!

Ni več drgnjenja s ščetkico, nekoristnega in razdražljivega. Poslužite se edinega postopka za odpravitve grdih rumenih madežev: en centimeter KOLYNOSA na suhi ščetki dvakrat na dan. Po treh dneh boste videli razliko. 340-4

KOLYNOS ozdravi usta, dela diha vonjv in daje zobem njihovo prirodno belino.

KOLYNOS

antiseptično sredstvo.

»Kolynos« pasta je najbolj ekonomična. Ena tuba traja delj ko dve drugi katerekoli paste.

Tu gre za Vašo lepoto!

Milostljiva gospa, ne izbirajte zase pudra tako lahkomišno! Za vašo poit je potreben puder absolutne popolnosti.

Stoletne izkušnje omogočajo Bourjois-u, da izdeluje svoje pudre v popolni dovršenosti. Bogata izbira pudrov — profinjeno parfimiranih — kakor tudi množestvne krasne barvne nijanse vas bodo očarale in boste izmed teh našli brez obotavljanja »svoj pudre«.

Tu imate priljubljene Bourjois pudre!

Puder: SOIR DE PARIS — PRINTEMPS DE PARIS — MON PARFUM — FINANCEE

In ne pozabite, milostljiva gospa.....!

BOURJOIS

PARFUMEUR

se vedno potrudite, da ustreže vaši lepoti.

Izdelovalec svetovno znanih rdečil za obraz: Cendre de rose in rouge mandarine.

SPOLNE BOLEZNI

sifilis, kapavica, beli tok so ozdravljive brez strupenih injekcij, brez živega srebra in salvarzana, priprostim, toda radikalnim potom. Tisoči žen in mož se zahvaljujejo za popolno ozdravljenje in trajno zdrave ravno tej kuri. Tisoči zahvalnih pisem. Uspeh v vsakem slučaju zjamčen. Kura je zdravju neškodljiva. Ne trpite dalje! Pišite nam in mi vam pošljemo zastonj razpravo, kako se iznebite bolezni. In tako se boste steli med srečnike. Laboratorij Havelka, Praha 65-Nusle, Božetechova ulica 10, J. 17. CSR. 162

Tako

boste tudi Vi veseli, ako si boste naročili sukno za obleke v

Trgovskemu domu

Sternecki

TOVARNJA PERILA IN OBLEK

CELJE šte. 30

Dobro sukno Din 29.—
trpežen ševjot Din 40.—
modni kamarn Din 81.—
Velika izbira češkega in angleškega blaga.

Vzorci in cenik zastonj.
Obleke po meri se hitro in poceni izdelajo v lastni tovarni.

Poznate to plavolasko?

Iako vprašujejo moški, kjerkoli se pojavi. S svojimi prekrasnimi svetloplavimi lasmi očara vso svojo okolico. Njen uspeh je istočasno tudi uspeh

SPECIJALNEGA ŠAMPONA S. Y. S

ki varuje svetle lase nevšednega potemnevanja in daje potemnelim lasem tudi brez sijaja svetel blek in svilnato mehko. Ze prvi poskus vas bo prepričal o tem!

Oprema za enkratno uporabo Din 6.—
Oprema za trikratno uporabo Din 12.—
Dobiva se povsod. Poskusite še danes, a zahtevajte izrecno

S. Y. S specijalni šampon za plavolaske.
Prodaja na debelo: »COSMOCHEMIA«, Zagreb, Smičklova ul. 23.

Pariški velesojem

otvorjen od 13. do 23. maja 1933 leta.

Znanično vožnja na železnicih določa posetnika, ki dokazuje svoje svobodno industrije, trgovce ali komisijoniere. Da bi se mogli okoristiti z omenjenimi posetniki, zahtevajo izkaznice. Pariskega velesojema v pisarni trgovskega atašea francoskega poselstva, Simina ulica 8, Beograd, kakor tudi pri francoskih konzulatih v Zagrebu, Ljubljani, Sarajevu, Splitu in Škoplju.

Omenjena izkaznica stane samo 10 Din in daje možnost, da se okoristite s sledečimi pogoji:
Na jugoslovenskih železnicih 50% (pri povratku); na francoskih železnicih 50% (pri povratku); na nemških železnicih 25% (pri povratku); na italijanskih železnicih 30% (pri povratku).

Za železniške karte, za katere je dovoljen ta popust, velja od 9. do 31. maja za prihod in od 15. maja do 3. junija za povratek, za vse vrste, izvenaj S. O. E.

Barvati lase...?

Cenjenemu občinstvu vlijudno naznanjam, da sem prevzela od ge. Šentjura trgovino za zamenjavo in prodajo bučnega olja in se

preselila v lastno hišo

na Vrazovem trgu, nasproti kavarni Korže.

Na razpolago imam vedno sveže olje in se cenj. občinstvu vlijudno priporočam.

6207 ANTONIJA SAGADIN.

Specijalni entel oblek, azuriranje, predisk, najhitrejša postrežba, najfiniješe delo pri

Matek & Mikeš, Ljubljana

poleg hotela Štrukel.

Vezenje raznovrstnih monogramov, perila zaves, pregrinjal; entlanje, izdelovanje gumbic.

Vsled najmodernejših ureditve podjetja — najnižje cene. 79

Vaš nabavitelj obutve je prinesel za vas najboljše in moderne opanke z gornjim zaščitnim žigom ter pričakuje vašega poseta.

Mehanična tovarna opank in obutve
PETAR M. DUMITROV,
Pančevo.

OPOZORILO ŽENAM!

Z uporabo aparata brez toka za masažo lica »Belosan« dobite v kratkem baržunasto lice. Ta idealni aparat za polepševanje je zelo poceni in stane samo 60 Din. Dobiva se v vseh boljših trgovinah te stroke. Glavno zastopstvo za Jugoslavijo: HERMES K. D. Subotica.

USODA LJUDI!

Znameniti astrolog prof. Helén se je odločil brezplačno izdelati Vam horoskop. Njegova priznana sposobnost videti prihodnost v žurjenju drugih, ne glede na razdaljo, meji na čudovitost. Prof. Helén Vam pove po resnici vso Vašo usodo; napove Vam, kdaj lahko dosežete uspeh ali najdete srečo itd. Njegov popis minulih, sedanjih in bodočih dogodkov gotovo vzbudi Vaše začudenje in presenečenje. Ne bodite otožni, ne jadikujte, vse se obrne na bolje.

Čitajte, kaj Vam piše prof. Helén:
Spoštovani prijatelji! Ze sama objava, da bom izdeloval horoskope brezplačno, je povzročila, da je moj tukajšnji zavod naravnost preplavljen s takimi prošnjami. Smatram za svojo dolžnost, da se Vam tem potom zahvalim za Vaše zaupanje. Svoje sposobnosti dajem sedaj na razpolago vsem. Sporočite mi svoje naslove, poklice, dan, mesec in leto rojstva in povem Vam o Vaši bodočnosti, sedanosti in prihodnosti. Preklopi se več, nego bi Vi smatrali za možno. Samo za izdatke priložite v pisno 10 Din. Dopise naslovite na moj zavod: Astrolog, labor. K. Havelka, Praga 31. — Vinohrady, poštni predal 28, J. — 250. Upam, da Vam pokažem boljše pot v bodočnost in ostajam Vaš prijatelj
prof. Helén, astrolog.

Tovarna POHIŠTVA

I. I. NAGLAS, Turjaški trg št. 6

priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnega pohištva po najnižjih cenah.

»TRIBUNA« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozličkov, Ljubljana, Karlovska c. 4. ne. Ceniki franco.

U. F. najmodernejša nogavice iz dvojno matrirane svile, z decentnim azurjem se dobe povsod po sledečih stalnih cenah:

- U. F. gladke s srebrno znamko Din 48.—
- U. F. gladke z zlato znamko Din 51.—
- U. F. z azurjem s srebr. znamko Din 51.—
- U. F. z azurjem z zlato znamko Din 54.—

6094

Absolviranega pravnika

(DR. JUR.)

z večletno prakso v davčnih in carinskih zadevah iščemo za tajništvo naše tvornice.

Reflektanti, kateri obvladajo poleg slovenščine perfektno tudi srbohrvaščino in nemščino, naj pošljejo ponudbe z curriculum vitae in pogoji pod šifro »Tekstil« na oglasni oddelek »Jutra«.

6086

Gozdno posestvo

mereče ca 56 hektarov v Rdečem bregu pri Sv. Lovrencu v Dravski dolini

se prodaja potom javne dražbe

dne 19. maja 1933 ob 9. uri pri okrajnem sodišču v Mariboru, soba št. 27. Najnižji ponudek Din 185.546.—. V poštev prihajajoči vključeni upniki so Posojilnica v Mariboru in Prva hrvaška štedionica, podružnica Maribor. Cenilni zapisnik in dražbeni pogoji se lahko vpogledajo pod E IV 3401-32.

Potrebne informacije daje odgovorna pisarna dr. Rapoteca dr. Rosina. 6063

ZAHVALA

Ob bridki izgubi moje nepozabne soproge, gospe

Marije Valentičeve

sem prejel od vseh strani toliko dokazov sočutja, bodisi osebno ali pismeno, da morem le tem potom izreči vsem najprisiščnejšo zahvalo.

Posebno se zahvaljujem g. spovedniku, čč. sestram usmiljenkam, gosp. J. Hrovatu, industrijalcu, gg. pevcem, čitateljem »Pobede«, Strelski družini, na čelu z gosp. pukov. Novakovičem, Narodni odbrani, uradništvu in delavstvu tovarne Hrovat & Komp., in vsem onim, ki so jo spremili na njeni zadnji poti!

Bratsko zahvalo pa izrekam posebno br. »Pobedovcem«, kateri so mi stali ob tej težki uri ob strani in mi lajšali zadano bol.

Najprisiščnejša zahvala vsem darovalcem vencev in prelepega cvetja.

V Ljubljani, dne 5. maja 1933.

6054

Ervin Valentič.

Potrji globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naš ljubljani sin, brat, stric in bratranec, gospor

Anton Cerar

posestnik in gostinčar

danes zjutraj po kratki mučni bolezni, previden s svetimi zakramenti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega pokojnika se bo vršil v ponedeljek, dne 8. t. m., ob 10. uri iz hiše žalosti na domače pokopališče v Verneku.

Vernek, 5. maja 1933.

MARIJA, mati; FRANCE, VINKO, MIHA, LOJE, bratje;
FRANČIŠKA, MICI, ANGELA, sestre.

6211

Brez posebnega obvestila

Globoko užaloščena naznanjam v svojem in v imenu svojih sorodnikov, vsem prijateljem in znancem, da je moj nad vse ljubljani soprog, sin, svak in stric, gospod

RUDOLF ANTONČIČ

trgovec

dne 5. maja popoldne, previden s tolažili sv. vere v 39. letu starosti nenadoma in mirno preminul.

Pogreb dragega pokojnika bo v nedeljo, dne 7. maja, ob pol 4. popoldne iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče.

Maša zadušnica bo v ponedeljek ob 7. uri v tukajšnji cerkvi.

Poljčane—Brežice, 6. maja 1933.

JOSIPINA, žena; JOŽE in NEŽA ANTONČIČ, starši; JOSIPINA roj. VRENKO, sestra, in ostalo sorodstvo.

6212

Tobralco?

Ves svet se oblači v

Vse žene občudujejo

Elegantna obleka se dá napraviti samo iz tkanine

Vaš otrok bo srečen v oblekici iz

Vaš mož Vas bo občudoval v kostumu

Vaša prijateljica Vas bo zavidala za

Veselite in radost pridnih otrok je

Pogoj za ugoden počutek je

Premagati vročino poletja pomaga

Lepoto Vašega telesa najlepše izrazi

dobi se
pri tvrdki

A&S kaberné
Ljubljana

Žične vloge po 109 Din

žične vloge iz izvanredno trde žice Din 159. Plačljivo vnaprej, franco vsaka železniška postaja. Preprodajalci dobijo popust. Pri naročilu se prosi, da se navede natančna notranja mera postelje.

„WEKA“, MARIBOR 9.

Zdrave nože lepe oblike!

Dse bolečine v nožah
tako odstranite!

Ako vas nože peko in bole, ako vam oteka sklop ali nart (otekanje nog), ali če imate večer okopljete noge v kopeli, ki je v svoj raztopljene soli sv. Roka. Vzemite prave sv. Roka soli (v telefonem omoti) dve polni skodelici in jih vlijete v umivalnik vroče vode. Iako; nastane baizamski mliči smet slična raztopine, ki vzbujuje mnogo kislica.

V tej raztopini si kopljete noge priščno četrt ure. Takoj začutite blagodejno olajšanje in gibanost, ki je daje sv. Roka sol. Bolna in strupena nože bo kakor prerojena. Kozenasta turja očena in očistite vam omotila to prva kopelj a sv. Roka soljo toliko, da jih lahko tudi brez noža lahko izničite. Ako boste negovali nože s sv. Roka soljo, vam postanejo zdrave, močnej in manjše, da se boste dobro počutili tudi v topleh čevljih. Sv. Roka sol se dobiva po lekarnah, drogerijah in parfumerijah po 16 Din.

132